

HAKEMUS

Kemikaaliturvallisuuslupa 275879

25.02.2022

HAKEMUS

1. Yrityksen tai yhteisön perustiedot

Y-tunnus

0213162-9

Toiminimi

Hämeen Tekstiilihuolto Oy

Yritysmuoto

Osakeyhtiö

Päätoimiala

Pesulapalvelut yrityksille (96011)

Kotipaikka

Lahti

1.1. Yrityksen yhteystiedot

Puhelin

+3583874030

WWW-osoite

Käyntiosoite

Lähiosoite:

Postinumero:

Postitoimipaikka:

Postiosoite

Lähiosoite: Reunakatu 24

Postinumero: 15850

Postitoimipaikka: LAHTI

2. Laskutustiedot

Laskutusosoite

Lähiosoite tai PL: Reunakatu 24

Postinumero: 15850

Postitoimipaikka: LAHTI

Verkkolaskuosoite

Verkkolaskuosoite/OVT-tunnus:

Välittäjä-tunnus:

Laskun viitetiedot

3. Yhteyshenkilöt

Yhteyshenkilöiden tiedot

Sukunimi: Palonen
Etunimi: Olli
Puhelinnumero: 0505207951
Sähköpostiosoite: olli.palonen1@gmail.com

Sukunimi: Nurmi
Etunimi: Jouni
Puhelinnumero: 0407384717
Sähköpostiosoite: jouni.nurmi@hameen.fi

Sukunimi: Kultanen
Etunimi: Heikki
Puhelinnumero: 0447665898
Sähköpostiosoite: heikki.kultanen@hameen.fi

4. Yleiskuvaus toiminnasta

Toiminnan tai sen muutoksen kuvaus

Laitoksen käyttämä maakaasu korvataan nestekaasulla. Tontille sijoitetaan 28 m³ maapeitteinen nestekaasusäiliö ja 2 x 170 kg/h nestekaasu höyrystinkeskus. Nestekaasulaitteisto liitetään laitoksen olemassa olevaan kaasuputkistoon. Laitos irroitetaan maakaasuverkosta. Käyttölaitteet säädetään nestekaasulle.

4.1. Toiminnan sijainti

Postiosoite

Lähiosoite: Reunakatu 24
Postinumero: 15850
Postitoimipaikka: LAHTI

Sijaintikunta: LAHTI

5. Vastuhenkilöt

Tuotantolaitoksesta vastaava henkilö

Sukunimi: Kultanen
Etunimi: Heikki

Asema yrityksessä: Toimitusjohtaja

6. Käytönvalvojat

Sukunimi: Nurmi
Etunimi: Jouni
Vastuualueet: Nestekaasu

7. Hankkeen aikataulu

Arvio käyttöönoton ajankohdasta

Vuoden 2022 aikana niin nopeasti kuin mahdollista. Toivomme nopeaa käsittelyä, koska kyseessä on sairaanhoidon huoltovarmuuden kannalta kriittinen kohde.

8. Kemikaalit

Toimipaikan tunniste KemiDigi-palvelussa: 715081
<https://kemidigi.fi/toimipaikka/715081>

9. Toimintapaikan kiinteistöt

Kiinteistöt

Kiinteistötunnus: 398-31-6-4

10. Lähiympäristö ja kaavoitus

Toimintapaikan ja sitä ympäröivien alueiden suunnitellut kaavamuutokset

Toiminta sijoittuu tontille, jolla on kaavamerkintä TY. Lisätty liite 2a tontin kaavoitus ja liite 2b Lahti kaavoituskatsaus 2021-23. Laitosta lähin 2021 kaavoitushanke on kaavoituskatsauksen sivuilla 21 ja 22 esillä oleva hanke 16, jossa kerrostalotontteja muutetaan rivitalotonteiksi.

11. Toimintapaikan alueen hallintaoikeus

Selvitys alueen hallinnasta

Liitteet 3a ja b. Kiinteistörekisteriote ja lainhuutotodistus.

12. Tuotantolaitoksen sijoitus

[X] Toimintapaikka sijoittuu 2 km säteelle oleellisista luontoarvo- tai kulttuuriperintökohteista.

Lisätietoja sijoituksesta:

Laitos sijaitsee n. 2 km etäisyydellä Tiirismaan Naturakohteesta. Liite 4b naturakartta.

[X] Toimintapaikka sijoittuu pohjavesialueelle tai sen läheisyyteen.

Lisätietoja sijoituksesta:

Laitos sijaitsee pohjavesialueella. Nestekaasu ei ole pohjavettä pilaava kemikaali. Liite 4a pohjavesialuekartta.

13. Toimintojen sijoittuminen

Selostus, miten yhteensopimattomat kemikaalit on otettu huomioon sijoituksessa

Laitoksella ei ole yhteensopimattomia kemikaaleja.

Selostus kiinteistöllä mahdollisesti harjoitettavasta muusta toiminnasta

Kiinteistöllä ei ole muuta toimintaa.

14. Ympäristövaikutusten arviointi

[] Asiassa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä

15. Prosessit

Prosessin/toiminnon nimi: Nestekaasun varastointi

Prosessin/toiminnon kuvaus: Nestekaasua varastoidaan vakiintuneen käytännön mukaisesti maapeitteisessä nestekaasusäiliössä omassa paineessaan.

Kemikaalit ja välituotteet: ei

Prosessissa esiintyvät erityisolosuhteet: ei

Prosessin/toiminnon nimi: Nestekaasun höyrystäminen

Prosessin/toiminnon kuvaus: Nestekaasua höyrystetään polttimien tehontarpeen mukaisesti sähkölämmitteisessä höyrystinkeskuksessa.

Kemikaalit ja välituotteet: ei

Prosessissa esiintyvät erityisolosuhteet: ei

Prosessin/toiminnon nimi: Nestekaasun polttaminen

Prosessin/toiminnon kuvaus: Nestekaasua poltetaan automaattisella puhallinpolttimella.

Kemikaalit ja välituotteet: ei

Prosessissa esiintyvät erityisolosuhteet: ei

16. Onnettomuuksien vaikutusalueet

Tulipalon lämpösäteily

10 m säteellä höyrystinkeskuksen varoventtiileiden ulospuhallusputkien päästä.

Liite 7a

Räjähdyksen painevaikutus

11 m säteellä höyrystinkeskuksen varoventtiileiden ulospuhallusputkien päästä,

liite 7a. 12 m säteellä säiliön täyttöliittimestä liite 7d.

Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen kemikaalin leviäminen

AEGL-1, 23 m säteellä höyrystinkeskuksen varoventtiileiden ulospuhallusputkien päästä, AEGL-2 ja 3, 11 m säteellä. Liite 7c

17. Riskinarviointi

Käytetyt riskinarviointimenetelmät lyhyesti

Nestekaasuun liittyvät riskit on arvioitu tapahtumaskenaariotarkastelun avulla. Riskienarviointi on liitteenä 8.

Yhteenveto riskinarvioinnin tuloksista

Testaukset ja kontrollointi:

- Nestekaasulaitteistoa koskevan dokumentoidun valvonta- ja huoltosuunnitelman käyttöönotto.
- Työlupa-järjestelmän käyttäminen nestekaasua sisältäviin laitteisiin tehtävien muutosten ja huoltojen riskienhallintaan.

Säiliö-, höyrystin- ja poltinalueet

- Säiliön täyttämisen aikana tarvittavat varoituskyltit tulee olla purkualueella (säiliöauton mukana).
- Nestekaasua ajoreitille ja operoinnille on varattava riittävästi tilaa.
- Nestekaasua toimitetaan ilman perävaunua.
- Yhteydenotto kuljettajan ja asiakkaan välillä tulee tehdä ennen täytön aloittamista.

- Poltinalueita valvotaan kaasuvuotojen valvontajärjestelmällä.

Näillä toimenpiteillä riskimatriisissa käsitellyt riskit on arvioitu olevan hyväksyttävällä tasolla.

Muut huomioitavat asiat:

- Pelastussuunnitelma on laadittava tai nykyinen on päivitettävä esim. Tukes-ohje 8/2015 mukaisesti.
- Laitoksen räjähdyssuojausasiakirja on päivitettävä muutoksen mukaisesti.
- Laitokselle on nimettävä nestekaasun käytönvalvoja, kun nestekaasun varastointimäärä on yli 5 t.
- Painelaitteelle on nimettävä kaksi käytönvalvojaa.

18. Yleinen varautuminen

Laitteistojen valintakriteerit

Laitoksen muutos toteutetaan SFS 5987 mukaisesti.

Räjähdyksiltä suojautuminen

Laitoksen olemassa oleva räjähdyssuojausasiakirja päivitetään muutoksen mukaiseksi tai laaditaan uusi dokumentti. Liite 9 RSA

Rakenteellinen turvallisuus

Liite 10 esim pelasuunnitelmasta.

Vuodonhallinta sisällä

pesulakemikaalien varastointi

Vuodonhallinta ulkona

Ulkoalueilla ei varastoida nestekaasun lisäksi muita kemikaaleja. Nestekaasu ei ole maaperää pilaava kemikaali.

Valvonta-, hallinta- ja turvajärjestelmät

ei erityisiä järjestelmiä

Vaaratilanteiden havaitseminen

kaasuhälytysjärjestelmän antureita tuotanto- ja käyttölaitetiloissa, palohälytysjärjestelmä.

Sammutus- ja torjuntavalmius

Pelastussuunnitelma on liitteenä 11.

Sammutusjätevesien hallinta

Nestekaasu ei ole sammutusvesiä pilaava kemikaali.

Ennakkohuollon ja kunnossapidon järjestäminen

Ennakkohuolto ja kunnossapito järjestetään SFS5987 mukaisesti.

Ohjeistus ja koulutus

Laitoksen muutokseen yhteydessä toimitetaan laitteiston turvalliseen käyttöön tarvittavat ohjeet ja henkilökunnalle annetaan tarvittava koulutus. Liitteenä 11 on laitoksen pelastussuunnitelma.

19. Liitteet

Liitteen nimi	Kuvaus	Lähde
Liite 1 Kiinteistötunnukset.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 11 alustava		Alkuperäinen asiointi
Pelastussuunnitelma 2021.pdf		
Liite 2a Tontin kaavoitus.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 2b Lahti Kaavoituskatsaus 2021-23.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 3a kiinteistorekisteriote 23.2.2022.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 3b lainhuutotodistus 23.2.2022.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 4a pohjavesialuekartta.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 4b Naturakartta.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 5a asemapiirros P1085-A1A 1_500.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 5b asemapiirros P1085-A1B 1_250.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 5c1 Pohjakuva ylakerta.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 5c2 Pohjakuva alakerta.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 5d 2000 m kartta.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 6a PI-kaavio P1088-A1.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 6b PI-kaavio Tuleva_putkisto_07052019- Layout1.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 6c PI-kaavio _Lavatec_kuivurit- Model.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 6d PI-kaavio_Jensen_kuivurit- Model.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 6e PI- kaavio_Jensenmankeli_15052019- Model.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 7a Lamposateilyn vaikutusalue hoyrystin.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 7b painevaikutusalue hoyrystin.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 7c terveysvaikutusalue hoyrystin.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 7d painevaikutusalue sailio.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 8 LUOTTAMUKSELLINEN Riskianalyysi.pdf		Alkuperäinen asiointi
Liite 9 alustava RS-asiakirja HTH 23.2.2022.pdf		Alkuperäinen asiointi
Tukes Liite nestekaasua koskevaan lupahakemukseen.pdf		Alkuperäinen asiointi

20. Asioija

Asioijan etunimi

Olli

Asioijan sukunimi

Palonen

Asioijan valtuutustieto

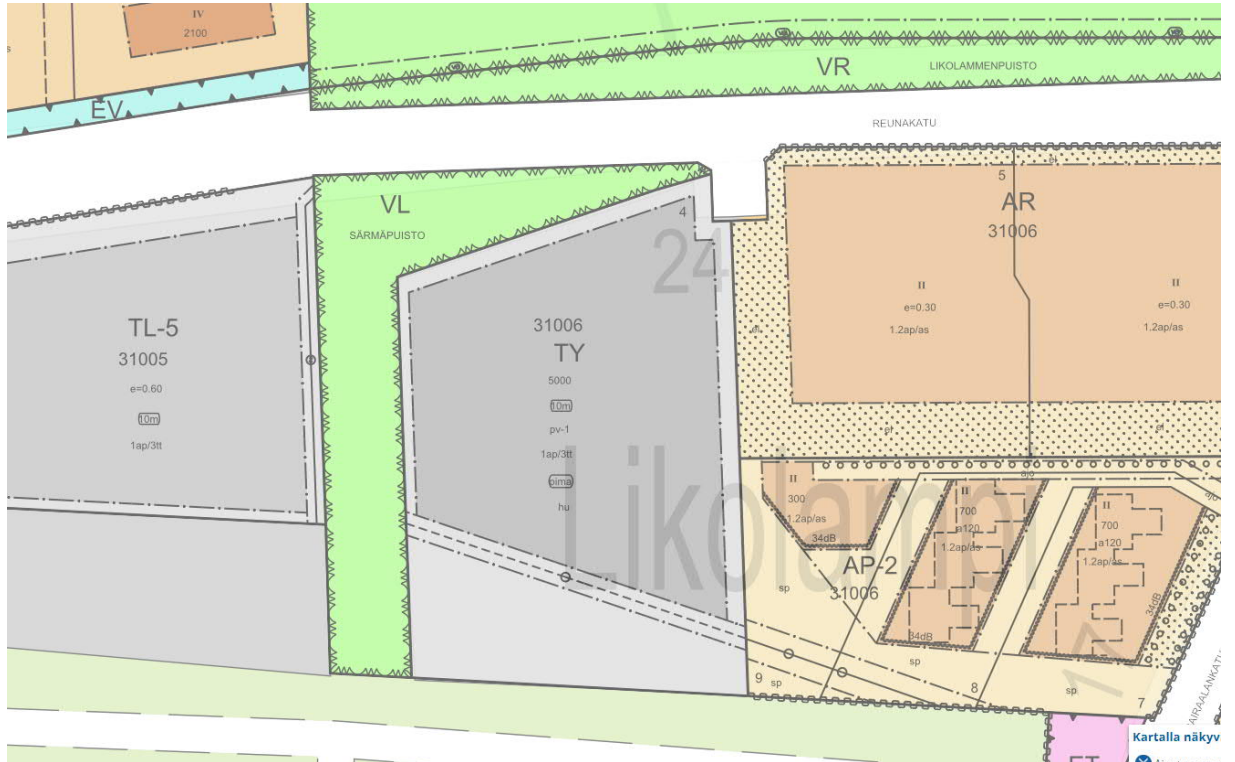
Nestekaasuluvan hakeminen

Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n nestekaasulaitoksen lupahakemus

Liite 2a Selvitys tuotantolaitoksen tontin kaavoituksesta

Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n nestekaasulaitoksen lupahakemus

Perustettava nestekaasulaitos sijoittuu tontille, jolla on kaavamerkintä TY.

PIRTTIHARJU 31, KORTTELI 31006 TONTTI 4

SEKÄ PUISTO-, RETKEILY - JA ULKOILUALUE

Kaavatunnus 398A-2756
Kaavan laji Asemakaava
Lajin tarkenne Asemakaavan muutos
Kaavatilanne Lainvoimainen

Työvaihe	Päivämäärä
Kaava lainvoimaiseksi	14.03.2019

Viimeisin käsittelyvaihe

Vaihe Lainvoimainen
Päivä 14.03.2019
Päätös Kuulutettu

Kaavamääräykset

	TEOLLISUUSRAKENNUSTEN KORTTELIALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.
	LÄHIVIRKISTYSALUE.
	KORTTELIN, KORTTELINOSAN JA ALUEEN RAJA.
	OSA-ALUEEN RAJA.
31006	KORTTELIN NUMERO.
	TON TIN NUMERO.
SÄRMÄP	KADUN TAI PUISTON NIMI.
5000	RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ.
	LUKU, JOKA OSOITTAA RAKENNUKSEN SUURIMMAN SALLITUN KORKEUDEN METREISSÄ.
	RAKENNUSALA.
	MAANALAISTA JOHTOA VARTEN VARATTU ALUEEN OSA.
1ap/3tt	MERKINTÄ OSOITTAA, KUINKA MONTA TYÖNTEKIJÄÄ KOHTI ON RAKENNETTAVA YKSI AUTOPAIKKA.
hu	KAAVA-ALUEELLA RAKENNUSTEN PERUSVEDET JA KATTOVEDET TULEE IMEYTTÄÄ TONTILLA. MAHDOLLISESTI

Lahden kaupungin

Julkinen tiedote, jaetaan
kaikkiin talouksiin ja yrityksiin.

KAAVOITUS- KATSAUS

UUDISTUVAAN RAKOKIVEEN
VALMISTUU MONITOIMITALO
S.10–11

TUTUSTU KAAVOITUS-
JA RAKENTAMIS-
KOhteisiin
S.20–30

LAHTI

2021–23

OTA
TALTEEN!

Sisällys

3	Yhteinen ympäristöpääkaupunkimme Lahti
4–5	Kehittyvä radanvarsi vaatii kaupunkibulevardin
6–7	Räisissä ja Renkomäessä maisemoidaan
8	Tutustu kaavoittaja Markus Lehmuskosken työpäivään
9	Hyvä ympäristö luo hyvinvointia – Apoli-ohjelman tavoitteet päivitetään vuoteen 2030
10–11	Montitoimitalo nostaa uudistuvan Rakokiven viirettä
12–13	Paluumuuttaja ihastui Malskin alueeseen
14	Tontti kodillesi
15	Paavolaan rakennetaan kampus ja moni kortteli voi uudistua Niemessä käynnistyy ranta-alueen kehittäminen
16	Ensimmäinen Lahden suunta valmistui
17	Katsaus Päijät-Hämeen maakunta-kaavoitukseen
18	Näin kaavahanke etenee
19	Miten voit seurata kaavoitusta ja osallistua?
20–26	Kaavatyökohteet 2021–2023
27–30	Rakennus- ja työkohteet 2021
31	Yhteystiedot

Julkaisuajankohta 4.3.2021 **Julkaisija** Lahden kaupunki, kaupunkiympäristön palvelualue
Toimitus Maankäyttö, kaupunkisuunnittelu **Tekstit** Lahden kaupunki, s. 10–11 Leena Huovila, s. 12–13 Iina Ruokolainen ja Mirka Ruononen, s. 17 Päijät-Hämeen liitto **Kuvat** Karoli ja Sivi 2.3, 10, 13, 20, 25 Lassi Häkkinen, s. 4, 5 ja 8 Juhana-Pekka Huotari, s. 6–7 Ramioli, s. 9 Tuomas Huusimäki, s. 15 Sptium Toimitilat Oy, s. 16 Tiina Rekola / Lahden museot, s. 24 Valtari **Ulkoasu** Jalo Toivio Design **Painos** 79 000 kpl **Paino** Puhemusta Oy

Kannen kuva Taiteilijat Laura Lehtinen ja Malikki Panttila maalasiivat kesällä 2020 Block Party -muurin Malskin alueen uuden museon seinään.

12

Paluumuuttaja ihastui Malskin alueeseen

Tontti kodillesi

ClimatePartner CC-000064/ri
 Puhallusta Magazine

Yhteinen ympäristö- pääkaupunkimme Lahti

Jonhanto

Yhteistyötä mahdollisimman vai-
 halsessa vaiheessa ja riittävään
 tietoon perustuvia ratkaisuja.
 Näinä toiveet ohjaavat työtämme tänä-
 kin vuonna. Vuoden ohjelmassa on en-
 tistä enemmän kaavoitusta edeltäviä
 selvityskohteita. Haluamme keskustel-
 la ja jakaa tietoa ennen varsinaista kaa-
 voitusta. Yhteistyö auttaa löytämään
 parhaan ratkaisun.

Eteläisen kehätien valmistuminen
 panee vauhtia Lahden kehittämiseen.
 Tänä vuonna suunnittelu kohdistuu
 elinkeinoelämän alueisiin Jokimaalta
 Kujalaan ja Uuteenylään. Keskusta-
 vision ja palveluverkkoon perustuva
 palvelujen ja liikenteen suunnittelu
 jatkuu koko vuosikymmenen. Tänä vuor-
 na ohjelmassa ovat Mannerheimika-
 dun ja Vuoksenkadun suunnittelu.

Keskustan täydennysrakentamisen
 suunnittelussa kiinnitetään erityistä
 huomiota katutilaan vaikuttavaan vii-
 reään. Käynnistytien hankkeiden myö-
 tä keskustaan saadaan lisää koteja ja
 vetovoimaa. Pientaluesuunnittelun luovassa
 on uusia asuinalueita ja vanhoja alu-
 eita täydentäviä omakotitontteja.

Ympäristöpääkaupungissa käyn-
 nistyy kootaan ja vaikutuksiltaan mer-
 kittävä työ Renkomäen sorakuopan
 maisemointiseksi. Suunnittelu vaatii
 eri alojen asiantuntijoiden yhteistyötä
 ja toteutus useita vuosia, mutta tule-
 vaisuudessa palkalla on laaja virkis-
 tysalue ja pohjavesi turvassa.

Kahden kaavoitukseen liittyvän
 suunnittelukilpailun työt ovat kau-
 punkilaisten arvioitavana ennen
 ratkaisua. Aleksanterinkadun
 ylikulkusillan kilpailu on jo
 käynnissä, ja Niemen rantaa-alueetta
 koskevaa kilpailua valmistellaan
 loppuvuodeksi. Kilpailujen kautta

saamme uusia ideoita merkittäviin
 kehityskohteisiin.

Kaavahankkeita voi seurata monella tavalla

Kädessäsi oleva kaavoituskatso-
 kanta on vireillä olevista ja lähiaikoina
 käynnistytävistä kaavoitushankkeista.
 Kannattaa seurata hankkeiden ete-
 nemistä ja osallistua jo varhaisessa
 vaiheessa.

Lahti.fi/kaavoitus-verkko sivulta
 löytyy kustakin ajankohtaisesta
 kaavasta tarkempaa tietoa.
 Maankäytön asiantuntijat järjestävät
 tänäkin vuonna erilaisia osallistumis-
 mahdollisuuksia. Tervetuloa mukaan
 – ympäristöpääkaupunkia suunnitel-
 laan ja toteutetaan yhdessä.

Lahden kaupunkisuunnittelun tiimi

Kehittyvä radanvarsi vaatii kaupunkibulevardin

Ensimmäiset uudet asuintalot ovat nousseet Lahden radanvarseen. Aueen kehittäminen ja rakentaminen on vauhdissa. Yksi merkittävä kehittämisohje on Mannerheiminkadun muuttaminen kaupunkibulevardiksi. Tavoitteena on, että Mannerheiminkadulla on sujuvaa ja viihtyisää liikua – kuljit sitten kävelen, pyörällä tai omalla autolla.

Mannerheiminkatu voidaan muuttaa kaupunkibulevardiksi, koska emustien mukaan 50 % autoilukenteestä siirtyä uudelle eteläiselle kehätielle. Raskaan liikenteen osalta muutos on vielä suurempi.

Bulevardi palvelee uutta urbaania kaupunginosaa
Radanvarresta – Myllyajäisten ja Iso-Paavolan sillon välisestä alueesta – kehitetään uutta urbaania kaupunginosaa, joka on osa Lahden keskustaa. Aueen sijainnilla on monia etuja: matkakeskukseen, keskustan palveluiden ja urheilu- ja messukeskuksen läheisyys sekä hyvät ulkoilumaastot.

Seuraavana kehittämisohjeena on entinen ratapiha-alue. Jo nyt valmiiden asemakaavojen perusteella alueelle voi rakentaa asuntoja, uusia palveluita ja to-

liikenne-ennusteiden ja huolellisen suunnittelun avulla varmistetaan, että autoilukenne pysy jatkossakin sujuvana.

Katu palvelee erityisesti radanvarren maankäyttöä ja liiäntäpysäköintiä, mutta myös kaupungin sisäistä läpääjää. Pitkän matkan läpääjääliikenne ohjataan eteläiselle kehätielle. Uusi valtiotyhtyys on ollut Lahdelle iso investointi ja liikenteen siirtäminen kehätielle rauhoittaa keskustaa-alueita. Tulvella muutoksilla, Mannerheiminkadus-

ta tulee kaupunkimaisempi ja osa Lahden keskustan katuja.

Mannerheiminkatu on yksi pyöräilyn ta-voiteverkon pääreiteistä, ja siksi pyöräilyn olosuhteita parannetaan. Uuden tieliikennelainin perusteella jalankulku ja pyöräily tulee erottaa omille väylilleen.

Matkakeskukseen edustaa korostetaan kaupunkiaukiomaisena tilana, ja samalla tuodaan näkyvämmin esille keskustaan vievää kävelyreititää.

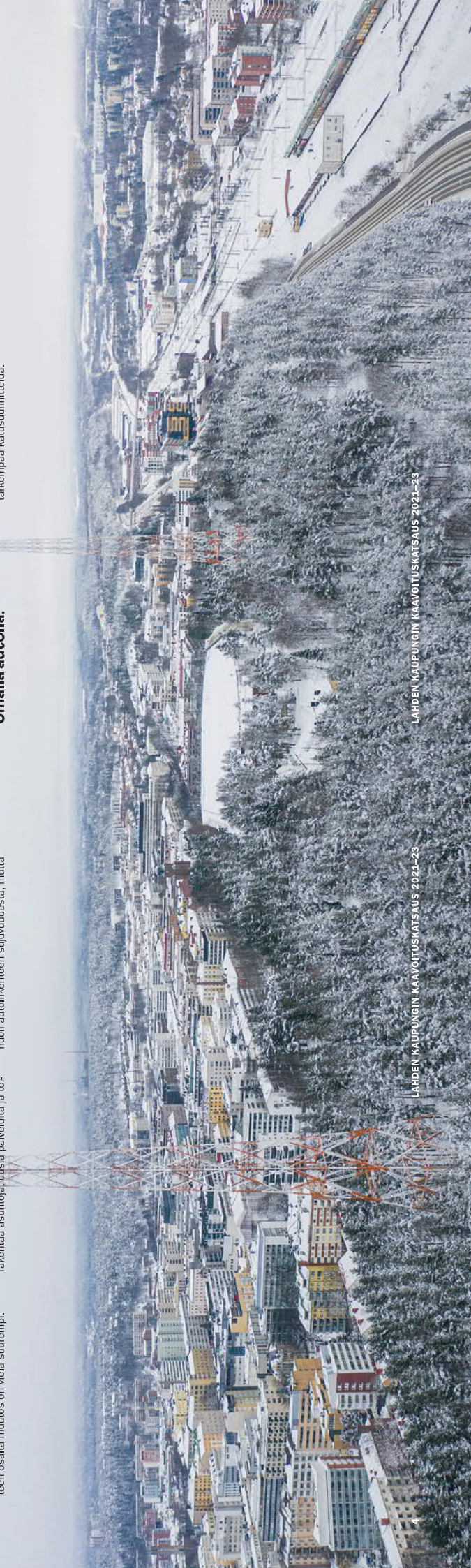
Viititystyä parannetaan lisäämällä veyryttä ja puistosaarekkeitä. Samalla korostetaan olemassa olevaa viher- ympäristöä. Suunnitteluratkaisuissa painotetaan ekologisia ratkaisuja.

Tavoitteena on, että Mannerheiminkadulla on sujuvaa ja viihtyisää liikua – kuljit sitten kävelen, pyörällä tai omalla autolla.

Suunnittelua tehdään eri tasolla
Valtatien muuttaminen kaupungin kaduksi edellyttää sekä asemakaavamuutosta että tarkempaa katusuunnittelua.

Asemakaavamuutos on yleispiirteisempi ja teknisempi muutos, jossa ei tehdä yksityiskohtaisia ratkaisuja esimerkiksi kaistajärjestystä tai katuilasta. Kaavamuutos kuitenkin tarvitaan, jotta valitettavasti voi tulla virallisesti kaupungin ylläpitämä katu. Vuoden 2021 aikana laaditaan yleissuunnitelma, jossa esitetään, millainen kaupunkibulevardin katuilla olisi. Siinä ratkaistaan, miten katuilla jaetaan eri kulkumuodoille ja katuviireille.

Yleissuunnitelma tarkentuu vielä myöhemmin katusuunnitelmiin, joissa on ratkaistu yksityiskohtaisemmin kunnallisteknikka. Asukkaat voivat kommentoida myös katusuunnitelmiä. Katumuutoksia toteutetaan lähivuosina, vaiheistuen alueen korttelien rakentamisen kanssa.

LAHDEN KAUPUNGIN KAAVOITUSKATSAUS 2021–23

LAHDEN KAUPUNGIN KAAVOITUSKATSAUS 2021–23

Rälssissä ja Renkomäessä maisemoidaan

Eteläisessä Lahdessa vahvistellaan tätä hertkalla laajamittaista maisemointia kahdella alueella. Ympäristöpääkaupungin tavoitteena on, että vanhat maanotto- ja vastaanottoalueet muutetaan tulevina vuosina asukkaiden virkistyspaikoiksi.

Käytöstä poistuneiden maanvastaanottoalueiden muuttaminen virkistyskäyttöön on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi myös muualla Suomessa. Helsingissä Malminkartanon täyttämäni on muodostunut suosituksi virkistys- ja elämyskohteeksi portaaneeen, ympäristöaiodeoksineen ja pulkamäkiineen.

Lahdessaakaan ei täysin pystytä välttämään rakentamisessa syntyviltä ylimääräisiltä maa-aineksilta, vaikka maata hyödynnetäänkin esimerkiksi meluvälleissa.

Rälssistä voi tulla ulkoilualue, jossa omistuu lintujen tarkkailu
Rälssin maan- ja lumenvastaanottoalueelle on tehty uuden asemakaavaehdotuksen yhteydessä maisemointisuunnitelma. Sen tavoite on luoda täytömaasta monipuolinen virkistysalue nykyisen käytön päätyttyä.

Noin 150 metrin korkeuteen meren pinnasta ulottuvalta mäeltä avautuu jo tällä hetkellä ympäristöön upeita näkymiä, ja rinne tarjoaisi mahdollisuuksia monimuotoiseen ulkoiluun, urheiluun ja esimerkiksi lintujen tarkkailuun. Alueelle tuodaan vain puhdasta maata, joten mäki sopii hyvin myös virkistykseen ja istuttamiseen.

Rälssin maisemointisuunnitelmasa on esitetty, että mäen laelle ja rinteille muodostettaisiinkin ulkoilureittejä sekä erilaisia paikkoja oleskeluun, retkeilyyn,

liikuntaan ja luonnon kokeiluun. Mäen laella kasvillisuus olisi matalampaa ja mitätymäisiä mahdollistaen avoimia näkymiä. Suunnitelmassa on esitetty myös esimerkiksi näkötorjia ja kuroportaita.

Rälssissä maisemointia on tarkoitus tehdä vaihteittain seuraavan reilun kymmenen vuoden aikana. Mäen maisemointi ja muutokset virkistyskäyttöön olisi mahdollista aloittaa alueen eteläosasta. Se vaatii, että uuden kaavaehdotuksen mukaisesti nykyisen sisäntuloreitin siirtäminen alueen pohjoispuolelle toteutuu. Myös lumenvastaaotopaikka siirrettäisiin silloin alueen pohjoisosaan.

Renkomäessä työ käynnistyy selvitysten tekemisellä
Renkomäen soranottoalueen maisemointisuunnitelman laatiminen on vasia käynnistymässä. Alueen muuttaminen virkistyskäyttöön tulee kestämään vuosia, mutta hanke pääsee alkuun nyt ympäristöpääkaupunkivuotena.

Ensin kartoitetaan alueen luontoarvojen ja virkistyskäytön tilanne. Näiden selvitysten pohjalta laaditaan maisemointisuunnitelmat.

Tavoitteena on laatia luonnon monimuotoisuutta lisäävää ja virkistysmahdollisuudet huomioivaa maisemointisuunnitelmaa koko laajalle soranottoalueelle. Kaupungin omistama soranottoalue ei sisällä Lahden sisäntuloväylälle näkyvää ottoaluetta.

Ympäristöpääkaupungin tavoitteena on, että vanhat maanotto- ja vastaanottoalueet muutetaan tulevina vuosina asukkaiden virkistyspaikoiksi.

Rälssissä hulevesien käsittelyä. Kinnitetään erityisiä huomioita.

Rälssinmäki maisemoidaan virkistys- ja ulkoilualueeksi toiminnan loputtua.

Rälssinmäen ranteille on suunniteltu useita kilttejä ja ulkoilureittejä.

Havainnekuva, suunnittelukokous, pakastepitsa ja puhelu asukkaalta

Tutustu kaavoittaja Markus Lehmuskosken työpäivään

06.30 Huomental Aloitan päivän herättämällä neljä koululaistamme. Täällä Nasolan maaseudulta bussi ja taksi kuljettavat lapsia 10 kilometrin päähän kouluihin.

08.00 Oma työmatkani on tärään vain 1,5 metriä – keittiössä ohjuoneeseen. Koronarajoitteet ovat ajaneet osan meistä kaupunkien työntekijöistä koitoistoihin. Aloitan päivän valmistelemalla havainnekuva Pippoon yrityselueesta.

09.30 Käymme kaavoitusosaston viikkopalaverissa läpi ajankohtaisia asioita. Esittelen omaa kaavatyötäni ja siihen liittyviä kysymyksiä. Asioista keskusteleminen on tärkeää. Ja jos saa kritiikkiä, niin tietää, että yhteistyö toimii.

11.45 Lounasaika. Yllättävän täyteen tulee puolikkaasta pakastepitsasta.

12.15 Olen saanut sähköpostia erältä kaavatyön rajanaapurilta. Hän on huolissaan siitä, miksi kaavaan merkityjä muutoksia ei vielä ole tehty. Hän kysyy minun meitä kaavoittajia oikein tarvitaan: kun ei kaavamääräyksiäkään noudateta. Vaikka kysymys tuntuu vähän provosoivalta, pysähdyn miettimään. Niin, eihän kaava takaa sitä, että asiat muuttuvat heti. Kaava asettaa vain rajat ja ehdot rakentamiselle. Joskus kaavan toteutuminen voi kestää, eivätkä kaikki kaavat toteudu koskaan.

Jokainen tietää sen tunteen, kun jokin muutos omassa ympäristössä ei mielly. Ollisietämätöntä, jos jokainen maanomistaja saisi rakentaa maalleen mitä haluaa. Toisaalta ei sokaan toimi, että uusi rakennus täyttää sijaitaa halkkonkantan päähän naapureista. Kaavoituksen tärkeimpiä tehtäviä on ristiriitaiten tavoitteiden sovitaminen niin, ettei suunnittelun punainen lanka katoka.

13.00 Onnistuin varaamaan palaverin vuorovaikutussuunnittelijamme kanssa yleisötilaisuuteen liittyen. Asukkaiden mielipiteet ovat elintärkeitä ja etsimme jatkuvasti uusia keinoja ihmisten tavoittamiseen. Etätö sopii pikapalaverihin: kokouksesta koiseen vaihtaminen sujuu ilman, että pitää kävellä toiselle puolelle kaupunkia!

13.30 Iltapäivän kokous koskee Ranta-Kartanon puistoalueen suunnittelua. Pystyn tuomaan kokoukseen toivelta, jolta kaupunkilaiset ovat minulle kaavan yhteydessä esittäneet.

15.10 Kokouksen jälkeen jatkan Pippoon parissa. Seän puhelin kaupunkilaista kaavoituskatsauksessa ilmoitettuun uuteen kaavatyöhön liittyen.

16.15 Lupasin toimittaa tähän vielä yhden kaavakartan sähköisessä muodossa. Viimeinen sähköposti ja etätöyönnit ylös. Sitten mulhin toihin, lasten harrastuksiin ja päivän päätteeksi lenkille!

Hyvä ympäristö luo hyvinvointia – Apoli-ohjelman tavoitteet päivitetään vuoteen 2030

Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma eli Apoli Lahti on ollut kaupunkia rakentavien tahojen käytössä jo yli 10 vuotta. Käytäntöön on saatu useita ohjelman mukaisia toimenpiteitä kaupungin esteettisen laadun parantamiseksi.

Samassa ajassa maailma on muuttunut, samoin Lahti. Tarvitsimme uudenlaisia lähestymistapoja terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön kehittämiseen. Siihen myös uusi arkkitehtuuripoliittikka kurottaa.

Päivitystyössä huomioidaan ilmastomuutos ja muut nykyhaasteet

Apolin päivittämisen parissa työskentelee asiantuntijaryhmä, joka on koontanut uudet teemat ja tavoitteet vuoteen 2030. Vanhan Apolin pääkohdat, valtuuston hyväksymät laatusavoitteet, maisema, kaupunkikilat ja yksityiskohdat ovat edelleen mukana.

Uudet teemat kertovat maailman muutoksesta ja alkamme huolehtia, joihin pitää vastata. Uudessa Apolissa huomioidaan vaatia alka, kaupunkivihreä, osallisuus ja kaupungin imago. Uudistuvaa Apolia yhdistävä ajatus on, että hyvä ympäristö luo hyvinvointia.

Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman tehtävä ei ole vain vahtia ulkoisia kauneusarvoja vaan yhteensovittaa joskus ristiriitaisiakin näkökulmia.

ja toimenpidetavoitteiden avulla pyritään kertomaan, mitä arkkitehtuurin arvot, laadukas suunnittelu ja hyvä rakennustapa merkitsevät ja miten voimme toteuttaa niitä arjessa.

Syyskualla 2020 järjestettiin apolityötä taustoitava kaupunkilajattelu-seminaari. Verkottavalla laejan kuullajakunnan saivat puheenvuorot, jotka käsittelivät muun muassa maiseman merkitystä ja täydennysrakentamista. Toukokuussa 2021 järjestetään toinen seminaari. Silloin uuden ohjelman valmistelu on edennyt, ja myös päättäjät ja muut kuntalaiset pääsevät ottamaan siihen kantaa.

ympäristössä ja rakentamisessa sekä vaikutukset olemaan olevaan rakennuskantaan ja kulttuuriympäristöihin. Esin on nostettu myös laadukkaan suunnittelun vaatima aika, kaupunkivihreä, osallisuus ja kaupungin imago. Uudistuvaa Apolia yhdistävä ajatus on, että hyvä ympäristö luo hyvinvointia.

Esteettisen laadun edistäminen on jatkuvaa työtä

Moni nykyisen Apolin toimenpiteistä on viety päätökseen, mutta osa on jatkuvaa työtä hyvän rakennetun ympäristön edistämiseksi. Arkkitehtuuripoliittikan sisältöjen

Monitoimitalo nostaa uudistuvan Rakokiven viirettä

Rakokiven koulun rehtori Susanna Kulonen hehkuttaa upeaa monitoimitaloa, jota on asteen astetta uudistettu. Monitoimitalon nimeä ei ollut vielä päätetty tämän julkaisun mennessä painoon.

Hyvä siitä tulee! Niin hehkutti Rakokiven koulun tammiukuinen tiivitti uutta monitoimitaloa. Kausen odotettu talo valmistuu kesällä rikastuttamaan vahvasti uudistuvan Rakokiven asukkaiden elämää.

Kalpeana talvipäivänä Susanna Kulonen, omien sanojensa mukaan alakoulun reksi itäisimmässä Lahdesta, iloitsee Rakokiven monitoimitalon värikästä katoksen edessä. Rakokiven koulun rehtorina hän on osallistunut talon rakentamisprosessiin käyttäjäryhmän puheenjohtajana.

Monitoimitalo otetaan käyttöön heinä-elokuussa. Se on uusi alku itäisimmän Lahden asukkaille. Kun Kulonen aloitti koulussa ensin apulaishetkinä vuonna 2011, hän hyppäsi heti silloisen koulukempeksen remontin suunnitteluryhmään. Taloa riivasi huono sisäilma. Pian tavoitteeksi tuli kokonaan uusi talo – ja lopulta monitoimitalo. Nastola ja Lahti erittävät näinä vuosina yhdistyvä vuoden 2016 alusta.

Monitoimitalon käyttäjinä on noin 640 lasta ja 110 työntekijää. Heiltä loppuu pitkäaikainen tilapäisissä tiloissa väestely, joten on syytä iloon.

"Pysyvä tila juuri meille"

Monitoimitaloon sijoittuvat päiväkotit, esiopetus, alakoulu, erityisen tuen pienryhmät ja koululaisten iltapäivätoiminta sekä kirjasto ja valmistuskeittiö. Talossa on vuokrattavia kokoustiloja, kädentaitojen tiloja sekä liikuntasali myös harrastuskäyttöön. Wellamo-opisto järjestää kurssilejan täällä.

– Lapsi saa kasvaa samassa talossa yksivuotiaasta taaperosta kuudesluokkalaiseksi. Pysyvyys on lapselle ja perheelle turvallista. Tilat on suunniteltu juuri meille

– monikäyttöisiksi, joustaviksi ja tukemaan yhteisöllisyyttä, Kulonen sanoo.

Hänen mukaansa päiväkotit, koulu ja kirjasto samana katon alla tuovat yhteistyön etuja – etenkin, kun toisten toimintaa on tutustuttu hyvin jo rakentamisaikana.

Kulonen hehkuttaa upeaa rakennusta. Ooplaat halusivat esimerkiksi väräjä, ja niitä he saavat. Lapsel pääsivät myös tiloihin luontotekemän mukaisesti nimeämään tiloja. Ruokasali on ravintola Tikka ja sen kabinetti Tikankolo.

Hän kiittää Lahden Tilakeskusta vahvasta tahtotilasta rakennuttaa terveellisen talo. Projektissa on laajassa yhteistyössä toteutettu Terve betonirakenteinen

Pysyvyys on lapselle ja perheelle turvallista.

koulu -kehityshanke, jossa on kiinnitetty erityistä huomiota rakentamisen laatuun, kosteudenhallintaan ja puhtaaseen sisäilmaan.

Työnä on toiminut kosteudenhallinta-koordinaattori ja puhtauskonsultti. Rakentamisesta on viestitty ainutkertaisen laajasti ja lapinäkyyvästi **Rakokiven**-isivuilla. Riskkejä on vältetty materiaalivalinnoista alkaen: esimerkiksi lattiat ovat pääosin hiottua betonia, joten ei ole vaaraa, että kostean betonin päälle asennettu muoviväli tai kumimatto alkaisi tuottaa haitta-yhdisteiden cocktailia. Tosin tietenkin on myös seurattu tarkkaan betonin kuivumista.

– Olen kuullut ja nähnyt työmaalla, miten kehityshanke on vaikuttanut työmaan toimintaan ja asenteisiin. Terveelliseen ja

turvalliseen taloon on hienoa päästä, Kulonen iloitsee.

Viihtyisyyttä ja elinvoimaa

Monitoimitalo nostaa Rakokiven viirettä. Rakokiveä on pitkään muutetkin kehitetty ja elävöitetty koko iläisen Lahden palvelu- ja liikekeskukseksi – Lahden osallisuusmallin mukaisesti asukkaiden näkemyksiä kuunnellen. Tarkoituksena on taata arjen palvelut Rakokivessä.

Uutta buustia tuo, kun Rakokiv-Nästonharju pääsi mukaan ympäristöministeriön koordinoimaan lähiöohjelmaan 2020–2022. Toinen lähteläinen konde ohjelmassa on Munkkula.

– Rakokiveläisiä on suuresti kiinnostanut onan lähimäpäräisönsä kehittäminen. Lähiöohjelmassa jätetään jo aloitettua työtä, asuntoasiainkoordinaattori Helene Vammnen kertoo.

Vammnen mukaan monitoimitalon alueen liikemeturvallisuuteen panostetaan esimerkiksi alkukulu- ja valaistusaneerauksin. Alueita myös elävöitetään viherkojauksin ja taitteen keinoin. Rakokiven osalta budjetti on kahdelta ja puolelta vuodelta noin 1,7 miljoonaa euroa, jota valtion osuus on 35 prosenttia toteutuneista kustannuksista.

Monimuotoisuutta sekä taajamatalan elävyyttä ja viihtyisyyttä edistää kulttuuripuisto, jota aletaan rakentaa ensi syksynä. Nuorten toivomalle skeittiparkille puolestaan on varattu maa-alue urheilukeskuksen alueella.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä on päättänyt rakentaa Rakokiveen uuden soitekeskuksen, jolle kaavassa on varaus toritien ja Rakokiventien liittymän itäkulmalla. Aikalaud on avoinna päätöksestä tehdyn valituksen takia. Viivästykseen vuoksi yhtymä valmistelee nykyisen terveysseman tonille väliaikaisiltoja, jotka valmistuvat tänä vuonna.

TEKSTI toimittaja Leena Huovila

Paluumuuttaja ihastui Malskin alueeseen

Opiskeluvoosien jälkeen Lahteen palannut Laura Walden nauttii urbaanista elämästä Malskin alueella, jossa hän asuu avopuolison kanssa. Myös määräkoirat Ruusa ja Herta nuuskivat tottuneesti Kirkkopuistossa, jonne ne pääsevät emäntänsä kanssa suoraan kotiovelta.

Laura Walden valmistui keväällä 2020 äidinkielenopettajaksi Jyväskylässä, jossa hän asui neljä vuotta. Vuodet muualla auttoivat näkemään kotikaupungin parhaat puolet.

— Tällä on tapahtunut paljon hyvää: tullut uusia palveluita ja tapahtumia ja yhä enemmän yliopisto-opetusta LUT-yliopiston myötä. Kun vielä saisi nuoret jämmään Lahteen ja tajuaamaan, miten kivaa täällä on! Lahti on vähän rujo mutta samalla rento kaupunki.

Lahti oli Waldenille rakas ertuudestaan,kin, lapsuuden ja koulujän kaupunki vuoteen 2015 asti. Ensimmäiset vuodet kuluivat onakotitalossa Ahtialassa, lukioaikana perhe muutti Lahdenkadulle lähelle Lyseota.

Iso osa lapsuudesta ja nuoruudesta kului myös Lahden uimahallilla uintu- heilun kipatreeneissa. Walden odottaa- kin malttamattomasti 50 metrin allasta, jonka on luvattu valmistuvan lähelle Ranta-Kartanoon.

— Pitkään aikaan odotus on ollut ainol- ta ikäviä asioita Lahdessa. Nythän sen- altaan pitäisi valmistua jo parin vuoden kulttuuri!

Malskin alueeseen Walden tutustui asumalla avopuolison asunnossa kaksi- kesää. Siksi oli luontevaa etsiä yhteinen

koti samoista kortteleista. Yksi plus- sista on läheinen Kirkkopuisto, joka osaltaan innosti hankkimaan perhe- seen kotia.

— Malski on urbaani ja kaunis alue, jolla on mielenkiintoinen historia Mals- lasuoman vanhan tehtaan vuoksi. Kirkkopuiston rinne valmentaa melun, vaikka olemme aikaa keskustassa. Miehelle tärkeä kisapuisto on lähellä, samoin satama ja Lantupuisto, jossa on hyvä lenkkeillä koirien kanssa.

Ystävää Walden tapaa mielellään ravintoloissa ja kahviloissa, joista lä- himmät toimivat kotitalon vieressä Malskin kulttuurikeskuksessa. Mals- kille rakentuva Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva kiinnostaa, samoin jo nyt aunnut pop up mu- seokauppa.

Walden sai vuoden 2020 alussa työpaikan Padasjoen peruskoulun ja lukion äidinkielenopettajana. Kulke- minen Lahdesta sujuu kätevästi ystä- vän kyydissä.

— Nyt tuntuu hyvältä, että oppilaat eivät asu samassa kaupungissa. Lah- den lähellä on paljon alan töitä, joten viihtyn täällä varmasti jatkossakin.

TEKSTI toimittaja Ina Ruokolainen

10 faktaa Malskista

1. Malskin alueen sydän on eriden parrinrakennus, puheellinen Malskeskus.
2. Osakeyhtiö Mallasuoma perustettiin vuonna 1912. Tehtaan suunnittel arkkitehti Juho Nykänen ja se valmistui Pajanteenkeidon varseen. Mallas- juoman tehdas oli Suomen ensi- mäinen mietojen mallasjuomien valmistusta varten suunniteltu päänä. Päämökintieistä laajennettiin nopeasti oteeseen.
3. Mallasuoman vanhan tehdas- kintien puku- ja rakennustyöt alkoivat loppuvuonna 2019.
4. Malskeskuksessa on jo monenlaista toimintaa: ravintola, museokauppa, päänmobaani, kahvila, mainostointisto yms.
5. Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva aukkaa yleisölle keväällä 2022. Museon muodos- tavat Lahden Jultsemuseo ja Lahden aidemuseo.
6. Malskin seinään valmistui suurikokoinen murali kesällä 2020. Block Party-teoksen tekijät ovat Lahtinen + Rantala.
7. Malskeskuksen pääovi on Pajanteenkadulla. Kadulla on tehty mittavia rakennus- ja muutostöitä liittyen uuden museon saavuteta- vuuteen ja alueen viihtyvyyteen.
8. Visioidun taidepöytäliikassa haettiin taideesta Pajanteen- kadun päähän, viiden kadun kulmaukseen. Kilpailun voitti Akseli Leinonen teoksella Kylan portti. Teos valmistui vuoden 2021 aikana.
9. Malski on osa keskustan asuinalueita. Moni Malskin alueen kerrostaloista on valmistunut 2010-luvulla.
10. Keskuksessa on asukkaita kaikkiaan 12 000. Heistä pari tuhatta asuu Malskin alueella.

Malskilla Laura Waldenin naapurin avoittuu Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva keväällä 2022.

Tontti kodillesi

Lahden kaupungin monipuolisesta tonttijärjestelmästä löydät sopivan tontin oman talounehtasi toteuttamiseen. Tänä vuonna tavoitteena on luovuttaa haettavaksi noin 60 uutta omakotitonttia.

Uudet omakotitontit ovat haettavissa kahdesti vuodessa: keväällä huhtikuussa ja syksyllä lokakuussa. Nille pääsee rakentamaan tyyppisesti seuraavan vuoden kesäkuussa.

Lisäksi haettavissasi on lähes sata valmiista tonttia. Niltä voi hakea kuukausittain, ja rakentamaanakin pääsee pääsääntöisesti heti.

Uudet tontit sijaitsevat

- Karistossa Karistonselän alueella
- Kyrölässä Löylikadun pohjoispuolella
- Renkomassa Alkamatkan II alueella
- Kunnaksessa Pysäkkikadun varrella.

Ensimmäiset Kyrölämäen omakotitontit

Tule ensimmäisen joukossa toteuttamaan uutta Kyrölämäki II -asuinalueella! Kyrölän Selkäien pohjoispuolen maastoiltaan, luonnotaan ja ympäristöltään vaihteleva le 90 hehtaarin alueelle tulee noin 80 omakotitontin ja muutamien rivitalotontin kokonaisuus. Ensimmäiset 15 omakotitonttia tulevat haakuun huhtikuussa.

Asunto- ja maapolitiittinen ohjelma uusitaan

Kaupungin asuntopolitiikan tehtävänä on huolehtia siitä, että kaupungissa on riittävästi kysyntää ja tarpeita vastaavaa asuntotuotantoa ja että asuntomarkkinat ovat tasapainoiset. Asuntopolitiikalla varmistetaan myös, että tarjolla on riittävästi kohtuuhintaisia ja esteettömiä asumisen vaihtoehtoja.

Yhä isompi merkitys asuntopolitiikalla on asuinalueiden eriyymiskykyksen hillitsemisessä, johon ohjelmassa otetaan myös kantaa. Väestön ikääntyminen tuo myös omat haasteensa: ikääntyneille soveltuva asumista tulee olla tarjolla enenevässä määrin.

Maapolitiikalla luodaan edellytyksiä

Maapolitiittisessa ohjelmassa käsitellään periaatteita, joita kaupunki käyttää maanhankinnassa ja -luovutuksessa sekä yksityisen maan kaavoituksessa ja rakentamisen edistämisessä. Maapolitiikka ja kaavoitus muodostavat yhdessä kaupungin maankäyttöpolitiikan. Omistuneella maapolitiikalla luodaan edellytykset monipuoliselle asuntorakentamiselle, palvelu- ja työpaikkarakentamiselle.

Luonnos tulee kommentoitavaksi

Ohjelma on tavoitteena laatia vuoden 2021 aikana. Luonnos tulee julkisesti nähtäville ja kommentoitavaksi ja siitä järjestetään asukasläislausu syyskuussa. Asunto- ja maapolitiittisen ohjelman hyväksyy kaupunginvaltuusto. Työn kulua voit seurata Lahti.fi/verkkoavulla.

Varausaika tuo turvaa
Tontit luovutetaan hakemusten perusteella mutta tapauskohtaisesti myös arvontaa ja tarjouskilpailumenettelyllä. Ennen tontin luovuttamista se varataan sinulle puoleksi vuodeksi 450 euron varausmaksulla. Varausajankana voit varmistaa rahoituksen ja tontin sopivuuden vaatimuksiksi.

Vuokraa tai osta omaksi

Omakotitontit vuokrataan rakentamista varten, mutta rakennusprojektin valmistuttua voit myös ostaa tontin omaksi. Alueesta riippuen tonttihinnat ovat 10–46 euroa/m², vuonnassa 31.7.2021 saakka. Hintoihin tulee mukaan myös lohkotismaksu. Keskustellaan erikseen. Tonttien vuosi vuokra on viisi prosenttia luovutushinnasta.

Tonttitoimisto palveluksessa

www.lahti.fi/tontit
teky.tonttitoimisto@lahti.fi
p. 044 416 3967
p. 044 416 3965

Asuntorakentaminen lukuina 2020

606 uutta asuntoa, joista

497 kerrostaloasuntoa

22 rivitaloasuntoa

87 omakotitaloa

731 uuden asunnon rakennuslupaa

Sammonkatu 8

Paavolaan rakennetaan kampuksia ja moni kortteli voi uudistua

Paavolaan rakennetaan koulukampusta, ja Saimaankadulle on nousut Landen talojen rakennuttamia kerrostaloja. Tekellä on asemakaavoja, joiden avulla uudistuminen voi jatkua. Paavola on kaupungissa paikka, jonne kaupunkikuvallisesti sopisi myös korkeampi rakentaminen.

2500 lapsen ja nuoren oppimisympäristö

Paavolan kampus on Lahden Tilakeskusten historian suurin hanke, ja se toteutetaan vaiheittain vuosina 2020–2023.

Käyttäjänä kampuksella tulee olemaan noin 2500 lasta ja nuorta. Humpulan päiköti valmistui kampuksen ensimmäisenä osana vuoden 2020 loppupuolella. Tänä vuonna saadaan valmiiksi Terhojenkatu 3:n (alkukoulutuskeskus) ja 7:n (ertinen Muotoliinstitiutti) uudisrakennukset.

Kauppakadun varrella uusia kaavamuuoksia

Sammonkatu 8:n tontilla etsitään mahdollisuuksia lisärakentamiselle huomioiden vanhat, suojeltavat rakennukset. Häklin

huonekalutehtaana toimineessa rakennuksessa on vuosikymmenten aikana ollut monenlaisia toimintaa, esimerkiksi nuorisokeskus ja keikkapaikka Kasasali.

Sisäilmaongelmista kärsineet rakennukset vaativat mittavaa peruskorjausta, jonka rahoittamiseksi lisärakennusohjelma on tarpeen.

Tulevaisuudessa tontti voisi tarjota mielenkiintoisen ja vanhaa kunnioittavan asuinympäristön sekä mahdollisuuden ekologiseen asumiseen.

Saimaankadun ja Kauppakadun välillä on käynnissä kaavamuuksin korthissa, jossa on perinteisesti toiminut Ison Ku. Korttelissa voisi jatkossa olla koti jopa 1000 asukkaalle, liikeiloja ja korttella palveleva yksityinen pysäköintilaitos.

Tähän kohtaan kaupunkia sopisi myös korkeampi rakentaminen. Kaava- luomuksessa esitettiin kortteliin 12- ja 16-kerroksisia torniosia.

Kirkkokadulle kaavoitetaan asuinrakentamista entisen terveystalon ja Kalen talon paikalle. Terveystalon purkamiselle on jo lupa.

Paavolassa kaavoitus luo edellytykset uudistumiselle, mutta rakentaminen seuraa kysyntää.

Niemessä käynnistyy ranta-alueen kehittäminen

Niemien ranta muuttuu vaihtelevan teollisuusalueesta asumis- ja virkistyskäyttöön. Myös Niemien satamaa kehitetään. Jatkossa keskustasta johtaa rantaraitti aina Mukkulan saakka.

Vesijärven rannalla sijaitsevat vanhat teollisuusyritykset UPM sekä Polttimo siirtävät toimintansa vaihtelevan muualle. Lahteen. Nykyiset teollisuusalueet kaavoitetaan ja rakennetaan uuteen käyttöön. Pääasassa asumiseen. Rantaan on tar- koitus rakentaa raitti ja viheralueita. Muutos kestää koko 2020-luvun.

Ranta-alueesta järjestetään ideakilpailu loppuvuonna 2021. Sitä ennen tehdään selvityksiä muun muassa alueen rakennus- sista ja niiden säilyttämishallintasuuksis- ta. Asemakaavamuuoksen laadinta alkaa vuonna 2022.

Maankäytön kehityskuvassa näkyy tulevaisuus

Koko Niemien alueelle on valmistumassa maankäytön kehityskuva, joka on pohjana tuleville kaavamuuoksille. Tulevaisuuden visiossa Niemi on Vesijärven rannalla sijaitseva toimiva kokonaisuus työpaikoja, koulutusta, tutkimusta ja asumista – sekä virkistystä, venelä, rantaa ja viheralueita.

Kampus on tärkeä osa Niemeä

Lahdessa yliopisto- ja korkeakouluopiske- lu tapahtuu Niemessä. Kampuksella on tuhansia opiskelijoita, tutkijoita ja opetus- henkikuntaa. Tavoitteena on, että opiske- kelu ja yritys-elämä toimivat Niemessä ti- viässä yhteistyössä, ja opiskelijoiden tulo on jo käynnistänyt uusia muitakin kehitys- hankkeita. Niemessä on vielä tilaa uusille yritysille.

Ensimmäinen Lahden suunta suunta valmistui

Lahden suunta -työssä rakennamme kaupungin tulevaisuutta yhdessä kaupunkilaisten kanssa ja yhdistämme uudella tavalla liikenteen ja maankäytön suunnittelua.

Lahden suunta -työhön kuuluvat yleiskaava, kestävä kaupunkiliikunnin ohjelma, ympäristöohjelma ja palveluohjelma. Työ on jatkuva, ja Lahden suunta tarkistetaan aina valtuustokausittain strategian pohjalta. Vuosien 2017–2020 kierroksen työ on hyväksytty 25.1.2021 kaupunginvaltuustossa. Nyt valmistellaan toteutusohjelmaa ja seurantaraporttia sekä suunnataan uudelle kierrokselle 2021–2025.

Yleiskaava on kaupungin tulevaisuuden kuva

Yleiskaava on keskeinen osa Lahden suurta -työtä. Strategian kuvana yleiskaavassa visioitaa, missä Lahdessa asutaan, minne työpaikat ja palvelut sijoittuvat, ja miten ne ovat saatavilla vuonna 2030. Liikemallinen on Lahti – rohkeaa ympäristökäypä – vuonna 2030.

Yleiskaava on laadittu ensimmäistä kertaa oikeusvaikutteisena koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava ohjaa asemakaavotusta ja muita yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Yleiskaavakartta ja kaave-

määräykset saavat lainvoiman, ja selostusosa havainnollistaa suunnitelmaa.

Kohti kestävämpää liikumista

Tällä Lahden suurta -kierroksella tehtiin ensimmäistä kertaa kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma, (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP), jonka pohjana toimii Euroopan komission luoma strateginen toimintamalli eri kulkumuotojen yhteissuunnitteluun kaupunkitasolla.

Toimenpiteillä edistetään Lahden suurta -työn tavoitteiden toteutumista. Laajempia kokonaisuuksia ovat esimerkiksi pyöräily- ja kävelyn olosuhteiden ja liikenneturvallisuuden parantaminen sekä jouk-

koliikenteen runkolinjastoudistus. Jo arjessa näkyviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi kestävä liikunnan asukasraati, henkilökohtaisen päästäkseen ChCAP-sovellus ja laadukas pyörätie Ahtakadulla matkakukulle.

Uusi kierros käynnistyy

Vuoden 2021–2025 Lahden suunta -kierroksen valmistelu alkaa edelliseltä kierrokselta siirtyneiden temppojen parissa. Niistä tärkeimpiä ovat oikeusvaikutteisten kaavakarttojen laatiminen kulttuurin ja luonnon monimuotoisuuskohteista, pyöräilyn tavoitteiden tarkistaminen seurayhteistyön osalta sekä raideliikenteen seisakapaik-

Kuvassa Imtilän myllymäki. Lahden suunta -työssä syvennettiin tietoa Nastulan kulttuurin ja luonnon monimuotoisuudesta. Niistä laaditaan seuraavalla kierroksella myös oikeusvaikutteinen kaavakartta.

köjen, ekosysteemiä ja kiertotalouden tarkastelu yleiskaavatasolla. Kaupungin strategia asettaa Lahden suunta -työlle varsinaiset tavoitteet valmistuttuaan.

Lahden suunnan verkkosivulta voit seurata työn etenemistä. Sivuille päivittyy myös tietoa siitä, miten voit osallistua seuraavan kierroksen aikana suunnitteluun. www.lahti.fi/lahtensuunta

Katsaus Päijät-Hämeen maakunta-kaavoitukseen

Maakunta-kaavan keskeisin tehtävä on osoittaa yhdyskuntarakenteen periaatteet ja maakunnan kehittämisen kannat keskeiset alueet. Maakunta-kaava sovitaa yleispiirteisesti yhteen valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset tavoitteet.

Vaihemaakunta-kaava mahdollistaa kiertäytymisen Hollolan kehätien alueelle

Päijät-Hämeen maakuntaliitossa on vuodesta 2018 alkaen työskennellyt tiivistä vaihemaakunta-kaavan parissa, joka koskee kiertotietä palvelevaa jätteenkäsittelyaluetta.

Alue on tarkoitettu pääasiassa rakennus- ja teollisuusjätteen käsittelyyn ja kiertäytymiseen. Vaihemaakunta-kaavaa tutkittiin neljä vaihtoehtoista sijaintipaikkaa, joista kaavaehtotusvalheeseen eteni Hollolan kehätien alue.

Jätteenkäsittelyalueen vaihemaakunta-kaava hyväksyttiin maakuntaliitoksen tammikuussa 2021. Kaavan tullessa voimaan on Hollolan mahdollisuus kehittää seudulle pitkään tavoiteltu kiertäytymis-

maakunta-kaavan oikeusvaikutteisuutta nykyistä rajatumpana, ja uudeksi suunnittelujärjestelmän osaksi siinä esitellään kaupunkiseutukaavaa.

Kaupunkiseutukaavan laatiminen olisi pakollista Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseudulla. Näiden MAU-suunnitelma valtion kanssa tai neuvottelua käydään sen sopimisesta.

Päijät-Hämeen maakuntaliitto valmistuu vuonna 2021 laatuun rakennemallin, joka vastaa kaupunkiseutukaavan vaatimuksia. Työ tullessa tekemään tiivissä yhteistyössä päätäjien, viranomaisten ja kuntalaisten kanssa.

Rakennemalli toimii hyvänä pohjana kokonaismaakunta-kaavan uudistamiselle, joka on tarkoitus käynnistää rakennemallin valmistuttua. Kokonaismaakunta-kaava saadaan kattamaan silloin myös Päijät-Hämeeseen vuoden 2021 alussa liitetty maakunnan lyhyneen kunta liitti.

LISÄTIETOA MAKUNTA-KAVOITUKSESTA

Alesuunnittelija

Niina Ahlfors

p. 040 531 7628

niina.ahlfors@pajiahame.fi

Päijät-Hämeen liitto

www.pajiahame.fi

Näin kaavahanke etenee

Osallistua kannattaa heti kaavahankkeen alussa.

1 – Aloitusvaihe

- o Kaava tulee vireille kaupungin tai yksityisen tahon aloitteesta.
- o Vireilläännot ilmoitetaan kaavoituslautauksessa tai erillisellä kuulutuksella.
- o Jo kaavatöiden tavoitteista ja **osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta** voi antaa palautetta, kuten myös tarjota tietoa suunnitteluun (ks. sivu 31).

2 – Luonnosvaihe

- o Käydään neuvotteluja osallisten kanssa.
- o Tehdään selvityksiä ja vaikutusten arviointia.
- o Laaditaan **kaavaluonnos** tai **luonnoksia**, joista voi kertoa mielipiteensä (ks. sivu 31).

3 – Ehdotusvaihe

- o Laaditaan **kaavaehdotus** valitun kaavaluonnoksen pohjalta.
- o Tekninen ja ympäristölautakunta käsittelee ehdotusta.
- o Kaava asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtävillään aikana kaavasta on mahdollista jättää muistutus (ks. sivu 31).

4 – Hyväksymisvaihe

- o Kaupunginhallitus tai tekninen ja ympäristölautakunta käsittelee kaavaehdotusta, muistutuksia ja vastineita.
- o Kaupunginvaltuusto tai tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyy kaavan.
- o Osallisilla on päätöksen jälkeen yhä valitusoikeus.

5 – Voimaantulo

- o Kaava vahvistuu, ja se kuulutetaan lainvoimaiseksi. Seuraa kuulutuksia kaupungin verkkosivuilta tai LahtiPisteessä.

Miten voit seurata kaavoitusta ja osallistua?

Kaavoitushankkeista löytyy kattavasti tietoa osoitteesta www.lahti.fi/kaavoitus. Jokaisella kaavahankkeella on oma verkkosivunsa, josta löydät siihen liittyvän aineiston ja yhteystiedot.

Myös näin saat tietoa

- o Kaikki kaavaehdotukset ovat nähtävillä palveluportaalin kaupakeskus Trossa.
- o Kartat löydät Osallistumisista kymioistä ja niihin tutustumisessa auttaa LahtiPisteen henkilöä. Tervetuloa tutustumaan!
- o Pääkirjastoon vedään esille kaikki ja lähikirjastoihin kyseistä aluetta koskevat suunnitelmat. Kysy kaavoitusasiasta henkilönumera.
- o Yleisötilaisuuksista ja kaavaehdotusten nähtävilläolosta ilmoitetaan Uusi Lahti -lehdessä sekä tarvittaessa Nastola-lehdessä.
- o Yleisötilaisuuksissa ja työpaikoissa saat tietoa ja voit kertoa mielipiteesi suunnitelmista.
- o Facebookista löydät meidät Lahden kaupunkiympäristö-nimellä ja Twitterissä @LahtiKym.
- o Asemakaavahankkeista tiedotetaan luonnosvaiheessa kirjeitse osallisille, kuten maanomistajille ja lähialueen asukkaalle.

Ota karttapalvelu haltuun

Lahden karttapalvelusta löydät ajantasaisimman kartan Lahdesta sekä tietoa, joka auttaa kaupunkisuunnittelun seuraamisessa. Tiesitkö, että karttapalvelusta löydät myös ladut, maastoliikuntapolut, pyörätiet, julkiset taideteokset tai vaikka matonpesupalkat.

Pikavinkit käyttöön

- o Mene osoitteeseen karta.lahti.fi.
- o Vasemmasta reunasta voit valita taustakartaksi ilmakuvan, opaskartan tai maastokartan.
- o Karttasymbolin takaa valitset kartan päälle aineiston, jota on karttapalvelussa lähes sata erilaista. Kaavoituskohtasta löytyvät tekeillä olevat kaavat, lainvoimaiset asemakaavat ja yleiskaava.
- o Voit tutkia kaupungin kehittämistä ilmakuvista, joita on vuodesta 1946 lähtien.
- o Voit asettaa aineistoja päällekkäin. Tasojen läpinäkyvyyttä vaihdet oikeasta alareunasta.
- o Käytätunnuksen luomalla voit myös tallentaa omia kohteita.

Kaavatyoikohteet 2021–2023

Listaus sisältaa vuoden 2021 vireillä olevat ja käynnistyyvät kaavatyt sekä tiedossa olevat kaavatyt vuosille 2022 ja 2023. Vuoden aikana voi nousta kireellisiä kaavoitustarpeita, ja osa toista saattaa jatkaa tai siirtyä seuraaville vuosille.

Maankäyttösuopinuusta edellyttävät asemakaavat tai asemakaavan muutokset on merkitty tähällä (*). Kaavatyon nimen perässä kerrotaan siitä vastaavan henkilön sukunimi suluissa. Tarkat yhteyssiedot löytyvät sivulta 31.

Kaavatöitä esilläään usoissa yleisötilaisuuksissa vuoden 2021 aikana. Osallistumistavoista saat lisätietoa vuorovaikutussuunnittelijalta, ja niistä tiedoteitaan Uusi Lahti -lehdessä, kaupungin verkkosivuilla ja kaupunkiympäristön somekanavissa.

Kaupunginvaltuusto on delegoinut muiden kuin vaikutuskeltaan merkittävien kaavojen hyväksymisen tekniselle ja ympäristöäutakumrille.

Kaavatyon sisällöstä ja aikataulusta saat parhaiten tietoa kaavan laatijalta ja verkkosivulta www.lahti.fi/kaavoitus

Sivulla voit kommentoida alkavien töiden tavoitteita ja lähtökohtia sekä antaa omat tietosi suunnitteluyöhön.

ASEMAKAAVOITUS

Kyseessä on asemakaavan muutos, ellei selostuksessa ole muuta mainintaa. Asemakaavojen tavoitteet on kuvattu lyhyesti työn nimen jätkeän.

KERROS- JA RIVITALO-KOHITEET SEKÄ MUUT NIITÄ VASTAAVAT KOHITEET

KAAVARUNGOT

Kaavarunkojen tavoitteena on ohjata alueen monipuolista kehittämistä ja olla vaihteluttain toteutettavan asemakaavoituksen pohjana.

A Kolava, Karistomien kaavarunko (Airas)

B Villähde, Villähteen asemaseudun kaavarunko (Suokas)

SELMITYKSET

C Jokimaa, Helsingintien länsipuoli (Huovinen)

D Kujala, Kujalan eritasollittaman täpuoli (Lehmuskoski)

E Niemi, Niemenkatu 18 (Mustakallio)

F Renkomäki, Renkomäen sorakuoppa (Silvast)

G Viuha, Hakaportin alueen länsipuoli (*) (Huovinen)

1 Keski-Lahti, Harjukatu 34 ja 36, Vuorikatu 27 ja 29, Harjun koulu ym. (Mustakallio)
Asemakaavan tarkistaminen Millerin talon, Janhusen talon ja Harjun koulun käsittävillä tontilla.

2 Keski-Lahti, Harjukatu 46 ja Oikokatu 1 (Airas)
Asemakaavan tarkistaminen yleisen rakennusten tonttien käytörajoituksen täydennysrakentamisen, pysäköidinn ja liikennejärjestelyjen maaollistamiseksi. (*)

3 Keski-Lahti, Hämeenkatu 5 (Lehmuskoski)
Täydennysrakentaminen tontilla sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen suojelaminen. (*)

4 Keski-Lahti, Kirkkokatu 8 ja 10, Paavolan terveystalo ja KELA:n talo (Airas)
Yleisten rakennusten tonttien muuttaminen pääosin asuinke-rostalajien korttelialueeksi. (*)

5 Keski-Lahti, Rajakatu 7 (Kavinen-Iussilainen)
Asemakaavan tarkistaminen tontilla, jolla on kulttuuri/historiallisesti arvokkaat seurakuntarakennukset. (*)

6 Keski-Lahti, Sammonkatu 8 (Lehmuskoski)
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen osin asuinikäyttöön ja täydennysrakentamiseen.

7 Keski-Lahti, Vesijärvenkatu 11 (Sutinen)
Hallinto- ja virastorakennuksen osittaminen uuteen käy- töön sekä täydennysrakentami- nen. (*)

8 Kärpänen, Sippolankatu 6 ja 8 (Puusaari)
Rivitalon tai pientalojen ra- kentamisen mahdollistami- nen suurella omakotitalon- tilla. (*)

9 Makkula, Ritaniemenkatu 10 (Mustakallio)
Opilassuutlojen korttel- alueen muuttaminen uuteen käyttöön. (*)

10 Möysä, Viipurintie, Ruolan ostoskeskus (Helin)
Ostoskeskuksen kehittämisen tukimalla asumista ostos- keskuksen yhteyteen. (*)

11 Möysä, Viipurintie 2, Möy- sankatu 3, 5 ja 5 b (Sutinen)
Huoltoaseman ja vapaapalo-

kunnan käytöstä poistuneiden tonttien muuttaminen pääosin asuinikäyttöön. (*)

12 Nastola, Pekkalantie 20 (Huovinen, Silvast)
Like- ja toimitusrakennusten tontin muuttaminen pääosin asuinikäyttöön. (*)
Työ käynnistyy Nastolan kirkon- kylän kehittämision laadit- nalla.

13 Niemi, Niemenkatu 16 (Mustakallio)
Teollisuusrakennusten tontin muuttaminen pääosin asuin- käyttöön.

14 Paavola, Kauppakatu, Saponkatu, Saimaankatu ja Sammonkatu (Sutinen)
Like- ja teollisuusrakennusten korttelialueen tonttien muut- taminen pääosin asuinikäy- töön. (*)

15 Paavola, Lounaankatu 2 (Helin)
Yleisten rakennusten kortte- lialueen tontin muuttaminen asuinikäyttöön. (*)

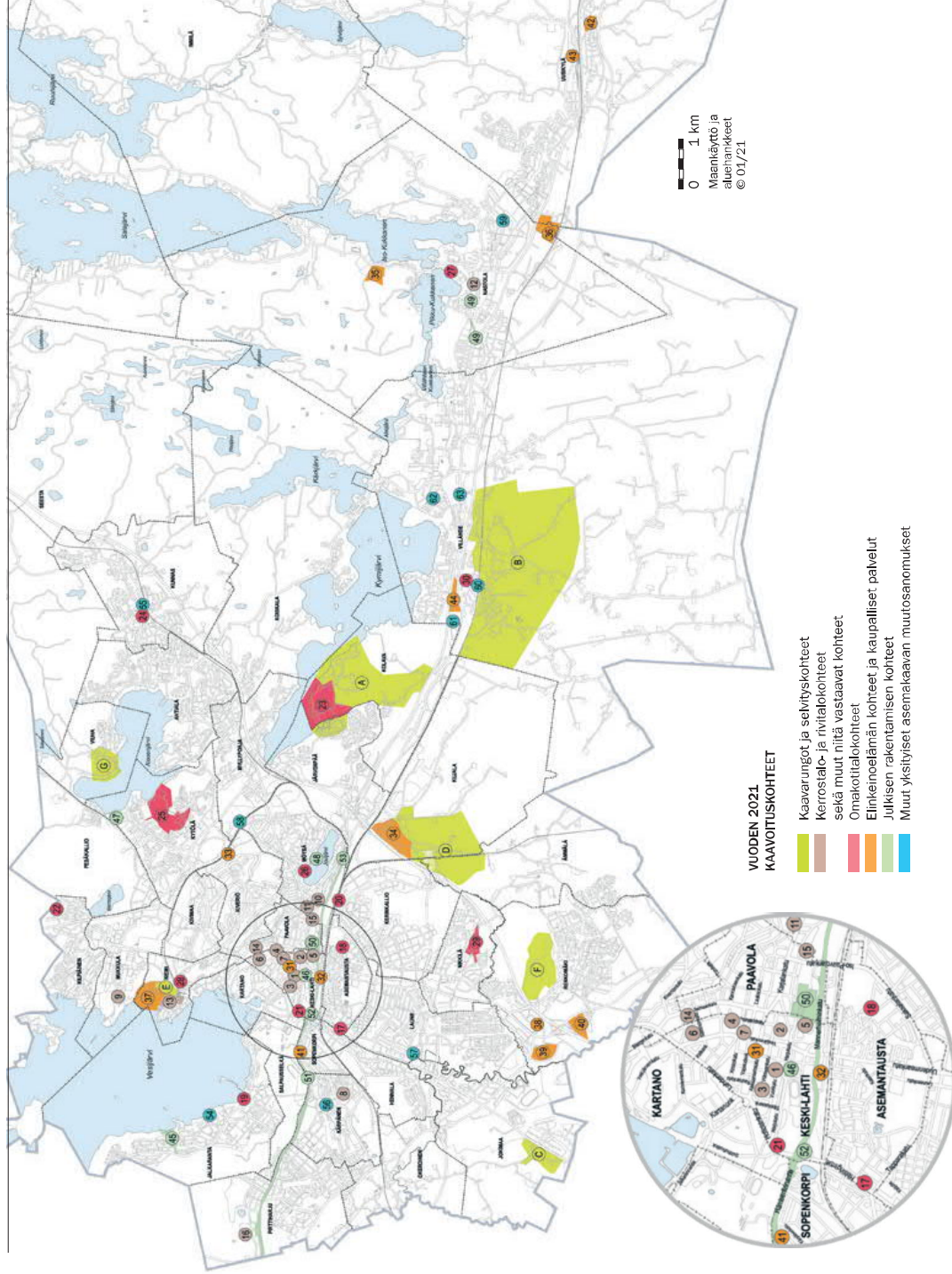
16 Pirttarharju, Koneharjunka- dun länsipuoli (Lehmuskoski)
Kerrostalotonttien muuttami- nen rivitalotontteiksi.

Osallistu vaikka kotisohvalta

Sairaalanmäen kaavoitushankkeen yleisötilaisuus verkossa 17.3.2021 klo 17.

Keskustan alankohtaiset hankkeet esillä verkkotilaisuudessa 20.4.2021 klo 17.

Lisätietoja www.lahti.fi/kaavoitus

OMAKOTITALOKOhteet

- 17 Asemantausta, Kansakoulu 6 (Kilpeläinen)**
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen asumiseen.
- 18 Asemantausta, Kerintie 2 (Huovinen)**
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen pientalotontteiksi.
- 19 Jalkaranta, Kollinkatu 3 (Uronen)**
Selvitetään lisärakentamista tontilla.
- 20 Kerinkallio, Ammälänkätu 12 (Sutinen)**
Omakotitontin jakaminen.
- 21 Kesk-Lahti, Holloankatu 12 (Puusaari)**
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen pääosin asumiseen.
- 22 Kilpeläinen, Puuskakatu 1 ja 2 (Kilpeläinen)**
Rivitalotonttien jakaminen omakotitontteiksi.
- 23 Kolava, Karistonmäki I (Alras)**
Uuden pientalokuuden asemakaavoittaminen, työ käynnistetty, kun ohjaava kaavarunko on valmis.
- 24 Kunnas, Sydänkankaankatu 1 ja 3 (Huovinen)**
Lähtötontin muuttaminen asumiseen ja tonttien tarkistaminen. (*)
- 25 Kytölä, Kytölänmäki III (Lehmuskoski)**
Uuden pientalokuuden asemakaavoittaminen. (*)
- 26 Möysä, Huhmarammankatu 3 (Alras)**
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen asumiseen.
- 27 Nastola, Anttilantie 18 ja 20 (Uronen)**
Omakotitonttien muuttaminen.
- 28 Niemi, Tietotie 5, Niemen koulu (Lehmuskoski)**
Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen uuteen käyttöön.
- 29 Nikkilä, Rengaskatu–Metsä-Pekkalantie, Laakso-Nikkilä II pohjoisa (Muustakallio)**
Omakotitalotonttien tonttien tarkistaminen ja uuden omakoti- ja rivitalokuuden kaavoittaminen.
- 30 Villähde, Pippuritie 5 ja 6 (Karvinen-Jussila)**
Omakotitonttien tonttien muuttaminen.
- ELINKENOELÄMÄN KOhteet JA KAUPALLISET PALVELUT**
- 31 Kesk-Lahti, Aleksanterinkatu 19–21 (Helin)**
Hotellitilat yhdistävän ylikuuluisan mahdollistaminen. Suunnittelu jatkuu arkkitehtitilipäivillä.
- 32 Kesk-Lahti, Jaksontie, Matkakokouskeskus parkki (Sutinen)**
Matkakokouskeskuksen liityntäpysäköinnin kehittäminen ja korttelin kaavan tarkistaminen.
- 33 Kiveriö, Yhdyskatu 37 b (Huovinen)**
Teollisuuslaitosten laajentaminen käytöstä poistuneelle radeliikennealueelle. (*)
- 34 Kuula, Kujalankatu (Lehmuskoski)**
Tavaraliikenneterminaalin korttelialueen käyttöarvokorotuksen ja tonttien tarkistaminen.
- 35 Nastola, Yhtäistie 4, Pajulahti (Puusaari)**
Lomarakennusten ja urheilukentän korttelialueiden laajentaminen ja kehittäminen. (*)
- 36 Nastola ja Uusikylä, konekorjaamontie, Varikontie, Wipakite (Uronen)**
Teollisuuslaitosten rajojen ja kaavamääräysten tarkistaminen.

- 47 Niemi, Niemen satama (Mustakallio)

Satama-alueen sekä liike- ja teollisuustonttien asemakaavan tarkistaminen. (*)
- 48 Renkomäki, Jussilankatu 10 ja 12, Tupalankatu 14 (Uronen)

Liikerakennusten korttelialueen asemakaavan tarkistaminen.
- 49 Renkomäki, Pasaasin varsi (Sutinen)

Yritystoiminnan kehittämisen mahdollistava asemakaavan muutos. (*)
- 50 Renkomäki, Tiliäenkatu varsi, Lahden portti (Sutinen)

Yritystoiminnan kehittämisen mahdollistava asemakaavan muutos.
- 51 Sopenkorpi, Okerointie 1 (Uronen)

Liikerakennusten tontin kaavamääräysten tarkistaminen. (*)
- 52 Uusikylä, Männistön koulu ja ympäristö (Puusaari)

Yleisten rakennusten korttelialueen tontin muuttaminen uuteen käyttötarkoitukseen ja lähiympäristön asemakaavamääräysten tarkistaminen.
- 53 Uusikylä, Puutien yläsuurhullukenttä (Lehmuskoski)

Urheilukenttäkäyttöön osoitetun virkistysalueen muuttaminen teollisuustontiksi. (*)
- 54 Villähde, Korttien alue (Sutinen)

Kaavamääräysten tarkistaminen työpaikka-alueen laajentamiseksi ja kehittämiseksi. (*)

JULKISEN RAKENTAMISEN KOHTEET

- 45 Jalkaranta, Kiikkulankatu 35 (Airas)

Asemakaavoitettujen alueiden välissä olevien tilojen asemakaavoittaminen ottaen huomioon korttelin kultuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset. (*)
- 46 Keski-Lahti, Harjukatu 31, kaupungintalo (Sutinen)

Kaupungintalon ja lähiympäristön asemakaavan tarkistaminen.
- 47 Kytölä, Patakalionkatu 2 ja ympäristö (Lehmuskoski)

Rivitalokorttelin muuttaminen palvelurakentamiseen ja uuden palveluita varten.

- 55 Valtatie 12 tiealueen muuttaminen kaduksi, Hollolan raja–Myrjäinen (Helin)

Hämeenlinnan muuttamien valtatiestä kaduksi ja liittymien kehittämisen mahdollistaminen.
- 56 Valtatie 12 tiealueen muuttaminen kaduksi, Myrjäinen–Upsonilta (Helin)

Mannerheiminkadun muuttaminen valtatiestä kaduksi ja kaatujen kehittämisen mahdollistaminen.
- 57 Valtatie 12 tiealueen muuttaminen kaduksi, Upson–Nastolantie (Helin)

Mannerheiminkadun muuttaminen valtatiestä kaduksi ja kaatujen kehittämisen mahdollistaminen.

- 58 Jalkaranta, Honkapirtinkatu 13 (Helin)

59 Kunnas, Eskolanmäentie 2 (Huovinen)

60 Kärpänen, Palokunnantie 21 ja 23 (Keskinen)

61 Laune, Porvoonjoentie 1 (Huovinen)

62 Myllypohja, Voimakatu 14 (Kilpeläinen)

63 Nastola, Ratsutie 52 (Keskinen)

64 Villähde, Kasvikuja 7 (Puusaari)

65 Villähde, Lintumäentie 9, Marjatie 4 (Kilpeläinen)

66 Villähde, Villähteentie 339 ja 335 (Puusaari)
- Kaupungintalon ja sen puiston asemakaavan tekijän tarkistus. Talon perusparannus eli remontti aloitetaan kesällä.
-
- 24
- LAHDEN KAUPUNGIN KAAVOITUSKATSAUS 2021–23
- LAHDEN KAUPUNGIN KAAVOITUSKATSAUS 2021–23
- 25

HYVÄKSYMISVAIHEESSA OLEVAT MERKITTÄVÄT ASEMAKAVAUSKOHEET

Jalkaranta, Tapanilankatu 6

Jalkarannan ostoskeskuksen tontin muuttaminen asuinkäyttöön. Kaavaehdotus oli nähtävillä tammi-helmikuussa 2020.

Jokimaa, Rälešin maan ja lunen

vastaanottoalueen laajennus
Rälešin maamassojen sijoitusalueen laajentaminen. Kaavaehdotus oli nähtävillä tammi-helmikuussa 2020.

Keski-Lahti, Loviisankatu 2 ja 4, polliisitalo

Polliisitaloksen käytöstä poistuneiden tonttien muuttaminen asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kaavaehdotus oli nähtävillä helmimaalisuussa 2018.

Keski-Lahti, Mannerheiminkatu 10, Vientikermä

Teollisuusrakennusten tonttien muuttaminen asuinkäyttöön ottaen huomioon alueen suojeluarvot. Kaavaehdotus oli nähtävillä tammi-helmikuussa 2018.

Keski-Lahti, Alatorin

Alatorin ja sitä ympäröivien katualueiden asemakaavan tarkistaminen. Kaavaehdotus oli nähtävillä huhtikuukuuksa 2020.

Nastola, Kukkastie 8, Rinteen puukoulu ja

Toivontien varren kortteit

Rinteen puukoulun käsittävän korttelin ja Toivontien varren korttelien kaavan tarkistaminen. Kaavaehdotus oli nähtävillä joulukuusta 2020 tammikuuhun 2021.

Paavola, Onnelantie 2

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan seurakuntarakennuksen tontin muuttaminen asuinkäyttöön. Kaavaehdotus oli nähtävillä kesä-heinäkuussa 2020. Muutokset edellyttävät uutta nähtävilläoloa.

Jalkaranta, Tapanilankatu 4 ja 6

Tavoite on muuttaa liikerakennuksen korttelialue asuinisen alueeksi. Kaavaehdotus oli nähtävillä tammi-helmikuussa 2020.

2022

KERROS- JA RIVITALOKOHEET SEKÄ MUUT NIITÄ VASTAAVAT KOHEET

- Asemantausta, Kaarikatu, kaupungin puutarha
- Keski-Lahti, Mannerheiminkatu, Ratapiha
- Munkkula, Munkkulankatu 24
- Myllypohja, Laatumenkatu 4
- Möysä, Rudan ostoskeskus
- Nastola, Kukkastien risteysalue
- Nastola, Nastolan seisake
- Uusikylä, Rakokiventie 51, Kanervan koulu

OMAKOTITALOKOHEET

- Kartano, Kolkankatu 4 b
- Koiskala, Taivaanrannan alue
- Kerinkallio, Annalankatu 12
- Koiskala, Tiirannmäki
- Laune, Porvoonjoentie 10, Aaltosen puutarha
- Renkomäki, Otavantie ja Johtokatu

2023

SELVITYKSET

- Jalkaranta, Tapanilan pientaloalue

OMAKOTITALOKOHEET

- Järvenpää, Siivolankatu
- Villilä, Lehtistenmäki ja Valometsän alue

ELINKAINELOELÄMÄN KOHEET JA KAUPALLISET PALVELUT

- Asemantausta, Moislonkadun pohjoispuoli
- Keski-Lahti, Siltapuisto
- Salpausselkä, Vanhan raviradan alue

ELINKAINELOELÄMÄN KOHEET JA KAUPALLISET PALVELUT

- Jokimaa, Helsingintien länsipuoli
- Järvenpää, Karistonväylän ja Kauppiankadun kulma, Kariston-portti
- Asemantausta, Kaarikatu, kaupungin puutarha
- Kujala, Kujalankatu, Lakkilantie ja Linnaistentie
- Nastola, Kauppakaaren alue

JULKISEN RAKENTAMISEN KOHEET

- Asemantausta, Länsiharjun koulu
- Kivimaa, Kivimaan koulu
- Möysä, Ahtialantie Tenavakadun ja Polvikadun välissä
- Pirttiharju, Riihelänpolku

MUUT YKSITYISET ASEMAKAAVAN MUUTOSANOMUKSET

- Asemantausta, Uusikatu 8
- Kilpiäinen, Omarannankatu 12 ja ympäristö
- Nastola, Väitien ja Vaakattien valainen alue
- Uusikylä, Uudenkyläntie 11-17

JULKISEN RAKENTAMISEN KOHEET

- Möysä, Ilmarisentie 1, Joutjärven kirkko
- Nastola, Turpeensalmi
- Villilä, Kärrytie, Rekkitie, Erstan koulu
- Villilä, Suppalantien katualue
- Villilä, Villiäntie

Rakennus- ja työkohteet

Seuraava listaus sisältää Lahden kaupungin ja Lahti Aqvan vuoden 2021 rakennus- ja kunnostuskohteet. Toille on ilmoitettu arvioidut rakentamiskaudet suluissa. Työkohteiden sijainnit on esitetty kartalla.

www.lahti.fi/palaute

kadunnoidon palvelunumero vastaa ympäri vuorokauden katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hoitoon liittyvii kysymyksiin: p. 020 433 3600.

Kuoppa kadussa vai erityisen mukava kusi aamubussissa? Koskipa palautteesi niiltä tihansä, parhaiten se löyää penille palautepalvelun kautta. Halutessasi voit merkitä palautteesi kartalle ja lisätä mukaan valokuvan. Palaute tallentuu, se ohjataan oikealle henkilölle ja käsitrelä seurataan loppuun asti. Lupaamme olla ripeitä!

PUISTOTYÖT

Puistojen ja viheralueiden rakentaminen ja saneeraus

- Edellisuoden keskenraisytydet (4-6)**
- 1 Nittiverkosto, Merrasjo (8-10)
 - 2 Villjelpalsta-alueen kunnostus, Merrasjo (8-10)
 - 3 Kirstinkadun puistoalueet (6-7)

Leikkialueiden rakentaminen ja saneeraus

- 4 Rakokiven Kulttuuripuiston leikkialueen rakentaminen (8-10)
- 5 Perhepuiston linnan pihan rakentaminen (7-8)
- 6 Tanssimäen leikkialueen saneeraus (6-7)
- 7 Esikoupuiston leikkialueen saneeraus (6-8)
- 8 Sataman leikkialueen saneeraus (5-6)

Leikkialueiden poistoa korvaavat hankkeet

- 9 Merrasjoanpuiston uimarannan leikkialue (8-10)
- 10 Nuustankallionmäen leikkialue (8-10)
- 11 Aurapuiston leikkialue (8-10)

Hulevesikohteet

- 12 Ervilänpuiston pohjapato (8-9)

Hyvinvointia ja liikuntaa edistävät hankkeet

- 13 Geopark-opasteet (5)

Julkisen taiteen hankkeet

- 14 Ruolan allas ja Sukellajapaisas (7-8)

Muut kohteet

- 15 Landen kartanon puisto (7-9)

Osallistuvan budjetoinnin kohteet

- 16 Kirikkapuisto (5-6)
- 17 Porvoonjoen polku (5)
- 18 Frisbeegolf, Ahtiala (8-10)
- 19 Kukkiä keskustaan, entinen Hello Diner (7)

LISÄTIETOJA

kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala, p. 050 559 4186

MEISÄNHOTOTYÖT

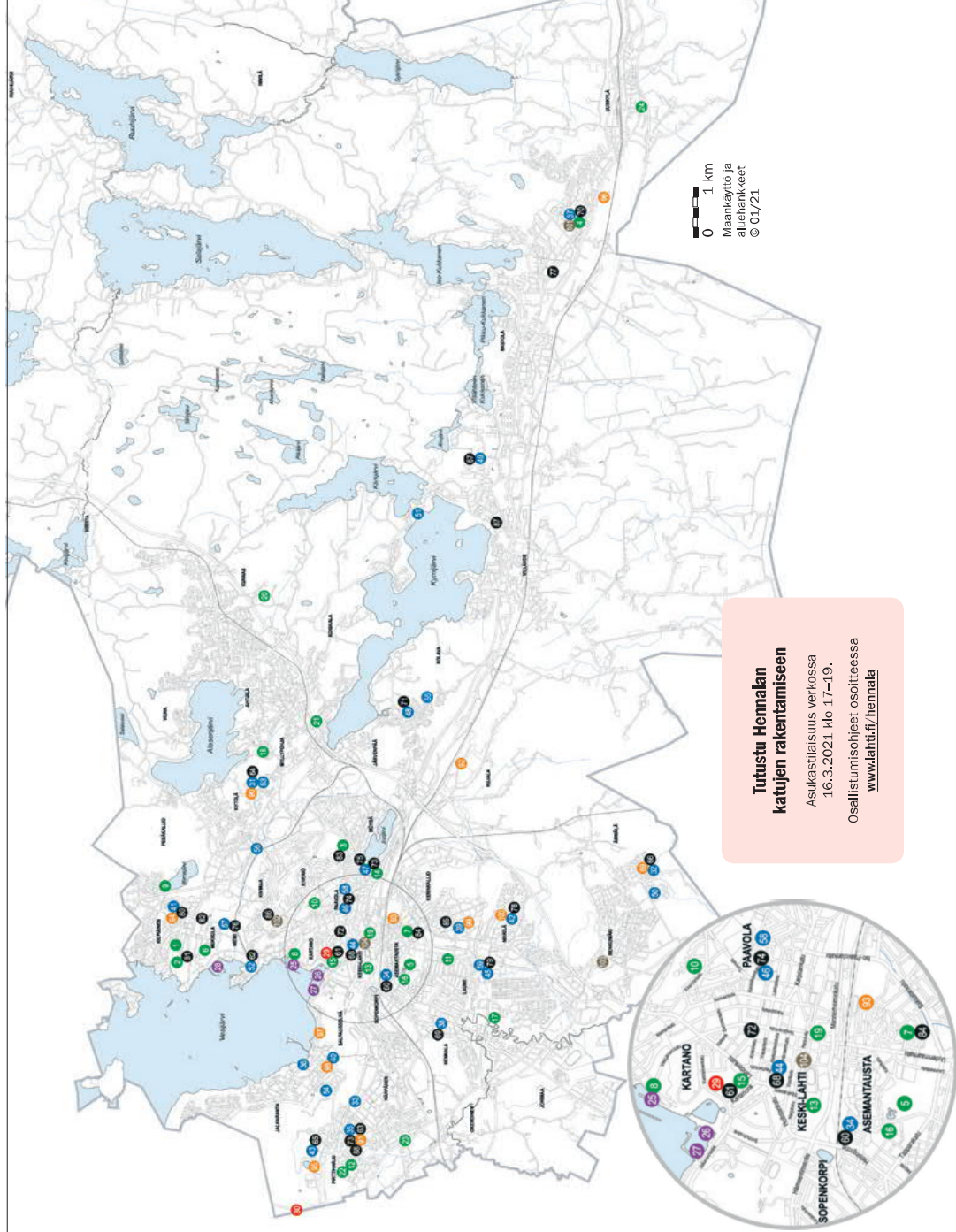
Kyseyssä on harvennustyo, jollei nimen yhteydessä ole muuta tarkentavaa tietoa.

- 20 Kunnas, Alanitynkatu, moottoritien itäpuoli
- 21 Kaukkari
- 22 Riihelä
- 23 Ala-Okerioistentie
- 24 Uusikylä

sekä harvennustyo Syysmän Vähäniemessä

LISÄTIETOJA

metäspäällikkö Anne-Maaria Särkkä, p. 050 559 4183

SATAMAT

- 26 Vesijärven sataman infopylonin peruskorjaus (1–4)
- 28 Teuvan vierassataman laiturin suunnittelu (5–6)
- 27 Teuvan sataman toiminnallisia järjestelyjä (5–10)
- 29 Niemen sataman toiminnallisia järjestelyjä (5–12)

LIISÄTIETOJA

Satamapäällikkö Päivi Härmäläinen
p. 050 559 4278

LIKUNTA-ALUEET

- 29 Kisaapuiston harjoituskentän tekonurmen uusiminen (6–10)
- 30 Satakankaan lausuilan uusiminen (5–10), yhteishanke Hollolan kunnan kanssa

LIISÄTIETOJA

Katupäällikkö Jani Tuhkanen
p. 050 559 4102

KADUT JA TIET

Katujen rakentaminen

- 31 Löylykadun asuntoalueen rakentaminen (1–10)
- 32 Alkamatkan asuntoalueen rakentamisen aloittaminen (1–7)
- 33 Rakunankadun ja Hämeenlinnantien risteysjärjestelyt (6–8)
- 34 Teräsmuorirakenteen rakentaminen (5–10)
- 35 Sompiokujan asuntoalue (1–6)

Katujen saneeraus

- 36 Kallenkadun perusparantaminen (5–10)
- 37 Rakokiven koulukeskustien katujärjestelyiden (Toritie ym.) uusiminen (2–10)
- 38 Hennalan kasarmi-alueen liikennejärjestelyt ja katujen peruskorjaus (1–12)
- 39 Eteläisen Liipolankadun peruskorjaus vesihuoltosaneerauksen yhteydessä (5–10)

- 40 Kankaankadun, Paukkukujan ja Vasikkanaantien peruskorjaus vesihuoltosaneerauksen yhteydessä (5–10)
- 41 Mastokadun peruskorjaus vesihuoltosaneerauksen yhteydessä (5–10)
- 42 Orvokkitien peruskorjaus vesihuoltosaneerauksen yhteydessä (5–10)
- 43 Keskussaaralankadun liikennejärjestelyt saaralan peruskorjauksen yhteydessä (5–10)

Likenneturvallisuuden parantaminen

- 44 Hakkapeliittaaukion liikennejärjestelyiden selkeyttäminen (5–10)
- 45 Tasangonpolun perusparantaminen (4–8)
- 46 Paavolan kampusalueen liikennejärjestelyt (6–10)
- 47 Antialantien alkuosan peruskorjauksen I työvaihe (4–11)
- 48 Kivunpuistotien rakentaminen (5–8)
- 49 Kuremityntien jalankulku ja pyöräilyväylän jatkaminen (9–11)

Katujen päällystämisen

- 50 Näkkimistön asuntoalueen päällystämisen jatkaminen (5–11)
- 51 Kynärkankaan asuntoalueen päällystämisen jatkaminen (5–10)

Muu katurakentaminen

- 52 Viikkinpuiston liikenneyhteyksien rakentaminen (5–10)
- 53 Kyöriän sekäisten ulkoiluskien viimeistelyt (5–10)
- 54 Ippankadun asuntoalueen viimeistelyt (5–10)
- 55 Leikolaan asuntoalueen viimeistelyt (5–10)
- 56 Veijäläisten putkistojen uusiminen (6–9)
- 57 Makkulan kadun sillan uusiminen Joutjoen kohdalla (5–11)
- 58 Maastoportaat Rauteliin kadulta Mustakallionterille (6–8)

Eteläisen kehätien rakentaminen

- 59 EL-keskuksen, Hollolan kunnan ja Lahden kaupungin yhteishanke
- 60 Kehätien rakentamiseen liittyvien alueiden viimeistelyt (1–12)

LIISÄTIETOJA

Katupäällikkö Jani Tuhkanen
p. 050 559 4102

Kirkkopuisto oli suosituin idea osallistuvassa budjetoinnissa. Puhjo toteutetaan Kallan- kirkon läheisyyteen. Laineen keskeis- puistosta tullaan.

ULKOVAALISTUS

Vaalaistuksen rakentaminen seuraa kadunrakennuksen alkuaikaa.

Uudisrakennuskohteet

- 60 Teräsmuoriraitti
- 61 Kartanon puisto, osa I
- 62 Wilhelminpuisto, Ruoriniemi
- 63 Somponkujat
- 64 Löylykadun asuntoalue
- 65 Keskussairaalankatu
- 66 Alkamatkan asuntoalue
- 67 Kurennityöntien jalkakäytävä
- 68 Hakkapellittä-aukio
- 69 Hennalan kosarmielueen kadut, I työvaihe
- 70 Rakokiven koulukeskusalueen katujen valaistus (Toritie ym.)
- 71 Kirvurpuistonraitti
- 72 Viiskulman taldeaukio
- 73 Hiljankuja, suojatie

Vaalaistusuhinnat

- 74 Peavolan kamusalueen kadut
- 75 Ahtialantie peruskorjauksen I rakennusvaihe
- 76 Mikkulankatu, Joutjoen silta
- 77 Herjule (5–10)
- 78 Onvokkitie
- 79 Tasangonpolku
- 80 Mastokatu
- 81 Ritaniemenkatu (5–10)
- 82 Mikkulankatu ja Väyläkatu (5–10)
- 83 Lounaapuiston leikkialue
- 84 Esikkopuiston leikkialue
- 85 Lipolan tekonurmikenttä
- 86 Kivihaan koulun ulkollureitti
- 87 Vanhankartan ulkollureitti
- 88 Somponkujan asuntoalue

Uudisrakennuskohteet

- Verkkopääliikkö
- Jukka-Pekka Laherto
- p. 029 000 8018 (LE-Sähköverkko Oy)

VESIHUOLTOVERKOSTOT

Uudisrakennuskohteet

- 68 Alkamkatu (2–6)
- 69 Löylykatu (2–6)
- 61 Somponkujat (2–6)
- 62 Makasilnikatu (1–6)

Saneerauskohteet

- 68 Laurakujat, vesihuoltoverkoston saneeraus (5–10)
- 64 Mastokatu, vesihuoltoverkoston saneeraus (3–12)
- 65 Ruinakatu, vesijohdon saneeraus (1–6)
- 66 Ullankankaantie, jätevesiviemärin saneeraus (5–10)
- 67 Jalkarannantie ja Sallinkuja, vesihuoltoverkoston saneeraus (5–10)
- 68 Kankaankatu, Paukunkuja ja Vasikkahaantie, vesihuoltoverkoston saneeraus (3–12)
- 69 Ereläinen Liipolankatu, vesihuoltoverkoston saneeraus (3–12)
- 70 Onvokkitie, vesihuoltoverkoston saneeraus (3–12)

Udiseetia

- tekninen johtaja Janne Mäki-Petäjä
- p. 03 851 5961 (Lanti Aqua Oy)

RAKENNUKSET

- 70 Rakokiven monitoimitalon rakentaminen (1–6)
- 71 Kirvurpuiston monitoimitalon laajennus- osan rakentaminen (1–3) ja vanhan koulu- rakennuksen perusparannus (3–12)
- 72 Renkomäen monitoimitalon rakentaminen (3–12)
- 73 Kaupungintalon perusparannus (7–12)

Udiseetia

- Verkkopääliikkö
- Leena Pirttilä
- p. 050 658 61

OTA YHTEYTTÄ! Keromme mielemämme lisää kaava- hankkeista.

Sovithan ajan tapaamiselle etukäteen, koska Askonkadulla ei ole maankäytön ja aluehankkeiden asiakaspalvelupistettä.

Sähköiset kaavamuutoshakemukset ja kaavoja koskevat palautteet voi toimittaa osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Paperiset versiot vastaanottaa Palvelutorin Lähti-Piste, joka sijaitsee kaupakeskuksen Tron toisessa kerroksessa (Aleksanterinkatu 18).

Kaavaehdotuksiin ja muihin kaupunkisuunnitteluasioihin voit tutustua Palvelutorin osallistumistila kymppissä. Tervetuloa!

kirjaamo@lahti.fi
p. (03) 814 11

YHTEYSTIEDOT

Lahden kaupunki
kaupunkiympäristön
palvelualue
BW Tower, Askonkatu 2,
15100 Lahti

TONITTOIMISTO

tekytontittoiimisto@lahti.fi
p. 044 416 3967 / 044 416 3965

KARTTA- JA ASIAKIRJATILAUKSET

asiakaspalvelu.maankaytto@lahti.fi
p. 044 416 3962 / 044 018 7176

Tutustu kaavoitukseen ja seuraa kaavatöiden etenemistä

www.lahti.fi/kaavoitus

Kaupunkiympäristön palvelualue
sosiaalisessa mediassa

 www.facebook.com/Lahtikymp

 Twitter: @Lahtikymp

KAUPUNKISUUNNITTELUN YHTEYSTIEDOT

Karvinen-Jussilainen, Anne
Saaksniemi, Johanna

Alras, Päivi

Helin, Tuomas

Huovinen, Jaana

Ihanus, Marianna

Keskinen, Rea

Kilpeläinen, Kyllikki

Lehmuskoski, Markus

Mustakallio, Marja

Parjanen, Veikko

Pellonen, Petri

Puusaari, Riina

Saari, Henrik

Silväs, Maria

Suokas, Sanna

Sutinen, Kimmo

Tikkala, Jaakko

Uronen, Carita

Vanhala, Maria

Jakonen, Pirkko-Leena

Niskanen, Riitta M.

Poikkeamisluvat asemakaava-alueella: Anne Karvinen-Jussilainen

Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeamisluvat asemakaava-alueen ulkopuolella ja ranta-asemakaava-alueella: Sanna Suokas

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@lahti.fi

p. 050 387 8715
p. 050 518 4445

p. 050 518 4447

p. 044 482 6337

p. 044 482 6415

p. 044 416 3818

p. 044 416 3817

p. 044 416 3816

p. 050 398 5113

p. 050 387 8708

p. 044 416 3819

p. 044 716 1119

p. 044 790 9508

p. 044 416 3820

p. 044 416 3044

p. 044 769 8640

p. 050 398 5160

p. 044 416 3043

p. 044 416 3502

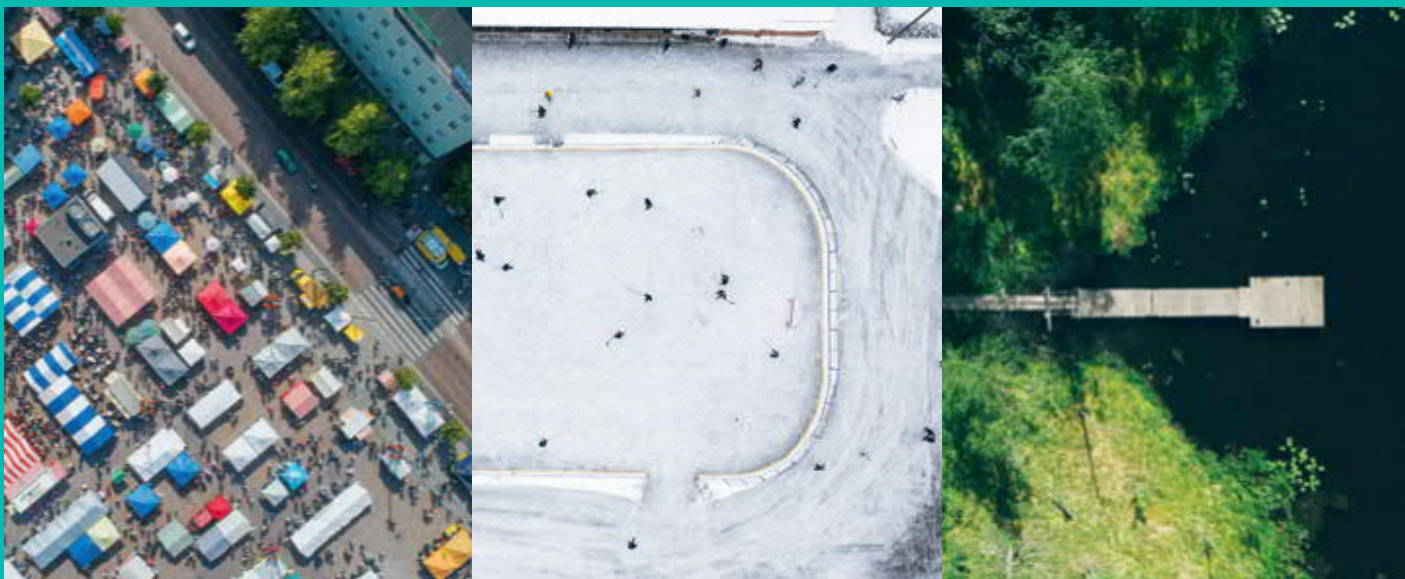
p. 044 018 7217

p. 044 416 3503

p. 050 559 4200

p. 050 387 8715

p. 044 769 8640

Euroopan ympäristöpääkaupunki tutuksi karttapalvelussa

 kartta.lahti.fi

Ajantasaisin kartta kaupungista
Tietoa kaavoituksesta ja ympäristöstä

Palvelut, ulkoliikuntapaikat, kulttuuri
Ilmakuva vuodesta 1946 tähän päivään

LAHTI

Perustiedot

Kiinteistötunnus:	398-31-6-4	Rekisteröintipvm:	9.6.1976
Rekisteriyksikölaji:	Tontti	Pinta-ala:	11643 m ²
Kunta:	Lahti (398)		
Kaavan mukainen käyttötarkoitus:	TY Teollisuustonttien korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia		

Muodostumistiedot

Kiinteistötoimitus tai viranomaispäättös:	
Tontinmittaus Toimitus-/päättöspvm: 2.4.1976	
Rekisteriyksiköt ja määräalat, joista tämä rekisteriyksikkö on muodostunut:	
	Pinta-ala (m ²)
Rekisteriyksiköstä:	
398-31-6-1	11108
398-406-8-35 LIKOLAMPI	535
Muodostumishetken pinta-ala yhteensä (m ²):	11643
At. Ca 4/77 t.4	

Erottamattomat määräalat ja erillisinä luovutetut yhteisalueosuudet
Kaavat, tonttijaot ja rakennuskiellot

1) Asemakaava(398-40806/A)	
Vahvistamispvm: 16.12.1974	Voimaantulopvm: 16.1.1975
EA31A74	
2) Sitova tonttijako(398-40830)	
Hyväksymispvm: 30.12.1974	Voimaantulopvm: 30.1.1975
EB31A104	
3) Asemakaava(398-A-2756)	
Hyväksymispvm: 21.1.2019	Voimaantulopvm: 14.3.2019

Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

1) Johtorasite (398-1976-K10)	
	Toimitus-/päättöspvm: 2.4.1976
Oikeutetut: Lahti (398)	
Rasitetut: <u>398-31-6-4</u>	

Osuudet yhteisiin alueisiin ja erityisiin etuuksiin
Kiinteistötoimitukset ja viranomaispäätökset

1) Määräys rekisteriin merkitsemisestä	Toimitus-/päättöspvm: 17.5.1976
2) Kaavan mukaisen käyttötarkoituksen muuttaminen	Rekisteröintipvm: 20.3.2019

Muita tietoja

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 23.2.2022.

Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

Perustiedot

Kiinteistötunnus:	398-31-6-4	Rekisteröintipvm:	9.6.1976
Rekisteriyksikkölaji:	Tontti	Pinta-ala:	11643 m ²
Kunta:	Lahti (398)		
Kaavan mukainen käyttötarkoitus:	TY Teollisuustonttien korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia		

Lainhuutotiedot

1)	Selvennyslainhuuto 1.11.2007		
Asianumero:	729/1.11.2007/2197		
Arkistoviite:	729:2007:LH:2197		
Omistusosuus:	1/1		
Omistajat:	Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy, 0213162-9		
Peruste:	Lainhuuto 21.1.1981/3t Päijät-Hämeen Keskuspesula Oy:llä. Nimenmuutos rekisteröity 9.7.2004.		

Määräalojen lainhuutotiedot

Ei erottamattomia määräaloja tai erillisinä luovutettuja yhteisalueosuuksia.

Lainhuudattamattomat luovutukset

Ei kirjaamisviranomaisen tiedossa olevia lainhuudattamattomia luovutuksia.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 23.2.2022.

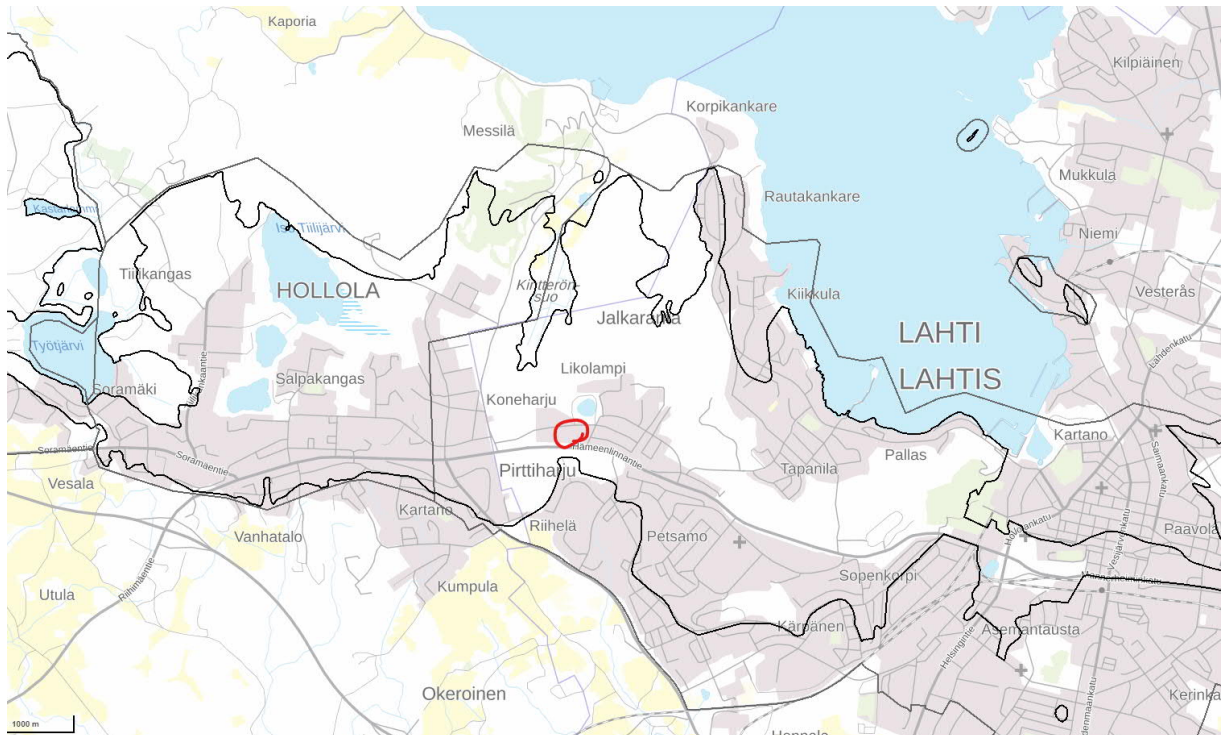
Todistuksesta käyvät ilmi ainakin kaikki ne hakemukset, jotka ovat saapuneet kirjaamisviranomaiselle todistuksen otsikon päiväystä edeltävänä arkipäivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Mahdolliset vallintarajoitukset on katsottava rasisitustodistukselta.

Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

Liite 4a Etäisyys pohjavesialueeseen

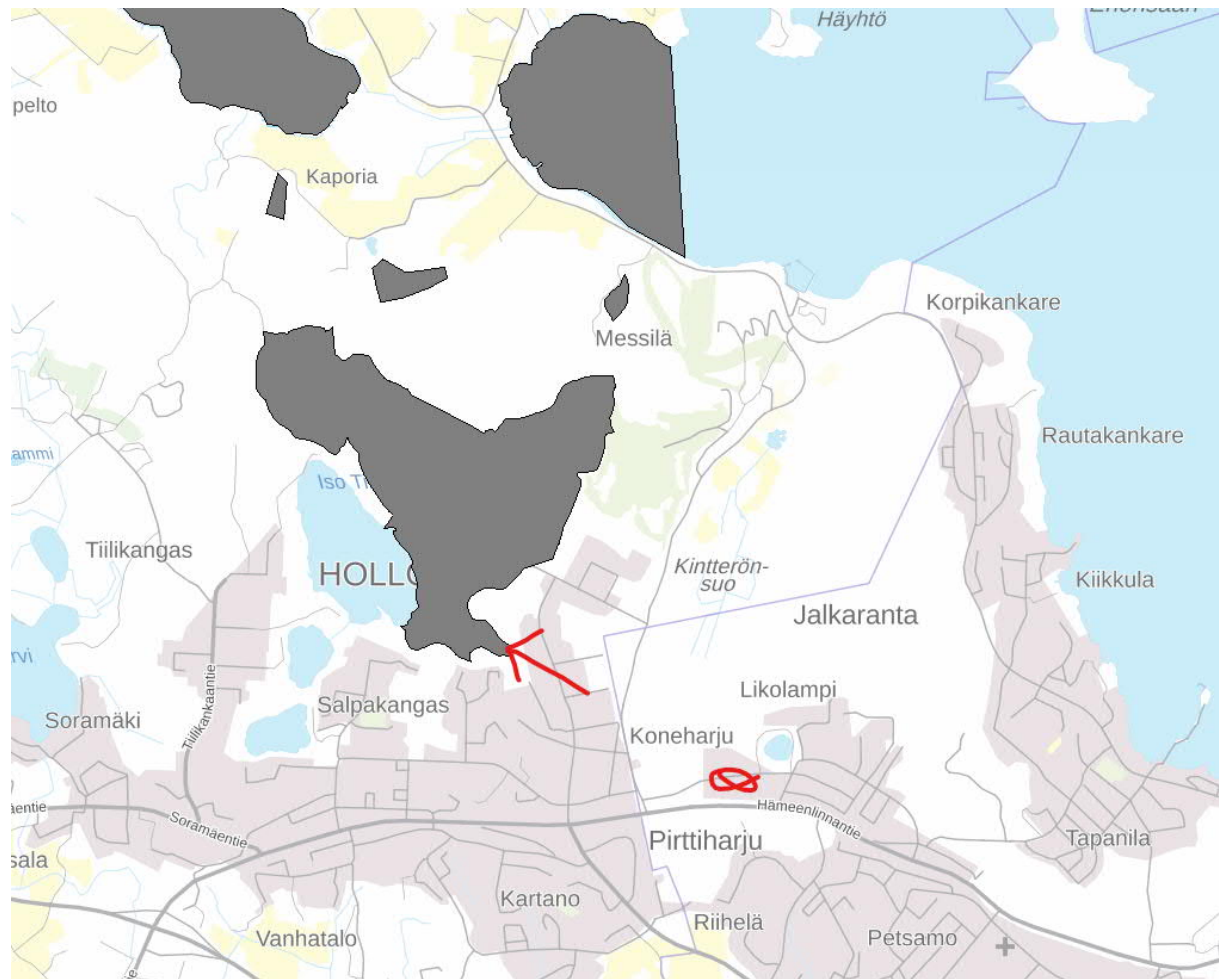
Hämeen Tekstilihuolto Oy:n nestekaasulaitoksen lupahakemus

Perustettava nestekaasulaitos sijoittuu tärkeälle pohjavesialueelle.

Liite 4b Naturakartta

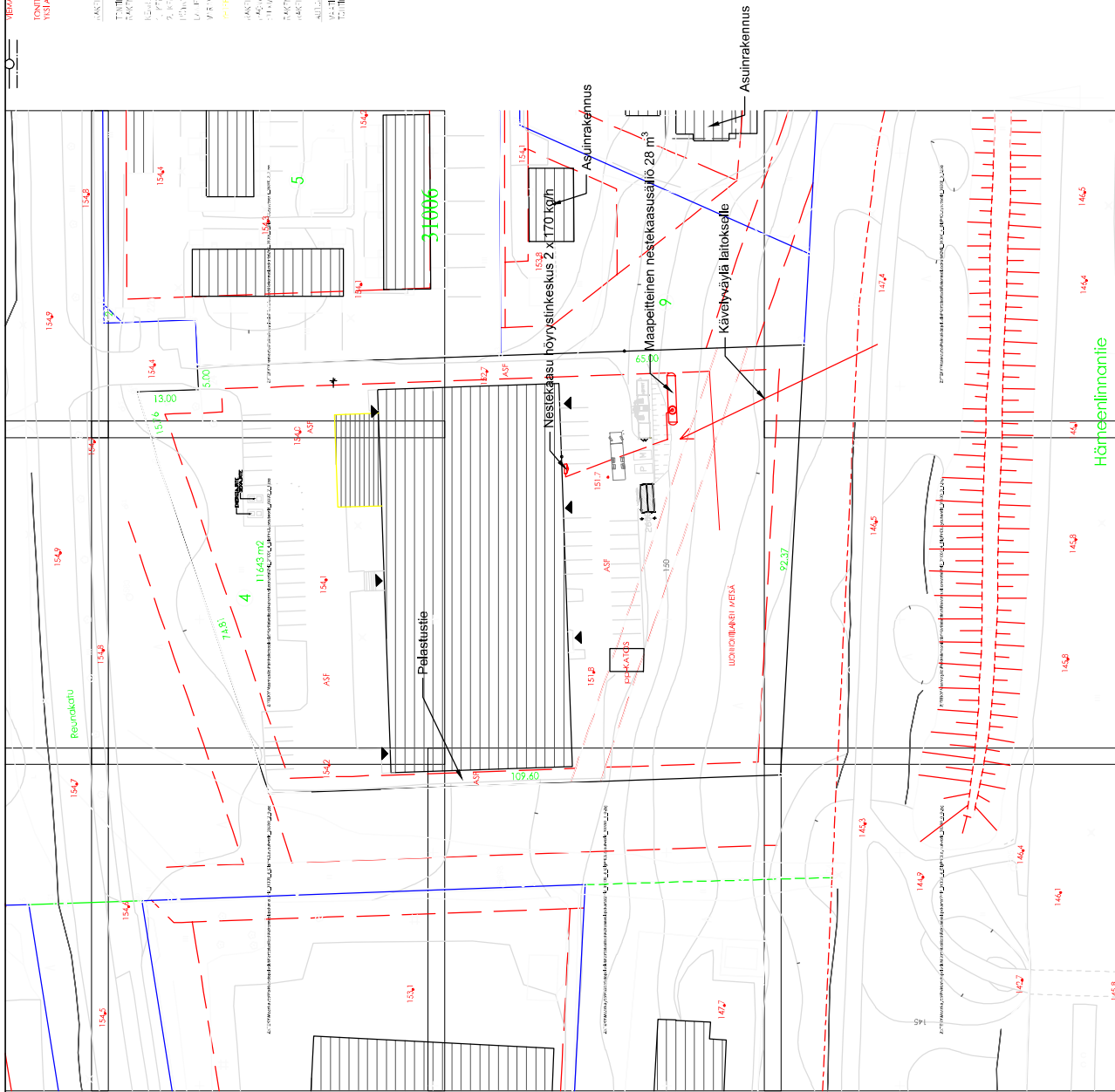
Laitos sijaitsee n. 2 km etäisyydellä Tiirismaan Natura-alueesta.

TONITTEJA VARTEN ON VARATTAVA VÄHINTÄÄN YKSI AUTOPAIKKA ASUINHUONEISTOA KOHTI JA YKSI AUTOPAIKKA VIITÄ TYÖNTEKIJÄÄ KOHTI.

Variable	Unit	Value
Age	Years	35.5
Height	cm	172.0
Weight	kg	75.0
Heart rate	beats/min	72.0
Stroke volume	L	0.075
Cardiac output	L/min	5.4
Systemic vascular resistance	mmHg/L/min	120.0
Pulmonary vascular resistance	mmHg/L/min	20.0
Mean arterial pressure	mmHg	93.3
Right atrial pressure	mmHg	0.0
Right ventricular pressure	mmHg	120.0
Left atrial pressure	mmHg	10.0
Left ventricular pressure	mmHg	120.0
Stroke volume	L	0.075
Cardiac output	L/min	5.4
Systemic vascular resistance	mmHg/L/min	120.0
Pulmonary vascular resistance	mmHg/L/min	20.0
Mean arterial pressure	mmHg	93.3
Right atrial pressure	mmHg	0.0
Right ventricular pressure	mmHg	120.0
Left atrial pressure	mmHg	10.0
Left ventricular pressure	mmHg	120.0

DATE	7/25/06	BY	7
TIME	11:11	DATE	7/25/06
LOCATION	11111	TIME	11:11
NAME	11111	DATE	7/25/06
ADDRESS	11111	TIME	11:11
CITY	11111	DATE	7/25/06
STATE	11111	TIME	11:11
ZIP	11111	DATE	7/25/06
PHONE	11111	TIME	11:11
FAX	11111	DATE	7/25/06
E-MAIL	11111	TIME	11:11
WEBSITE	11111	DATE	7/25/06
OTHER	11111	TIME	11:11
REMARKS	11111	DATE	7/25/06
SIGNATURE	11111	TIME	11:11
PRINT NAME	11111	DATE	7/25/06
PRINT ADDRESS	11111	TIME	11:11
PRINT CITY	11111	DATE	7/25/06
PRINT STATE	11111	TIME	11:11
PRINT ZIP	11111	DATE	7/25/06
PRINT PHONE	11111	TIME	11:11
PRINT FAX	11111	DATE	7/25/06
PRINT E-MAIL	11111	TIME	11:11
PRINT WEBSITE	11111	DATE	7/25/06
PRINT OTHER	11111	TIME	11:11
PRINT REMARKS	11111	DATE	7/25/06
PRINT SIGNATURE	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT NAME	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT ADDRESS	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT CITY	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT STATE	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT ZIP	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT PHONE	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT FAX	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT E-MAIL	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT WEBSITE	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT OTHER	11111	TIME	11:11
PRINT PRINT REMARKS	11111	DATE	7/25/06
PRINT PRINT SIGNATURE	111		

[illegible][illegible]

RECORDS	MULTIPLIES	PAY.	MULTIFAMLT	HOMORISENT	

PHTH OY TURVASUUNNITELMA 2019

Väestönsuoja 75 henk./ 45 M2
Kokonaissala 4362 M2

Paloluokka: P1

Kortteli no: 31006. tonttino: 4

SL1-5 Savunpoistoluukkujen avaus sähköisesti
(savunpoistopainikke eteisessä)

SPP1 Savunpoistopuhallin (alakerta/ maapohjavarasto)

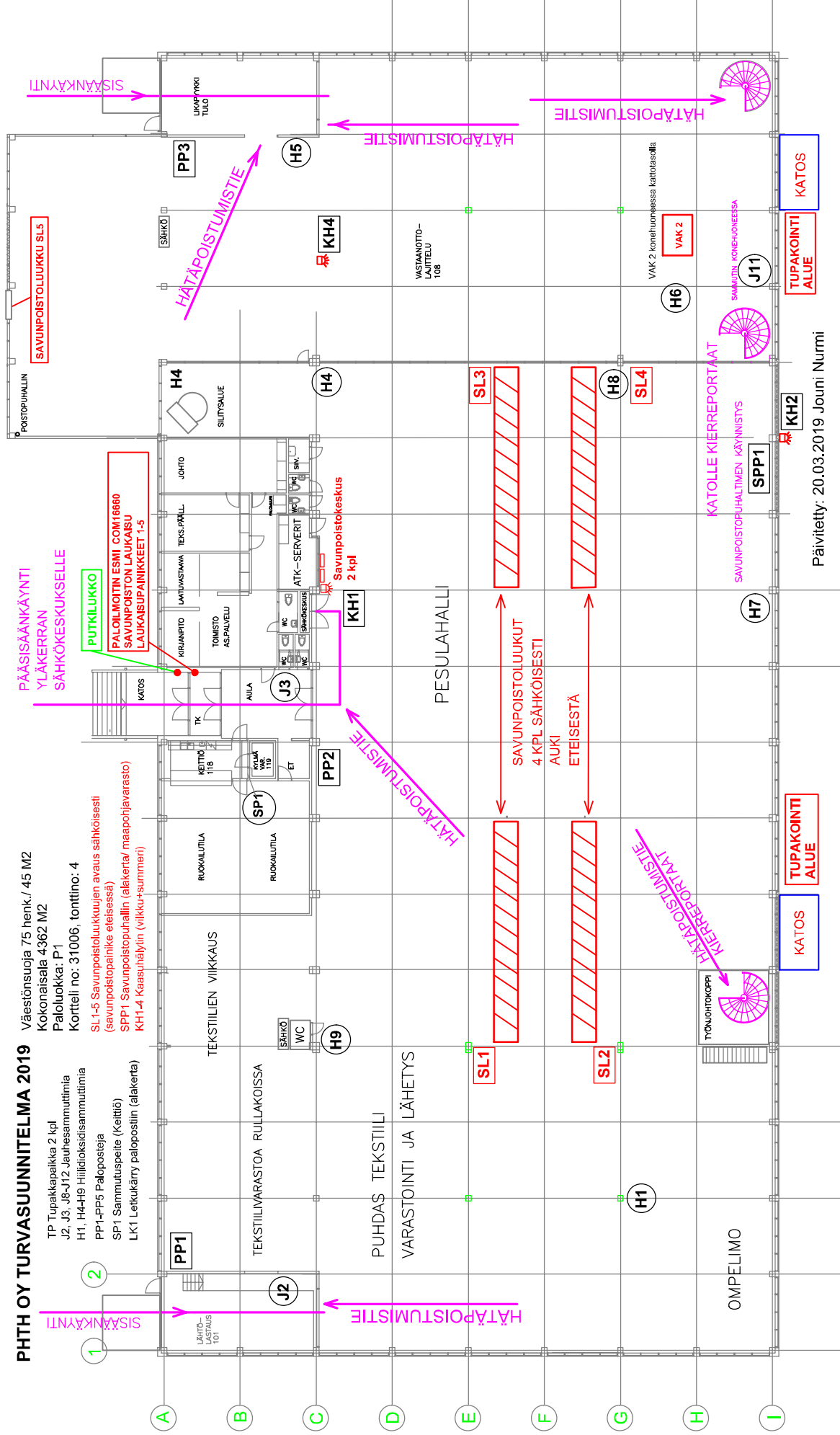
KH1-4 Kaasunäilyin (vilku+summinen)

TP Tupakkapaikka 2 kpl
J2, J3, J8-J12 Jauhesammuttimia
H1, H4-H9 Hiilidioksidisammuttimia
PP1-PP5 Palopostejä
SP1 Sammutuspeite (keititti)
LK1 Letkukärry palopostiin (alakerta)

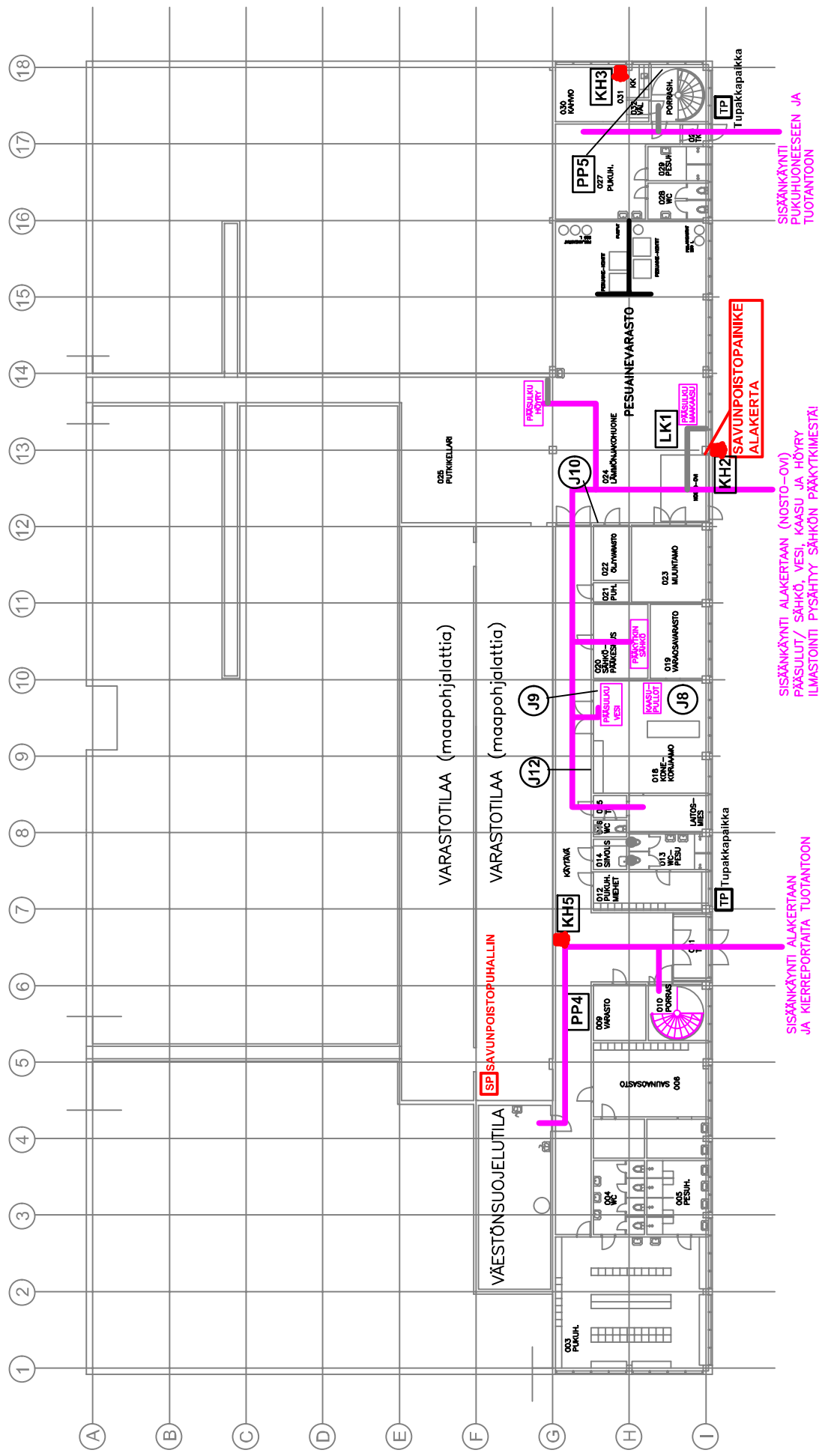
PÄÄSISÄÄNKÄYNTI
YLÄKERRAN
SÄHKÖKESKUKSELLE

PUTKILUKKO

PALOLMOTIN ESMI COM16660
SAVUNPOISTON LAUKAUS
LAUKAUSUPAINIKKEET 1-5

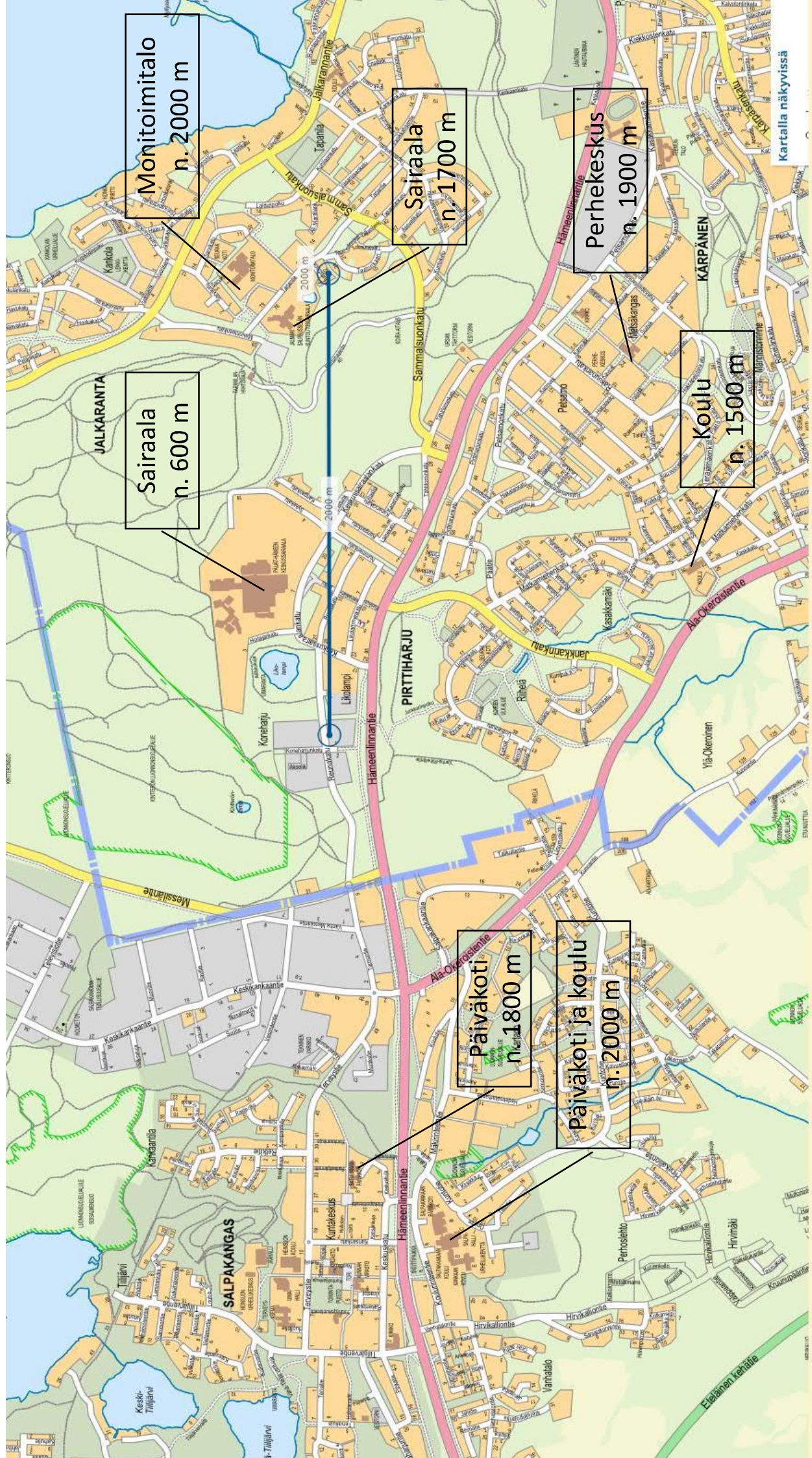

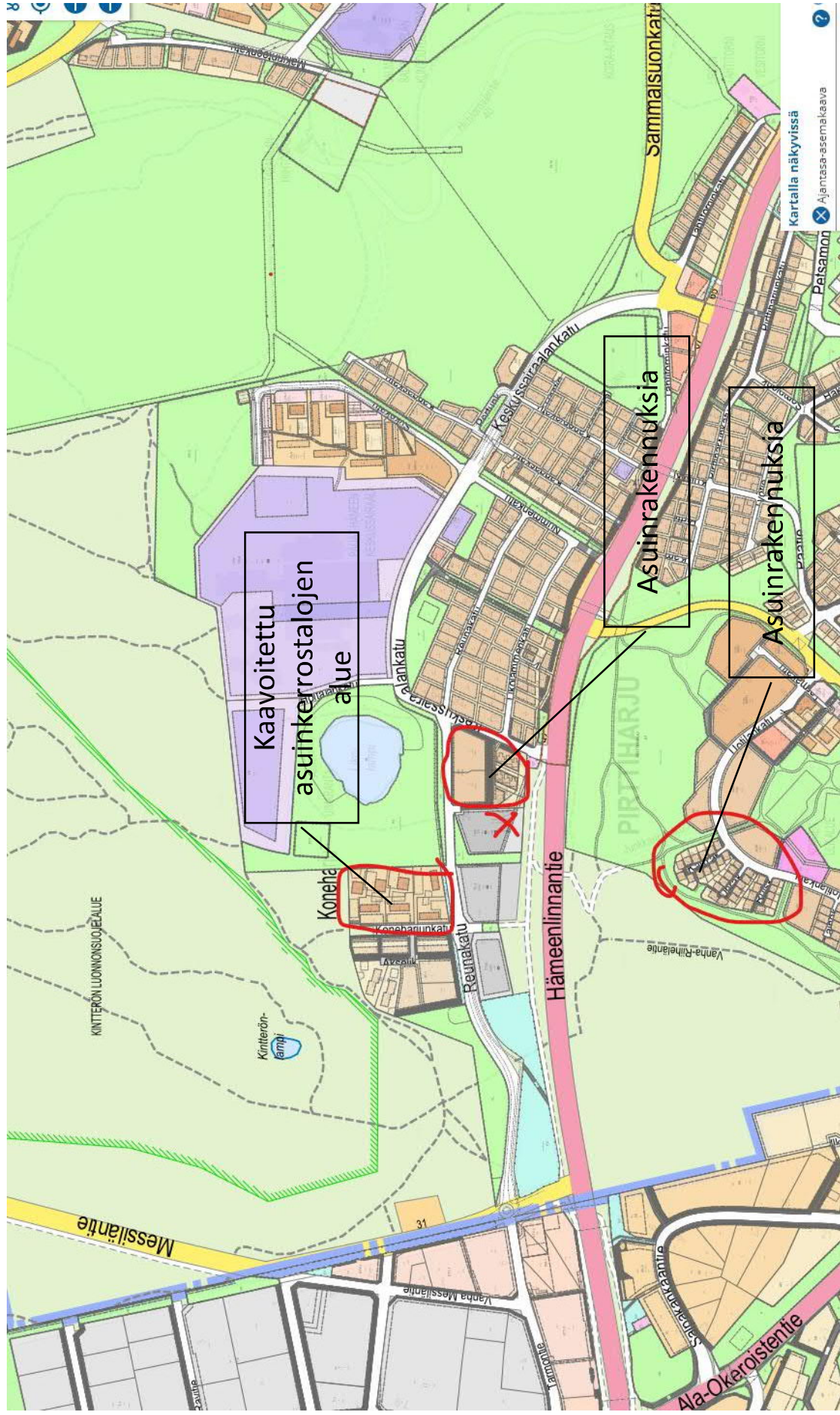
Päivitetty: 20.03.2019 Jouni Nurmi

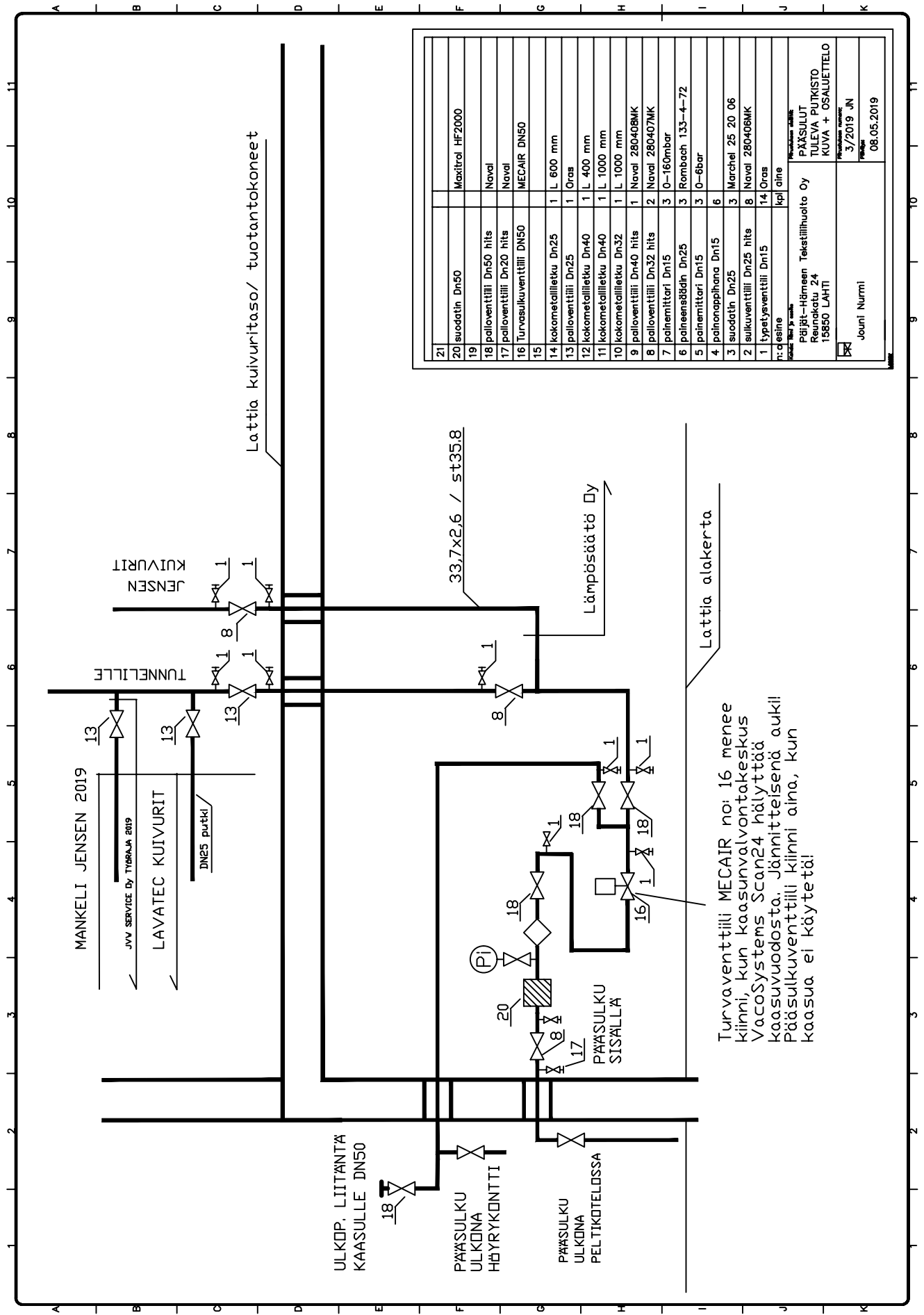

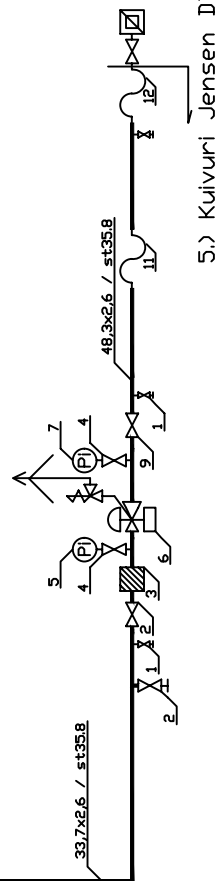
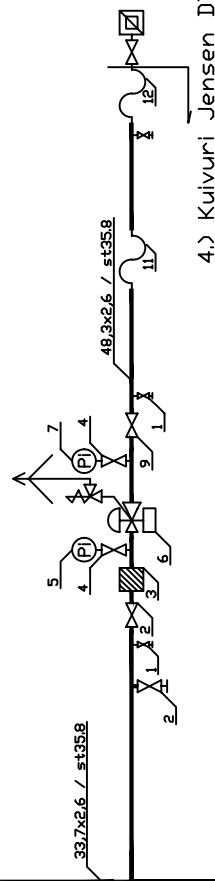
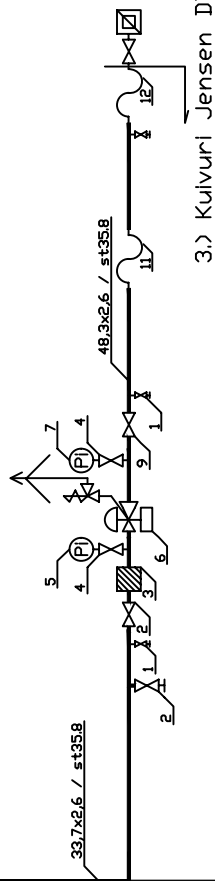
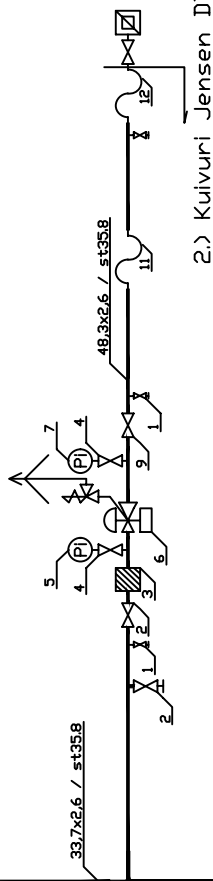
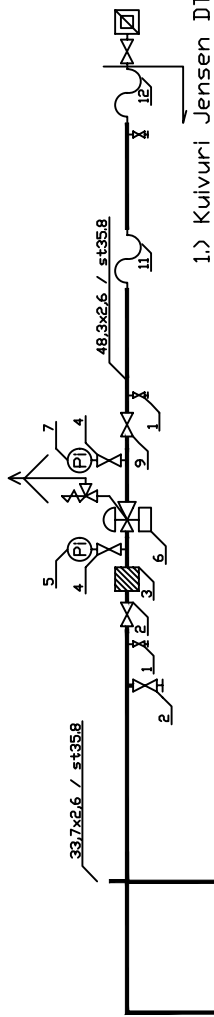
Hämeen Tekstiilihuolto Oy

Liite 5d: 2000 m kartta

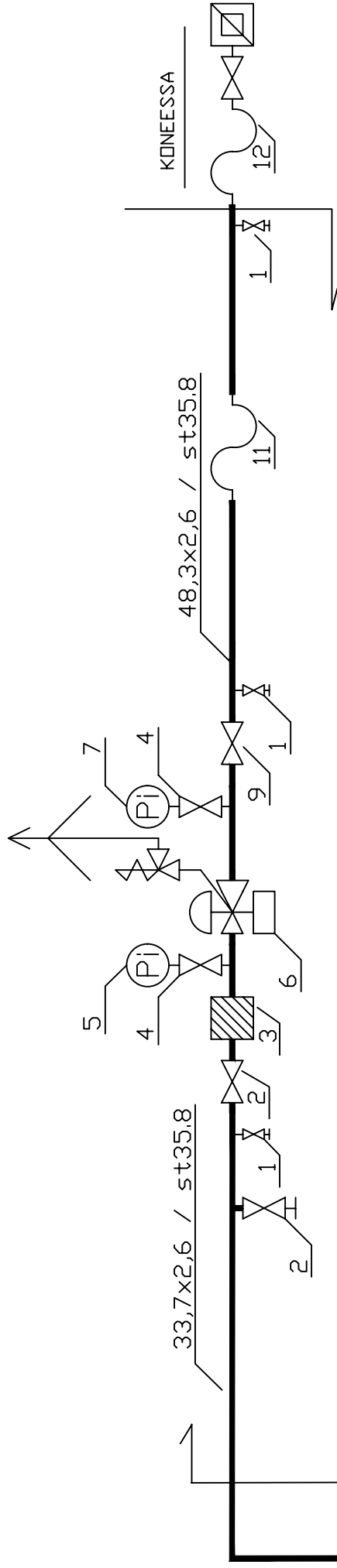

[illegible]

- Putkisto tarkastettu 16.11.2009 Inspecta Tarkastus Oy
- Putkisto tarkastettu 14.03.2018 Inspecta Tarkastus Oy

21			
20			
19			
18			
17			
16			
15			
14	kokometalliletku Dn25	1	L 600 mm
13	paloventtiili Dn25	1	Oras
12	kokometalliletku Dn40	1	L 400 mm
11	kokometalliletku Dn40	1	L 1000 mm
10	kokometalliletku Dn32	1	L 1000 mm
9	paloventtiili Dn40 hits	1	Naval 280408MK
8	paloventtiili Dn32 hits	2	Naval 280407MK
7	painemittari Dn15	3	0-160mbar
6	paineensäädin Dn25	3	Rombach 133-4-72
5	painemittari Dn15	3	0-6bar
4	painonappihana Dn15	6	
3	suodatin Dn25	3	Marchel 25 20 06
2	sulkuventtiili Dn25 hits	8	Naval 280406MK
1	työtysventtiili Dn15	14	Oras
n:desine		kpl	aine
Keskus: Nimi ja osoite Päijät-Hämeen Tekstiliihuohto Oy Reunakatu 24 13850 LAHTI			
Keskus: Nimi ja osoite Päijät-Hämeen Kuva + osaluettelo		Päivä: Järjestäjä 1/2019 JN 07.05.2019	

Kaasumankeli Jensen 440 kW gas
09/2019 lisäys putkistoon

- Putken kapasiteetti normaalityöskäytöksellä 1350 kW (10 m/s)
- 1600 kW kulutus ei pitäisi olla ongelma
- Talohaaran pituus n. 90 m
- PHTH:n tilausteho on 1,5 MW, maksimi tuntikulutus ollut n. 1,3 MW
- Kokonaiskulutus ei nouse, koska höyrykantin kulutus laskee samassa suhteessa

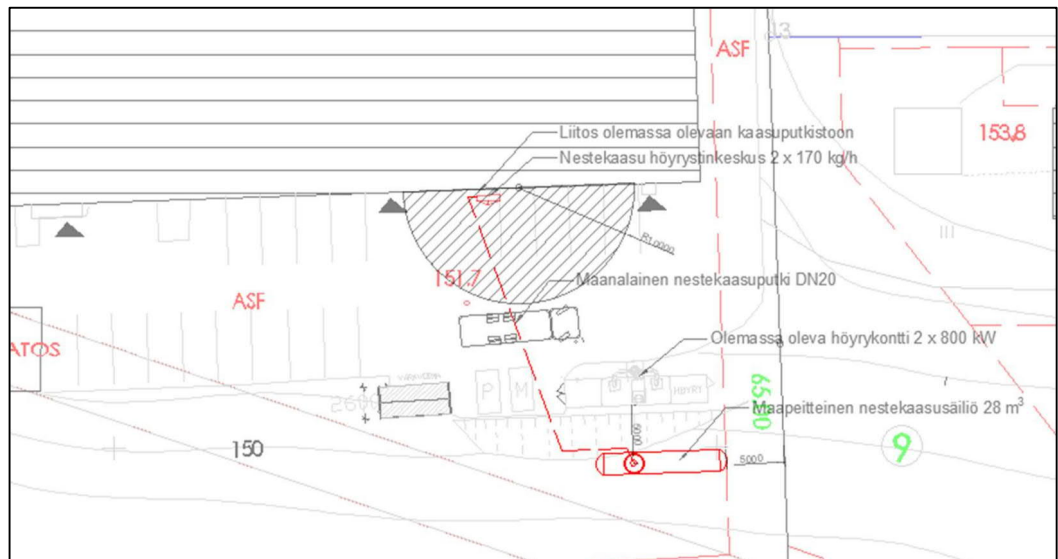
- Putkisto tarkastettu 16.11.2009 Inspecta Tarkastus Oy
- Putkisto tarkastettu 14.03.2018 Inspecta Tarkastus Oy

Tarkastukset:

-	Putkisto	määräkalistarkastettu	16.11.2009	Inspecta	Tarkastus Oy
-	Putkisto	määräkalistarkastettu	14.03.2018	Inspecta	Tarkastus Oy

21			
20	suodatin Dn50		Maxitrol HF2000
19			
18	paloventtiili Dn50 hits		Naval
17	paloventtiili Dn20 hits		Naval
16	Turvasukkuventtiili DN50		MECAIR DN50
15			
14	kokometalliletku Dn25	1	L 600 mm
13	paloventtiili Dn25	1	Oras
12	kokometalliletku Dn40	1	L 400 mm
11	kokometalliletku Dn40	1	L 1000 mm
10	kokometalliletku Dn32	1	L 1000 mm
9	paloventtiili Dn40 hits	1	Naval 280408MK
8	paloventtiili Dn32 hits	2	Naval 280407MK
7	paineittari Dn15	3	0-160mbar
6	paineensäädin Dn25	3	Rombach 133-5-72
5	paineittari Dn15	3	0-6bar
4	painonapppilana Dn15	6	
3	suodatin Dn25	3	Marchel 25 20 06
2	sulkuventtiili Dn25 hits	8	Naval 280406MK
1	tytysventtiili Dn15	14	Oras
n.desine		kpl	aine
Kokonaan 1001 ja osasto			
Päijät-Hämeen Tekstiliikluoto Oy			
Reunakatu 24			
15850 LAHTI			
Pöytäkirja		Pöytäkirja numero:	
		5/2019 JN	
		Päivä:	
		18.09.2019	
		Jouko Nurmi	
		040-738 4717	

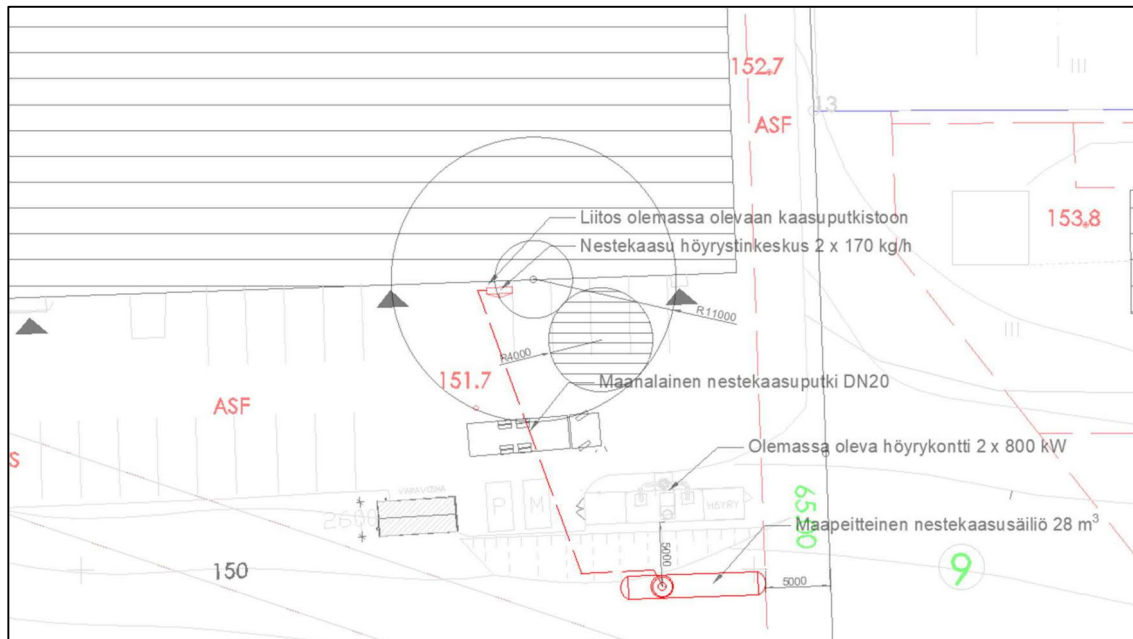
		RISKIANALYYSI	
Laatinut: DIG/1G1/opa		Pvm: 16.02.2022	15(37)

Kuva 7 Lämpösäteilyn vaikutusalue kohteessa.

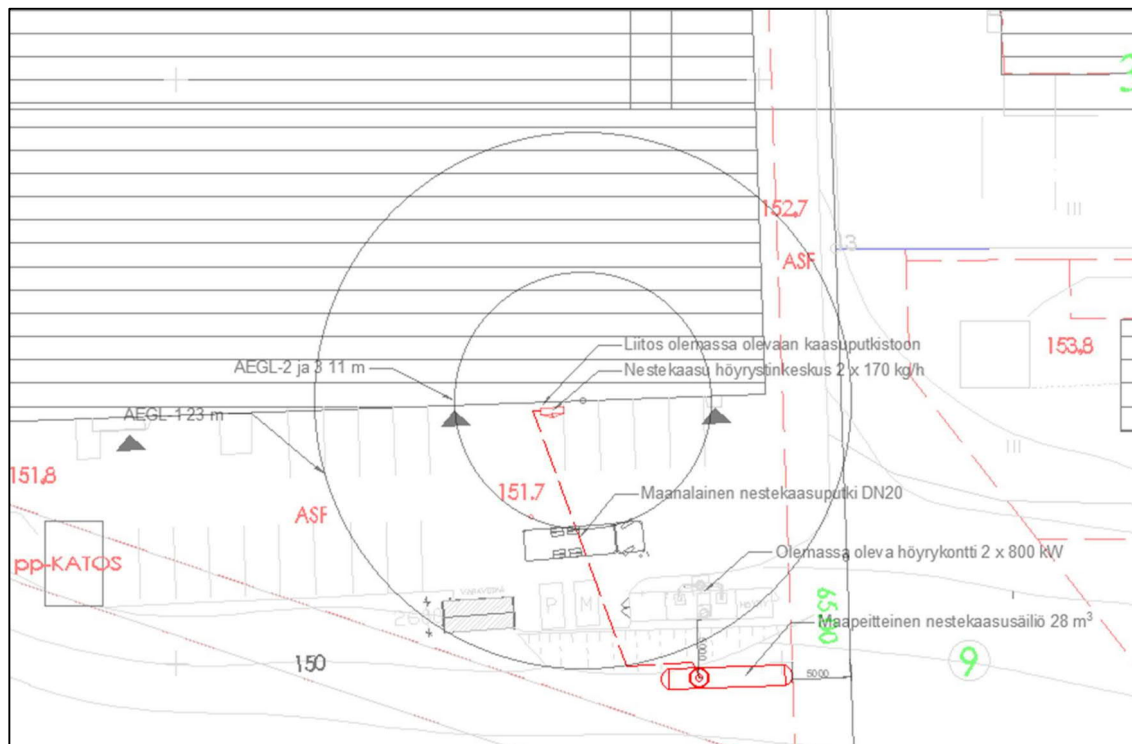
Kosan Gas Finland Oy Äyritie 18 01510 VANTAA Alvnro:FI 1577485-0	K:\Common\FINLAND\Asiakastiedot\Hämeen Tekstiilihuolto\Lupahakemus 2022\Liite 8 Riskianalyysi Hämeen Tekstiilihuolto Oy.docx
---	--

	RISKIANALYYSI		
Laatinut: DIG/1G1/opa		Pvm: 16.02.2022	20(37)

Kuva 12 Painevaikutusalue 5 kPa.

		RISKIANALYYSI	
Laatinut: DIG/1G1/opa		Pvm: 16.02.2022	24(37)

Kuva 15 Kaasuvuodon terveysvaikutusalueet

Kosan Gas Finland Oy Äyritie 18 01510 VANTAA Alvnro:FI 1577485-0	K:\Common\FINLAND\Asiakastiedot\Hämeen Tekstiilihuolto\Lupahakemus 2022\Liite 8 Riskianalyysi Hämeen Tekstiilihuolto Oy.docx
---	--

RÄJÄHDYSSUOJAUSASIAKIRJA
Hämeen Tekstiilihuolto Oy
Reunakatu 24, 15850 LAHTI

Tämä räjähdyssuojausasiakirja täyttää ATEX-työolosuhdedirektiivin 1992/92/EY ja valtioneuvoston asetuksen 576/2003 vaatimukset soveltuvin osin. Asiakirja on laadittu SFS 59 –käsikirjan ja räjähdyssuojaukseen liittyvien standardien mukaisesti sekä Euroopan komission hyviä käytäntöjä sisältävän oppaan pohjalta.

Asiakirjan 1 version laadinnassa avusti:

Pasi Aaltonen, myyntipäällikkö, turvallisuusasiantuntija

PKT-turva Oy

Kynnöstie 3, 05810 HYVINKÄÄ

Puhelin 010 315 8800, 050 4678176

Kiinteistössä toimiva toiminnanharjoittaja ja käyttäjät vastaavat siitä, että räjähdyssuojausasiakirjassa, tilaluokituksissa ja muissa asiakirjoissa kuten pelastussuunnitelmassa mainitut räjähdyssuojaukseen liittyvät toimet on tehty ja tarvittavia turvatoimia noudatetaan sekä valvotaan. Räjähdyssuojausasiakirjan kohdassa 9. on määritelty myös räjähdyssuojausasioissa vastuulliset henkilöt.

Räjähdyssuojausasiakirjan sisällysluettelo

Yleisesti räjähdyssuojausasiakirjasta

- 1. Kohde**
- 2. Kiinteistön osoite**
- 3. Työpaikan ja työskentelytilojen kuvaus**
- 4. Kuvaus käytettävistä aineista**
- 5. Vaaran arvioinnin tulokset**
- 6. Tilaluokitus**
- 8. Räjähdyssuojaustoimenpiteet**
 - 8.1. Tekniset toimenpiteet**
 - 8.2. Organisatoriset toimenpiteet**
- 9. Räjähdysuojatoimenpiteistä vastuussa oleva henkilöt**
- 10. Huollon yhteyshenkilöt**
- 11. Koulutus**
- 12. Asiakirjan liitteet**
- 13. Päiväys**
- Kirjallisuus**
- 14. Toimenpideluettelo**

Yleisesti räjähdyssuojausasiakirjasta

Räjähdyssvaarallisia tiloja ja tiloissa käytettäviä laitteita koskeva ATEX-lainsäädäntö on tullut voimaan täysimääräisesti 1.7.2003. ATEX-työolosuhdedirektiivi koskee sellaisia tuotantolaitoksia ja työpaikkoja, joissa palavat nesteet, kaasut tai pölyt voivat aiheuttaa räjähdysvaaran. Direktiivi on saatettu voimaan kansallisesti **Valtioneuvoston asetuksella 576/2003 (www.finlex.fi)**. Jo olemassa olevia tiloja koskevat vaatimukset tulivat täysimääräisesti voimaan 1.7.2006.

Tämä räjähdyssuojausasiakirja kattaa räjähdysvaaran arvioinnin ja tilaluokitukset Maakaasun siirtoputkiston, pölyn ja pesukemikaalien varastoinnin osalta. Lainsäädännössä on määritelty vaatimukset maakaasulaitteistojen ja sen osien teknisille vaatimuksille seuraavasti:

Painelaitelaissa (869/1999) säädetään maakaasuputkistojen sekä niihin liittyvien laitteiden ja laitteistojen rakennevaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta.

Kaasulaiteasetuksessa (1434/1993) säädetään kaasun käyttölaitteista.

Onnettomuuksiin varautumisesta säädetään vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (856/2012) sekä Pelastuslaissa 378/2011 säädetään velvollisuudesta varautua onnettomuuksiin.

Koska räjähdysvaaraa on arvioitava kokonaisvaltaisesti, tulee kaikissa olosuhteissa huomioida myös muutokset ja muut muuttuvat tekijät, jotka voivat vaikuttaa työntekijöiden turvallisuuteen. Tällaisia ovat mm. uusien koneiden ja laitteiden hankinta, huolto- ja kunnossapito sekä räjähdysvaarallisissa tiloissa tehtävät muut työt kuten huoltotyöt.

Räjähdyssuojausasiakirja koskee kaikkia rakennuksessa työskenteleviä ja erityisesti Ex-tiloissa liikkuvia tai työskenteleviä. Räjähdyssuojausasiakirja ei tuo muutoksia kokoontumispaikkojen ja pelastussuunnitelman suhteen onnettomuuden sattuessa. (HUOM. Pelastussuunnitelman liitteenä on toimintaohjeita onnettomuustilanteisiin).

Asiakirjassa mainittujen vastuuhenkilöiden tulee vastata omalta osaltaan siitä, että havaitut korjaukset, täydennykset sekä muut räjähdyssuojauksen kannalta olennaiset asiat tulevat huomioiduksi.

1. Kohde

Pesula; Hämeen Tekstiilihuolto Oy, Reunakatu 24, 15850 LAHTI
Maakaasun siirtoputkiston, pölyn ja pesukemikaalien varastoinnin osalta.

2. Kiinteistön osoite

Reunakatu 24
15850 LAHTI

3. Työpaikan ja työskentelytilojen kuvaus

Maakaasu

Kiinteistössä toimiva pesula käyttää kuivureissaan maakaasutoimisia laitteita. Käyttölaitteet on tilannut Hämeen Tekstiilihuolto Oy, joka yhdessä laitetoimittajan kanssa vastaa laitteiden turvallisuudesta (CE-merkintä). Maakaasuputkiston ja sen laitteiden asennuksista ja huollosta vastaa Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n alihankkijana Lämpösäätö Oy. Lahti Energia Oy vastaa maakaasun toimittamisesta ja laitteista kaasumäärämittarin jälkeiseen venttiiliin asti.

Maakaasu tulee sisään lämmönjakohuoneeseen alakerran seinästä. Seinässä ulkopuolella on pääsulkuventtiili. Sisällä on toinen pääsulkuventtiili ja kaasumäärämittari. Kaasuputkisto jatkuu välipohjan läpi ylös pesulahalliin (joustava palokatko). Pesulahallissa kaasu jaellaan yläkautta kullekin käyttölaitteelle, joita ennen on kullakin oma kaasupaineensäätö –yksikkönsä (sulkuventtiili, suodatin, painemittari sulkuventtiilillä, paineensäädin varoventtiilillä ja huohotusputkella, painemittari sulkuventtiilillä ja toinen sulkuventtiili). Jokainen huohotusputki on erikseen johdettu ulos katon tai seinän yläosasta läpi.

Maakaasuputkisto on maalattu keltaiseksi ja merkitty koko matkaltaan maakaasu-tekstillä sekä virtaussuuntanuolella vähintään 5 metrin välein sekä lisäksi aina läpivientien molemmin puolin.

Putkisto on rakennettu kiinteällä juotosliitoksella koko matkaltaan. Ainoastaan putkistojen komponenttien ja käyttölaitteiden liitokset on tehty laippa- tai kierreliitoksilla.

Kaikki metallilaitteet on maadoitettu staattista sähköä vastaan ja kytketty potentiaalitasausverkkoon.

Luokittelemattomien sähkötyökalujen ja muiden laitteiden käyttö on sallittua tilaluokiteltujen alueiden ulkopuolella. Liitteenä 2c on ohje työkalujen käytöstä tilaluokitelluilla alueilla.

Maakaasutoimisia laitteita on 12 kpl, yhteisteho 4240 kW

- kuivuri Jensen1, 200 kW
- kuivuri Jensen2, 200 kW
- kuivuri Jensen3, 200 kW
- kuivuri Jensen4, 200 kW
- kuivuri Jensen5, 200 kW
- kuivuri Lavatec1, 344 kW
- kuivuri Lavatec2, 344 kW
- kuivuri Lavatec3, 95 kW
- kuivaustunneli Kannegiesser, 2 x 110 kW
- Höyrykontti Steamrator, 2 x 680 kW
- Mankeli Jensen, 440 kW
- Kuivuri Lavatec4, 440 kW

Pöly

Pesulassa tekstiileistä tulee pölyä. Kiinteistössä pesulalaitteet ovat tyypiltään suljettuja ja kuivurit on varustettu sprinkleröinnillä. Osa kuivureista on varustettu kohdeimurilla (5 kpl Jensen ja kuivaustunneli). Kaikki kuivurit ovat CE-merkittyjä. Pesula on varustettu tehokkaalla koneellisella ilmanvaihdolla.

Pesuaineet

Pesuainevarasto on alakerrassa lämmönjakohuoneessa. Osa pesukemikaaleista on palavia, mutta leimahduspiste on yli 55 ast.C, joten eivät aiheuta toimenpiteitä tässä riskinarvioinnissa. Hapot ja emäkset säilytetään toisistaan erillään. Pesuaineiden riskit ja varautumistarve arvioidaan kohteen pelastussuunnitelmassa.

Palavien nesteiden varasto (022 Öljyvarasto)

Palavien nesteiden varasto on alakerrassa, ovi lämmönjakohuoneesta. Käytännössä varastossa on koneiden ja laitteiden tarvitsemia voiteluöljyjä (piirustuksissa öljyvarasto). Varaston ovessa on merkintä ”palavat nesteet”. Ovi ja oven kehys on maadoitettu. Varaston riski ja varautumistarve arvioidaan kohteen pelastussuunnitelmassa.

Konekorjaamon kaasupullot

Alakerrassa on kunnossapidon konekorjaamo, jossa on tavanomaiset hitsauskaasupullot. Piirustuksissa ja konekorjaamon ovissa on merkintä ”kaasupullot”. Kaasupullojen riskit ja niihin varautuminen arvioidaan kohteen pelastussuunnitelmassa.

Muuta

Höyryä käytetään mankelissa mallia Kannegiesser. Sen teho on 560 kW. Höyryn riskit arvioidaan kohteen pelastussuunnitelmassa. Höyry tuotetaan höyrykontilla.

Höyrykontin huolloista ja ylläpidosta vastaa höyrykontin omistaja (Steamrator Oy). Tilaluokitellut alueet ja tilaluokituskavaatit löytyvät **liitteestä 1**. Työohjeet löytyvät räjähdyssuojausasiakirjasta.

Rakennustiedot

Yläkerran pinta-ala on n. 3.000 m² ja alakerran n. 800 m².

Lämmönjakohuoneen, palavien nesteiden varaston ja konekorjaamon palo-osastointi EI 60. Tilojen suojaustaso on 2, kohteessa on paloilmotin. Lisäksi kohteessa on kaasuntunnistimet ja paikallinen hälytysjärjestelmä niille. Maakaasutoimisissa laitteissa on kohdesprinklerit.

Rakennuksen paloluokka on P1 (palon kestävä) kantavina rakenteina on teräsbetonipalkit ja -pilarit.

Rakennuksessa on savunpoistoluukut, laukaisukeskus paloilmotimen vieressä.

Ilmanvaihto ja tuuletus

Tilat rajoittuvat suoraan ulkotilaan ja pesula on varustettu tehokkaalla koneellisella ilmanvaihdoilla. Kuivaustunneli ja osa kuivureista on varustettu kohdepoistolla ulos. Pesulatilaa katon rajassa on tuuletusluukut ulos. Rakennus on varustettu savunpoistoluukuilla.

4. Kuvaus käytettävistä aineista ja turvatekniset tunnusluvut

Palavat kaasut: Maakaasu, metaani

Palo- ja räjähdysvaara: Erittäin helposti syttyvä R12

Varoitusmerkki: palavaa

leimahdus-piste^{°C} syttyvä kaasu

kaasun tiheys g/cm³ 0,42 (ilma=1)

syttymisrajat vol% 4,4-17

syttymislämpötila °C 595 °C /metaani

syttymisryhmä T1

räjähdysryhmä IIA

Lähde Käyttöturvallisuustiedote, OVA-kortti, maakaasu, metaani

Käyttöturvallisuustiedotteet säilytetään saatavilla.

Palavat pölyt: tekstiilipöly (textile fibres, cleaning shop, mat.nr. 1594)

Palo- ja räjähdysvaara: ilmaan sekoittuessaan voi muodostaa syttymiskelpoisen pöly-ilmaseoksen hienojakoisina hiukkasina

Varoitusmerkki: Ex-merkintä pölynpoistolaitteistoon

Alin räjähdyskelpoinen pölypitoisuus 100 g/m³

Maksimi räjähdyspaine bar - bar

Kst -arvo (räjähdysvoimakkuus) <200 bar m/s

Räjähtävyys St1

BZ BZ 4 (=palo leviää hehkumalla)

Syttymislämpötila °C - °C pölykerroksissa, muuten - °C

Hehkumislämpötila °C - °C

Lähde BIA-Report 13/1997

Tekokuidut muuttavat em. arvoja helpommin palavaan suuntaan.

5. Vaaran arvioinnin tulokset

Maakaasun vaarallisuus

Maakaasu eli metaani on hajuton* ja väritön ilmaa kevyempi kaasu. Metaani on erittäin helposti syttyvää ja palavaa. *Suomessa maakaasu hajustetaan jakeluverkossa.

Metaanivuoto voi aiheuttaa ulkona syttymisvaaran ja sisällä lisäksi räjähdysvaaran. Metaanin ja ilman syttyvä seos voi syttyä mistä tahansa syttymislähteestä. Seos palaa humahteen. Jos vuoto jatkuu vielä syttymishetkellä, liekki vetäytyy vuotokohdalle. Suljettuun tilaan, kuten huoneeseen muodostuneen seoksen syttyminen aiheuttaa sisätiläräjähdysvaaran.

Vuodossa muodostuva maakaasun ja ilman seos on ilmaa kevyempi ja nousee siksi nopeasti ylempiin tiloihin ja katon läheisyyteen keräytyen esimerkiksi kattopalkkien väliin. Kaasupilvi on näkymätön mutta maakaasu on hajustettua.

Suurimman vaaratekijän muodostaa käytön turvallisuuden ja huoltojen laiminlyönti. Lisäksi maakaasuputkisto kulkee muun talotekniikan seassa ja tämän vuoksi on ehdottoman tärkeää merkitä putkisto, jotta putkistossa virtaava aine erottuu toisista ja sekaantumisriskiä ei ole. Myös tulipalotilanteessa tulee maakaasuputkiston kulkureitti huomioida.

Maakaasun vuotaessa tai kaasuhälyttimen antaessa merkkivaloilla ja summereilla hälytyksen, tulee vaaratekijästä varoittaa välittömästi, eristää vuotoalue ja tehdä hätäilmoitus 112. Maakaasun pääsulkuventtiili tulee sulkea mahdollisimman pian.

Pölyn vaarallisuus

Räjähdysvaaraa aiheuttavat pölyt ja niiden ominaisuudet (Tekstiilipöly, BIA-Report 13/1997)

NIMITYS	PÖLYN HIUKKASKOKO	ALIN ja YLIN SYTTYMISKELPOINEN PÖLYPITOISUUS	MINIMISYTTYMISENERGIA	PÖLYPILVEN SYTTYMISLÄMPÖTILA
Tekstiilipöly koneilla, putkistossa ja suodattimissa	<0,1 mm	alin 100g/m ³	- mJ	- °C pölykerroksissa, muuten - °C
Koneista irtoava pöly työskennellessä	<0,1 mm	alin 100g/m ³	- mJ	- °C pölykerroksissa, muuten - °C
Siivouspöly/kerääntymät	<0,1 mm	alin 100g/m ³	- mJ	- °C pölykerroksissa, muuten - °C

Räjähdysvaaraa voi esiintyä:

- 1) Putkiston vuotaessa tai rikkoutuessa mekaanisesta vauriosta tai väärästä käsittelystä johtuen.
- 2) Käyttölaitteistojen vuotaessa tai rikkoutuessa käsittelyn yhteydessä.
- 3) Tulipalossa palon kohdistuessa maakaasuputkistoon ja putkiston lämmitessä.
- 4) Ilmanvaihtoputkistojen purkuputkien läheisyydessä tai paineensäätimien huohotusputken läheisyydessä vuoto- tai poikkeavissa tilanteissa.
- 5) Pestävien tekstiilien käsittelyssä syntyvässä pölyssä. Pölyä voi olla pölynpoistojärjestelmän putkistojen ja suodattimien sisäosissa sekä puhaltimissa.
- 6) Pölykerrostumien levitessä tiloihin.

Mahdolliset syttymislähteet

- kuuma pinnat (hitsattu tai kuumentunut metallikappale ym.)
- liekit ja kuumat kaasut
- mekaanisesti syntyvät kipinät
- sähkölaitteet (laitteen käynnistäminen tai pysäyttäminen aiheuttaa esim. kipinöintiä)
- staattinen sähkö (hankaussähkö esim. kahden eri kappaleen välinen hankaus)
- eksotermien reaktio (esim. palamisilmiö, tulipalo tai törmäys astiaan).
- luvatonta tupakointia
- tuhopoltto

Organisatorisilla eli ennaltaehkäisevillä toimilla kuten ohjeistuksella, säännöllisellä huolto- ja kunnossapito-ohjelmilla sekä tilojen merkitsemisellä varoitetaan vaaratekijöistä. Ex-tiloissa ja niiden läheisyydessä työskenneltäessä tulee huomioida työluopakäytännön mukaisesti (*liite 2a*.)

Teknisillä toimilla varmistetaan laitteiden ja prosessien soveltuvuus räjähdysvaaralliseksi luokitelluissa tiloissa ja alueilla. Tilaluokitukset tulee huomioida laitevalinnoissa.

Arviointimenetelmät

Räjähdysvaaran arviointiin on käytetty EU:n komission ohjeellisessa toimintaohjeessa KOM (2003) 515 esitettyjä tarkastusluetteloja (räjähdysuojauksen arviointi), jotka pohjautuvat standardiin SFS-EN 1127-1 (Räjähdysvaaralliset tilat, räjähdysen esto ja suojaus Osa 1: Peruskäsitteet ja menetelmät) sekä muita hyväksi todettuja käytäntöjä hyödyntäen. Lisäksi arvioinnissa on käytetty apuna maakaasuasetusta 551/2009, SFS-käsikirjaa 59, käyttöturvallisuustiedotteita sekä OVA –ohjeita.

Räjähdysvaaran arviointi perustuu tehtyyn tilaluokitukseen sekä kohteessa tehtyihin vaaranarviointeihin (kts. kohta 5).

6. Tilaluokitus

Maakaasun tilaluokitusten osalta on toimitettu maakaasuasetuksen 551/2009 mukaan ja huomioiden SFS- käsikirjan 59 kohtien 5.7. ja 5.9. mukaiset luokitusperiaatteet.

Maakaasuputken sisällä on tilaluokka 0.

Kaasun käyttölaitetta ympäröivää tilaa ei katsota räjähdysvaaralliseksi tilaksi. Tällaisia käyttölaitteita ovat pesulan maakaasukäyttöiset kuivurit. Niiden osalta tulee kuitenkin noudattaa kaasulaitteiden asennuksesta, kunnossapidosta ja huolloista annettuja määräyksiä.

Maakaasuputkiston laippaliitosten, venttiilien ja muiden laitteiden ympärillä ei tilaluokitusta tarvita, koska liitokset arvioidaan teknisesti tiiviiksi. Avattavien liitosten osalta räjähdyskelpoisen seoksen esiintymisen todennäköisyys tulee kuitenkin ottaa huomioon huolto- ja kunnossapitotöiden yhteydessä.

Kaasunpaineensäätimien varoventtiilin huohotusputkien pää ympärillä 1,5 metrin säteellä tilaluokitus 1. Näitä putkien päitä on yhteensä 9 kpl, 4 kpl rakennuksen katolla ja 5 kpl rakennuksen seinällä.

Maakaasun osalta noudatetaan maakaasun turvallisuusvaatimuksia ja kohde on suunniteltu rakenteellisesti nämä vaatimukset täyttäväksi. Toiminnallisesti maakaasun osalta toimitaan kuten muissakin vaaratilanteissa.

Pölyn osalta laitteiden kohdeimureiden putkisto, moottorien sisäosat sekä pölynsuodattimien sisäosat ovat tilaluokkaa 20, ulkopuoli 1 metrin säteellä tilaluokkaa 22 suodattimen vaihdon/puhdistuksen yhteydessä. Kohdeimurit on suunniteltu kyseiseen pölynpoistotarkoitukseen. Huolto- ja kunnossapidon töiden yhteydessä on huomioitava laitteissa mahdollisesti oleva pöly.

7. Räjähdyssuojatoimenpiteet

Räjähdyssuojaustoimet jaetaan teknisiin ja organisatorisiin toimiin. Teknisillä toimilla varmistetaan teknisten laitteiden soveltuvuus ja toiminta tilaluokitelluilla alueilla ja organisatorisilla toimilla varmistetaan tietoisuutta tarvittavista räjähdysuojaustoimista.

8.1. Tekniset toimenpiteet

- Kaikki laitteet (sähkö-kaasu- ja mekaaniset laitteet) valitaan laiteluokan mukaisesti tilaluokitelluilla alueilla (kts. *liite 1* tilaluokitukset). Huomioitava myös paloilmaisimet/kulunvalvontalaitteet.
- Laitteistot ja sähköä johtavat osat maadoitetaan staattista sähköä vastaan samaan potentiaalitasausverkkoon. Maadoituksesta tulee olla mittauspöytäkirja, joka säilytetään kiinteistön huoltokirjassa.
- Kohde on varustettu kaasuilmaisimilla ja paikallisella hälytysjärjestelmällä.
- Kohde on varustettu paloilmoinilaitteella
- Kohteessa on tehokas ilmanvaihtojärjestelmä
- Osalla käyttölaitteista on kohdeilmanpoisto, jolla minimoidaan pölyn esiintymistä
- Käyttölaitteilla on kohdekohtainen sprinklerointi

8.2. Organisatoriset toimenpiteet

- Rakennukseen on laadittu pelastussuunnitelma onnettomuuden tai vaaratilanteiden varalle. Henkilöstöä koulutetaan onnettomuustilanteiden varalle.
- Maakaasun käyttöturvallisuustiedotteet asetetaan näkyville käyttöpaikoille (pesulatilat, lämmönjakohuone). Maakaasun pääsulkuventtiili on merkitty näkyvästi.
- Maakaasuputkiston kunnon tulee olla tarkistettavissa. Putkiston merkintä toteutetaan maakaasu –tarroilla sekä virtaussuuntanuolilla vähintään 5 metrin välein ja lisäksi rakenteen molemmin puolin. Maakaasuputkistoon ei saa kannakoida muita putkia, eristeitä tai muita putkiston näkyvyyttä tai rakennetta heikentäviä tekijöitä.
- Räjähdysvaarallisia alueita ei merkitä niiden luonteen vuoksi, mutta niille laaditaan tilaluokituspiirros.
- Korjaustyöluvan räjähdysvaarallisissa tiloissa saa myöntää ainoastaan räjähdysuojausasiakirjan vastuuhenkilö tai hänen varahenkilönsä.
- Avattavien liitosten osalta räjähdyskelpoisen seoksen esiintymisen todennäköisyys tulee kuitenkin ottaa huomioon huolto- ja kunnossapitotöiden yhteydessä. Tarvittaessa huolto- ja kunnossapitotyössä käytetään EX- tiloihin soveltuvia työkaluja. Huolto- ja kunnossapito pyritään järjestämään ensisijaisesti sellaisia työvälineitä käyttäen, jotka eivät lisää syttymisriskiä (ohje Ex-tiloissa käytettävistä työkaluista ATEX-yleisohje on *liite 2c*).

Ex-tiloihin liittyvistä tarkastuksista vastaavat alueista vastaavat työnjohtajat ja työn tilaaja (huom. työlupakäytäntö liitteissä 2). Huolto- ja kunnossapitotöissä on erityisesti huomioitava maadoituksen tarve ja huolellisuus pölyn tai pölyä sisältävien laitteiden yhteydessä.

- Kohde toimii vain päivävuorossa. Huoltohenkilöstö sulkee maakaasun pääventtiilin yöksi.
- Kaasulaitteet huollatetaan ja huollot dokumentoidaan 1 krt/vuosi (Lämpösäätö Oy).
- Maakaasuputkisto tarkistetaan Inspectan toimesta määrävälein (8 v.)
- Käyttölaitteiden suodattimet vaihdetaan/puhdistetaan pölystä säännöllisesti ohjeistuksen mukaan, päivittäin. Ohjeistuksessa huomioidaan pölyräjähdysvaara ja pölyräjähdysriskin minimointi.
- Kohde puhdistetaan täysin pölystä 1-2 krt/vuosi.
- Kohdetta siivotaan jatkuvasti ohjeistuksen mukaan erillisellä siivoojalla

Uusien laitteiden hankinta

Hankittaessa uusia koneita tai laitteita tulee vastuuhenkilöiden aina tarkistaa ennen laitteen hankintaa sen mahdolliset käyttöpaikat ja huolehtia siitä, että kyseinen laite soveltuu käytettäväksi tilaluokituksen/ laiteluokituksen mukaisesti alueelle. Muutokset tulee aina dokumentoida tähän räjähdyssuojausasiakirjaan. Muutostenhallinnassa tulee huomioida tiedottaminen tehdyistä muutoksista.

9. Räjähdyssuojatoimenpiteistä vastuussa olevat henkilöt

Räjähdyssuojausasiakirjan päivityksestä vastaavat yhteisvastuullisesti huoltopäällikkö ja toimitusjohtaja. Räjähdyssuojaustoimista ja niiden valvonnasta vastaavat kiinteistön johto, huolto, laitteistojen haltija sekä työntekijät, jotka käyttävät laitteita.

Huoltohenkilökunnan perehdytyksestä ja koulutuksesta sekä koulutusrekisterin ylläpidosta vastaa huoltopäällikkö. Huoltopäällikkö vastaa myös huollon alihankkijoiden työntekijöiden perehdyttämisestä.

Maakaasuputkistolle (yli 1,2 MW käyttöteho) on nimetty vastuuhenkilöksi huoltopäällikkö.

10. Huollon yhteyshenkilöt

Kiinteistöön liittyvistä korjaus- ja huoltotöistä vastaa huoltopäällikkö (Huom. erillinen työlupakäytäntö tilaluokitelluilla alueilla on liitteenä 3a).

11. Koulutus

Työntekijöille on tiedotettava työnantajan antaman koulutuksen yhteydessä työpaikan räjähdysvaarasta ja toteutetuista suojaustoimista. Koulutuksessa on käsiteltävä räjähdysvaaran syntymekanismeja ja työpaikan alueita, joilla vaaraa voi esiintyä. Toteutetut räjähdyssuojaustoimet on mainittava ja niiden toimintamalli esitettävä. Sallittujen työvälineiden käyttö- ja käyttötapa on myös esitettävä. Työntekijöille on opetettava turvalliset työmenetelmät, joita räjähdysvaarallisissa tiloissa tai niiden läheisyydessä on noudatettava. Työntekijöiden tulee myös perehtyä työlupakäytäntöön. Tilojen merkinnät ja niiden tarkoitus tulee myös selvittää. Sama koskee myös alueella työskenteleviä korjaus- ja huoltotöitä tekemään tilattuja tahoja.

12. Asiakirjan liitteet

Liite 1 Tilaluokituskaavio

Työohjeita liitteet: 2a. Työlupamalli (huomioitava lisäksi tulityölupakäytäntö)
2b. Yleisohje räjähdysvaarallisten tilojen huolto- ja kunnossapitotöille
2c. Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävät työkalut

Liite 3 Käyttöturvallisuustiedote maakaasu Gasum

Liite 4 Maadoitusmittauspöytäkirja maakaasuputkistosta (sähköurakoitsija)

13. Päiväys

Räjähdys-suojausasiakirjan vastuhenkilö ja

allekirjoitus: Aika ja paikka 23.2.2022 Lahti

Hämeen tekstiilihuolto Oy

Heikki Kultanen

Kirjallisuus:

ATEX -direktiivi 1999/92/EY

ATEX -direktiivi 94/9/EY

Valtioneuvoston asetus 576/2003 räjähdyskelpoisten ilmaseosten työntekijöille aiheuttaman vaaran torjunnasta

SFS-59, Räjähdysvaarallisten tilojen luokittelu, Palavat nesteet ja kaasut

Valtioneuvoston asetus 551/2009 maakaasun käsittelyn turvallisuudesta

SFS – EN 60079, osat 10 ja 14, kaasuräjähdysvaarallisten tilojen sähkölaitteet ja tilojen luokittelu sekä räjähdysvaarallisten tilojen sähköasennukset

SFS-EN 50281-1-2, pölyräjähdysvaarallisten tilojen sähkölaitteet

SFS-EN 61241-10, pölyräjähdysvaarallisten tilojen luokittelu

TUKES -opas, ATEX räjähdysvaarallisten tilojen turvallisuus

TUKES -opas, ATEX laitteiden riskin arviointi

Onnettomuuden vaaraa aiheuttavat aineet (OVA -ohjeet) <http://ttl.fi/internet/ova/index.html>

Edita, Räjähdys-suojausasiakirjan laatiminen, Opas ja asiakirjamalli

TUKES, palavien nesteiden luettelo 1999

Hyviä käytäntöjä esittelevä Euroopan komission opas

Huomautus:

Räjähdys-suojausasiakirja on laadittu alalla yleisesti noudatettuja määritteitä käyttäen sekä ATEX-määräysten ja -ohjeistuksen pohjalta noudattaen alalla yleisesti olevaa linjaa ja –oppaita sekä ohjeita. PKT-turva Oy ei vastaa kenellekään välillisesti tai välittömästi tapahtuneista vahingoista eikä kolmannen osapuolen aiheuttamista virheistä tai vahingoista, jotka ovat voineet aiheutua puutteellisista räjähdys-suojauksista tai väärästä toimintamallista. Toiminnanharjoittajan vastuulla on huolehtia siitä, että tarvittavat suojaustoimet on tehty ja työntekijöillä on riittävä koulutus tehtäviinsä.

14. Toimenpideluettelo

TOIMENPIDE	TARVITTAVAT TOIMET	AIKATAULU	VASTUUHENKILÖ	KORJATTU/pvm/kuittaus
Maakaasuputkiston huohotusputkien väri	Osa paineensäätimien huohotusputkista oli maalaamatta, ne sovittiin maalattaviksi keltaisiksi	tammikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Maakaasuputkiston maadoitus	Maadoituksen osalta liitettävä vielä maadoituksesta ja maadoituspisteistä luettelo ja mittauspöytäkirja tämän räjähdyssuojausasiakirjan liitteeksi 4 (sähköurakoitsija).	tammikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Rakennuksen takana olevien huohotusputkien päiden vieressä on ulkovalaisin	Valaisin ja siihen liittyvä jakorasia pitää siirtää tilaluokitusalueen 1,5 m etäisyydelle huohotusputkista (tai vaihtaa sähköiset komponentit laiteluokan 1G tai 2G komponentteihin)	helmikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Kuivureiden ja kuivaustunnelin pölynsuodattimien puhdistukseen ja vaihtoon lisäohjeita	Suodattimien vaihdon/puhdistuksen yhteydessä 1 metrin säteellä tilaluokka 22. Suodattimien puhdistukseen ja vaihtoon sekä pölyn käsittelyyn lisättävä ohjeita, jotta pölyräjähdysriski pienenee.	tammikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Pesukemikaalien varastointi hapot ja emäkset erillään	Ikkunanvierustan puoleisessa varastossa 18.12.2014 oli lämmönjakohuoneessa toistensa vieressä Hygienil Alca – nestekontti ja Turbo Oxysan – tynnyreitä, joita ei käyttöturvatiedoiteiden mukaan saa varastoida toistensa läheisyyteen. Järjesteltävä erilleen.	tammikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Palavien nesteiden varasto (022 Öljyvarasto)	Mikäli varastossa säilytetään yli 55 C asteen leimahduspisteen omaavia kemikaaleja, ei tilaluokitusta tarvita. Varaston valaisin ja sen kytkin sijaitsevat varaston sisäpuolella ja ovat ilmeisesti luokittelematta. Mikäli varastossa säilytetään tai käsitellään alle 55 C asteen leimahduspisteen omaavia kemikaaleja, pitää valaisimen ja kytkimen soveltua tilaluokkaan 2 , laiteluokka vähintään II 3G (tai II 2 G, II 1 G). Vanhassa kohteessa voidaan riskienarvioinnin pohjalta käyttää myös IP55 luokiteltuja valaisinta ja kytkintä (ovi avataan ennen valojen sytyttämistä). Varaston tuuletusjärjestely tarkastettava, sijaitsee alakerran keskellä (ei ulkoseinän vieressä)	helmikuu 2015	Heikki Kultanen	ok/hk
Aloite automaattisesta pääsulkuventtiilistä, harkittavaksi	Olisiko hyvä asentaa magneettiventtiili pääsulkuventtiiliin yhteyteen, joka kaasui- tai palohälytyksessä	kevät 2015	Heikki Kultanen	ok/hk

RÄJÄHDYSSUOJAUSASIAKIRJA 23.2.2022

	sulkee automaattisesti kaasun tulon? Kun hälytys kuitataan normaalitilaan, avautuu magneettiventtiili uudelleen.			
Henkilökunnan perehdytys	RS-asiakirjan sisällön perehdyttäminen	kevät 2015	Heikki Kultanen	ok/hk

LIITE NESTEKAASUA KOSKEVAAN LUPAHAKEMUKSEEN

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Ohjeet

Tee nestekaasulaitosta koskeva lupahakemus Tukesin sähköisen asiointin kautta. Täytä lisäksi tämä lomake ja liitä se mukaan hakemuksen Liitteet-kohdassa. Lomakkeessa käytetyt pykälät viittaavat nestekaasuasetukseen (858/2012).

Säiliö

☐ Maanpäällinen ☒ Maapeitteinen ☐ Maanalainen

Koko (m³) 28	Rekisterinumero (jos tiedossa) A-14037	Suunnittelu- ja valmistusstandardit RS päätös
Kuvaus säiliön varusteista (vrt. 32 §) SFS5987 mukainen		
Säiliön varusteiden paineluokka 25		
Maanalaisen tai maapeitteisen säiliön korroosiosuojaus (vrt. 36 §) Epoksi- tai bitumipinnoite ja katodinen suojaus		
Lisätietoja Kirjoita tähän.		

Höyrystin

Teho (kW) 49	Lämmitysenergia Sähkö	Suunnittelu- ja valmistusstandardit SFS5987
Kuvaus höyrystimen turvalaitteista (vrt. 40 §) SFS5987 mukainen		
Lisätietoja: 2 x 170 kg/h		

Putkisto

Nestemäisen putkiston suunnittelupaine 25	Höyrymäisen putkiston suunnittelupaine 10
Putkiston laitteiden suunnittelupaine 25/4 bar	Putkiston suunnittelu- ja valmistusstandardit SFS5987
Putkiston rakenneaineet (vrt. 43 §) teräs	
Putkiston paineensäätö (vrt. 45 §) SFS5987 mukaisesti	
Putkiston liitokset (vrt. 46 §) SFS5987 mukaisesti	
Lisätietoja Kirjoita tähän.	

Käyttölaitteet

Käyttölaitteet (käyttökohde ja teho) Olemassa olevia kuivureita, mankeleita ja höyrykehittämiä
Suunnittelu- ja valmistusstandardit SFS-EN 676
Liekin valvonta/kaasun palamisen varmistaminen (vrt. 51 §) Automaattinen puhallinpoltin liekinvarmistuksella.
Liittäminen putkistoon (vrt. 52, 53 §) Metallinen paljetasain tai kokometalliletku
Sijoitustilan ilmanvaihto ja savukaasujen poisto (vrt. 54 §) Käyttölaite on tilassa, jossa on riittävä ilmanvaihto, ei kellaritila
Lisätietoja Kirjoita tähän.

Nestekaasun hajustaminen

Onko käytettävä nestekaasu hajustettua?

☒ Kyllä

☐ Ei

Perustelut hajustamattoman nestekaasun käytölle Kirjoita tähän.

Koekäyttö

Miten varmistetaan nestekaasulaitteiston turvallinen koekäyttö? Tarkastuslaitos varmistaa painelaitteen käyttöönottotarkastuksen yhteydessä, että laitoksen lupahakemuksen lupaehdot täyttyvät ja oleelliset dokumentit ovat olemassa vähintäänkin alustavassa muodossa.
--

Muuta lupakäsittelyssä huomioitavaa

--

PELASTUSSUUNNITELMA 2021

PÄIJÄT-HÄMEEN TEKSTILIHUOLTO OY

Suunnitteluvuote perustuu:

Pelastuslakiin (468/2003) 8 § ja 9 § ja Pelastusasetukseen (787/2003) 9 § ja 10 §.

Päivitetty: 04.01.2021 Jouni Nurmi

Pelastusasiat: Jouni Nurmi, puh. 040-738 4717

SISÄLLYSLUETTELO

1. KOHTEEN YLEISTIEDOT	3
2. HENKILÖMÄÄRÄ	3
3. VAARATILANTEET	3
3.1 TAPATURMA TAI SAIRAUSKOHTAUS	3
3.2 TULIPALO	3
3.3 VAARAA AIHEUTTAVAT KEMIKAALIT	4
3.4 KAASU- JA SÄTEILYVAARA	4
3.5 TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA	4
3.6 RIKOSTEN EHKÄISY, KULUNVALVONTA JA VARTIOINTI	4
3.7 TIETOJENKÄSITTELYN RISKIT JA TURVATOIMET	4
4. RAKENTEELLINEN SUOJELU	5
4.1 RAKENTEELLINEN PALONTORJUNTA	5
4.2 VÄESTÖNSUOJA	5
5. HÄLYTYS- JA SAMMUTUSJÄRJESTELYT SEKÄ SUOJELUMATERIAALI	6
5.1 ULKOISET HÄLYTTIMET	6
5.2 SISÄISET HÄLYTYKSET	6
5.3 AUTOMAATTINEN PALOILMOITIN-/PALOHÄLYTINJÄRJESTELMÄ	6
5.4 AUTOMAATTINEN SAMMUTUSLAITTEISTO	6
5.5 SAVUNPOISTO	7
5.6 ALKUSAMMUTUSKALUSTO JA KÄSISAMMUTTIMET	7
6. SUOJELUORGANISAATIO	8
6.1 SUOJELUMATERIAALI	7
7. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSTAPAUKSISSA	8
7.1 SISÄLLE SUOJAUTUMINEN	8
7.2 VAARASTA VAROITTAMINEN JA PELASTAUTUMISOPASTE	8
7.3 TOIMINTAOHJEET KAASU- JA SÄTEILYVAARATILANTEISSA	8
7.4 HÄTÄENSIAPU	9
8. YRITYKSEN HENKILÖKUNNAN KOULUTUSSUUNNITELMA	9
9. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TARKISTAMINEN JA JAKELU	9
10. LIITTYMINEN KUNNAN PELASTUSTOIMEEN	10
10.1 NORMAALIOLOT	10
10.2 POIKKEUSOLOT	10
11. LISÄTIEDOT	10

Turvallisuussuunnittelu					Liite nro 1
Yrityksen nimi	Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy				
Yrityksen osoite	Reunakatu 24, 15850 Lahti				
Yrityksen toimiala	Tekstiilihuolto				
Toimitilojen koko (kerros m ²)	4008	m ²			
Yleiskuvaus rakennuksesta (kivi-/puurakennus)	Kivirakennus				
	Paloluokka	P 1	Kerrosluku	2	
Toimintavalmiusaika	Sairaankuljetus	min	palolaitos	min	
Vakuutusyhtiö	Pohjola				
Muut tiedot					
Liitteet	Asemapiirros		Liite nro	2	
	Pohjapiirustukset kerroksittain, johon on merkitty turvajärjestelyt		Liite nro	3	
2. HENKILÖMÄÄRÄ	Henkilöitä enintään päivällä	60 hlö	vähintään	hlö	
	Henkilöitä enintään illalla	- hlö	vähintään	hlö	
3. VAARATILANTEET					
Kuvaa erilaiset vaaraa aiheuttavat tilanteet, joihin tässä suunnitelmassa varaudutaan					
- Tulipalo - Vuodot (Höyry, kaasu, pesukemikaalit, öljy puristimessa 200 L) - Turhien hälytyksien poisto eri keinoin (paloilmoitin, silmukka pois huolloissa, sinä aikana oltava tulityövärtiointi) - Turhan palokuorman poistaminen (syttyvät pahvijätteet, paperit yms.)					
Yleisohje yrityksen turvajärjestelyistä			Liite nro	4	
3.1. Tapaturma tai sairauskohtaus					
Ensiapukoulutettujen nimet:					
Jouni Nurmi					
Sirkku Loivarinne					
Saila Salmela					
Arja Suomalainen					
Tanja Veikkola					
Heidi Rytönen					
Suvi Lind					
Merja Koivuniemi					
Toimintaohje			Liite nro	5	

3.2 Tulipalo

Riskikohteet

Maakaasuputkistoa ja siihen liitettyjä laitteita (höyrykontti, kuivurit ja putkisto ja turvalaitteet) valvoo käytönvalvoja Jouni Nurmi. Ilman käytönvalvojan lupaa ei saa tehdä toimenpiteitä tai muutoksia maakaasuputkistoon tai siihen liitettyihin laitteisiin. Höyrykontin saa pysäyttää ja käynnistää vain käytönvalvoja Jouni Nurmen hyväksymät ja kouluttamat kirjallisesti nimetyt henkilöt. Hyväksytyt käyttäjät ovat Jouni Nurmi ja Erkki Vainio. Säädöksen poikkeamisista ilmoitettava välittömästi TUKESILLE.

Maakaasuputkisto ala- ja yläkerrassa, pääsulku alakerrassa lämmönjakohuoneessa.

Maakaasun pääsulku on suljettu työaikojen ulkopuolella (ilta, yö ja viikonloppu).

Maakaasuvuotoja varten on hälytyslaitteisto, joka huolletaan vuosittain. Kaasuhälyttimeen on vaihdettu kokonaan uudet anturit 11/2018 ja tehty suurempi määräaikaishuolto.

Kaasuhälytin + anturit huolletaan, tarkistetaan ja testataan sulkuventtiili vuosittain (viimeeksi 13.11.2020).

Kaasuhälyttimen hälyttäessä sulkeutuu kaasunsyöttö automaattisesti ja kaikki kaasua käyttävät koneet pysähtyvät, tai menevät häiriötilaan (Testattu 01/2021).

Maakaasulaitteiden toiminta tarkistetaan ja säädetään 1v. välein (Pöytäkirjat/ J Vilkmän).

Tarkistetaan putkiston tiiveyttä huoltojen yhteydessä vuotosprayllä.

Höyryputkiston pääsulku alakerrassa lämmönjakohuoneessa.

Höyryputkiston pääsulku on suljettu työaikojen ulkopuolella (ilta, yö ja viikonloppu).

Pesukemikaalit hapot ja emäkset, molemmilla vuotoaltaalla varustettu varasto alakerrassa lämmönjakohuoneessa. On myös **imeytysainetta jauheena paikkojen läheisyydessä**, sekä autokuskeilla imeytysainetta autoissa mukana pienten öljyvuojojen takia.

Hitsauskaasupullot asetyleeni, happi ja argon sijaitsevat korjaamolla.

Öljyvarastossa 100-200 litraa voiteluöljyä, joka sijaitsee lämmönjakohuoneessa.

Syttymisen kannalta riskitekijät

Tekstiilipöly, huoltotöissä ei saa normaalisti tehdä kipinöivää tai lämpöä tuottavaa korjausta tuotantoalueella.

Käytetään muita työmenetelmiä, kuten käsityökalut, akkuporat ja akkusahat jne.

Toinen huoltohenkilö tarvittaessa mukana valvomassa, ettei työ ole palovaarallista.

Työpaikan paloturvallisuuden tarkistaminen	Liite nro	6
Sähkölaitteiden kunnon tarkistaminen	Liite nro	7

Sähkölaitteista valaisimet uusittu ledeiksi kokonaan 08/2015 pesulahalliin ja alakertaan. Uusittu myös valaisinautomaatiikkaa, yläkerran ja lämmönjakohuoneen sähkökeskukset 2017 kokonaan.

Uusituissa alakeskuksissa uudet vikavirtasuojaukset eri laitteissa.

Pääsähkökeskus uusitaan kokonaan 2021 aikana.

Sähkökeskuksia myös lämpökuvattu 2014, jotta löydettäisiin mahdolliset huonot liitokset.

Lisätty maadoituksia (KEVI johtoja) runsaasti 2018-2021 aikana, sähköisyyden poistamiseksi.

Sähköasennuksia tehnyt paikalliset sähköliikkeet mm. Sähköneliö Oy.

Sähköasennuksista ja sähköurakoista vastaa alueelliset sähköasennusliikkeet.		
Tulitöiden vastuuhenkilöt:		
Tulitöitä ei saa tehdä ilman kirjallista lupaa PHTH Oy:ssä. Luvan myöntää PHTH:ssa vain kaksi henkilöä: Jouni Nurmi tai Erkki Vainio. Tulityökortit (5V) oltava voimassa kaikilla tulitöitä tekevillä henkilöillä. Voimassaolevat kortit huollossa: Jouni Nurmi, Erkki Vainio.		
Tulitöiden valvontasuunnitelma, osat 1 ja 2	Liite nro	8-10
3.3. Vaaraa aiheuttavat kemikaalit Vaarallisten aineiden (kuljetukset, lähivarastot yms.) aiheuttamat riskitekijät Kemikaalit luetteloitu ja yhteensopivuus taulukko sijaitsee lämmönjakohuoneessa. Käyttöturv tiedotteet kemikaaleista PC:llä verkossa sijainti Y:\2 Käyttöturvallisuustiedotteet Pesukemikaalit voivat vuotaessaan aiheuttaa vaaraa höyryinä (Kloori- ja happopohjaiset aineet). Vain huoltohenkilöstö vaihtaa täydet astiat prosessikemikaaleihin. Vuototarkkailua varastoalueella useita kertoja päivässä. Hengityssuojainmaski laitettu lämmönjakohuoneen sisäänmenopaikan läheisyyteen, josta se on nopeasti otettavissa käyttöön. Sopivaa vuotohälytintä etsitty ko. tilaan.		
Ilmoitus kemikaalien vähäisestä varastoinnista ja käytöstä on tehty pelastusviranomaisille	Liite nro	11
Varastojen vastuuhenkilö		
3.4 Säteily- tai kaasuvaara	Liite nro	12-13
Vaaratilanteessa toimitaan liitteenä olevan ohjeen mukaisesti		
3.5 Toiminta pommiuhkatilanteessa	Liite nro	14
3.6 Muut toimialaan liittyvät vaaratilanteet	Liite nro	15-16
Rikosten ehkäisy, kulunvalvonta ja vartiointi		
3.7 Tietojenkäsittelyn riskit ja turvatoimet	Liite nro	17
4. RAKENTEELLINEN SUOJELU		
4.1 Rakenteellinen palontorjunta		
Rakennuksen paloluokka 1		
Rakennuksen palovaarallisuusluokka		
Palo-osastojen tuntiluokka		
Ylä- ja alakerran kaikki käyntiovet, lastauslaitureiden nosto-ovet. Lisätty erilaisia poistumistiekilpiä 2012-2019 tuotantotiloihin ja selkeytetty käytäviä auki. Henkilökunnan poistumisharjoitus pidetään 1-2 kertaa vuosittain, josta nyt erillinen raportti. Pidetty suurempi koulutus ja sammuttimien käyttökoulutus 05/2018. Seuraava suurempi harjoitus KEVÄT 2021, jossa sammuttimien käyttökoulutus kaikille ja laaja turvallisuuskoulutus kaikille. Tutkitaan poistumisharjoitus pimeästä rakennuksesta, jossa sähkötkö poikki.		

Ilmastointi

Alakerrassa pääsähkökeskuksessa olevasta sähkön pääkytkimestä pysähtyy myös ilmastointi. Ilmastointi on päällä normaalisti työpäivinä klo. 05.00 – 18.00.

Kiinteistön ilmastointia valvoo TAC-järjestelmä.

Ilmastointiin tehdään säännöllinen vuosihuolto, jossa tarkistetaan kaikki laitteet ja lisäksi kanavat, kennot ja koneet puhdistetaan. Lisäksi kaikki suodattimet vaihdetaan 1-2 kertaa/v riippuen koneesta. Vuosihuolto tehty viimeeksi 05/2020.

Sähkölaitteet

Sähköpääkytkin on merkattu ja sijaitsee alakerran pääsähkökeskuksessa.

Se katkaisee kaiken sähkön koko talosta.

Keskukseen ei saa suoraan suihkuttaa vettä, max. jännite n. 1000 V/ 1000 A.

Pelastuslaitokselle ilmoitetaan tarvittaessa sähkökeskuksen tarkka sijainti sammutuksen yhteydessä.

Pelastuslaitokselle toimitettu tarvittavat cad-pohjakuivat rakennuksesta, muutettuna JPG-kuvamuotoon. Tutkitaan onko päivitys voimassa 2021.

Vesi- ja viemärilaitteet

Pääsulkujen sijainti*

Alakerran huoltotilat, kts. pohjakuva.

Viemärsulkumattoja ja imeytysainetta käytetään tarvittaessa.

Turva- ja merkkivalaistus

Käytetään poistumistiekylttejä, jotka ovat korkealla ja jälkivalaisevia.

Pitää näkyä koneilla työskenteleville.

4.2 Väestönsuoja

Väestönsuojan tuloilmakoneen toiminta ja voitelu tarkastetaan vuosittain. Viimeeksi tarkastettu 2020 (sähköinen ja käsin).

Tarkistettu myös koko välineistö ja puhdistettu maanalaiskanaali (pikkuluukun takana oleva).

Väestönsuoja toimii kuntosalina. Laitteet on tarvittaessa helppo siirtää pois.

* esitetään myös liitteenä olevissa pohjapiirustuksissa

5. HÄLYTYS- JA SAMMUTUSJÄRJESTELYT

5.1 Ulkoiset hälyttimet

Luettelo kunnan alueelle sijoitetuista ulkoisista hälyttimistä

Liite nro 19

Väestön varoittamiseen käytettävät äänimerkit

Liite nro 20

Hätäilmoituksen teko

Liite nro 21

112

Toimintaohje henkilökunnalle

Liite nro 22

5.2 Sisäiset hälytykset

Sisäinen henkilökunnan hälytysjärjestelmä

puhelin ☒

InfoTV

☒

henkilöhaku ☐

muu, mikä?

Hälytyskokeilu tehdään kuukausittain

Yrityksen huollosta vastaava

5.3 Automaattinen paloilmoin-/palohälytinjaestelmä		Liite nro 18	
Paloilmoinikeskuksen tyyppi ja sijainti Paloilmoinikeskus ESMI FX (COM 16660) Huoltaa LSK Oy tai vastaava yritys. Palohälytyksen sattuessa pääportti aukeaa sähköisesti ja pysyy auki 3 tuntia. Pelastuslaitoksen putkilukko sijaitsee pääoven vasemmalla puolella seinässä, sis. 2 avainta. Paloilmoinikeskus ja savunpoistopainike sijaitsevat pääsisäänkäynnin tuulikaapissa. Alakerran savunpoistopainike sijaitsee alakerran nosto-oven oikealla puolella sisällä tolpassa. LSK Oy tehnyt paloilmoinitukseen määräaikaishuollon 6/2020 laitteelle laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Seuraava Inspecta Oy:n määräaikaistarkastus 05/2023.			
Suojatut alueet Koko rakennus suojattu.			
Paloilmoinin hoitaja Jouni Nurmi			
Varahenkilö			
Ilmaisimet	savu ☒	lämpö ☒	muu x
Yht. 136 kpl			
Hälytyspainikkeiden sijainti*			
5.4 Automaattinen sammutuslaitteisto			
Sammutuslaitoksen sijainti*			
Suojatut alueet			
Sammutuslaitoksen hoitaja			
Varahenkilö			

* esitetään myös liitteenä olevissa pohjapiirustuksissa

5.5 Savunpoisto Eri tilojen savunpoistomahdollisuudet ja ulos johtavien käytävien savunpoisto Savunpoistoluukkujen sijainti* Yläkerran savunpoistopainikkeet sijaitsevat pääsisäänkäynnin tuulikaapissa paloilmoinin vieressä oikealla puolella. Kaikki savunpoistoluukut aukeavat sähköllä ja niissä on akkuvarmistus. Pohjakuviin merkitty savunpoistoluukkujen sijainti. Savunpoistoluukkujen toiminta testataan säännöllisesti. Lajittelupuolen laajennusosassa uusi savunpoistoluukku 08/2018. Savunpoistoluukkuja voi käyttää myös kesäaikana tuuletusluukkuina tuuletusasennossa. Alakerran savunpoistopuhaltimen savunpoistopainike sijaitsee alakerran nosto-oven oikealla puolella sisällä tolpassa. Vieressä kaavio savunpoistoalueesta.
Laitteiden hoitaja

Laitteet korjaa ja huoltaa PHTH Oy:n huolto tai Keraplast Oy.

5.6 Alkusammutuskalusto ja käsisammuttimet

Käsisammuttimet, tyyppi ja määrä

Yläkerrassa 7 käsisammutinta, joista 2 jauhesammuttimia ja 5 hiilidioksidisammuttimia, alakerrassa 3 jauhesammutinta S7-S10, katolla ilmastoinnin konehuoneessa 1 jauhesammutin

Lisätty 28.03.2011 alakerran pitkälle käytävälle korjaamon kohdalle uusi jauhesammutin 12 ABC jauheella. Näkyy laajemmalle alueelle.

Palopostit

Yläkerrassa 3 palopostia PP1-PP3

Letkukaapit tarkastetaan ja kokeillaan vedentulon toiminta vuosittain.

Tarkastukset ja huollot suorittaa

Lahden Palokalusto Oy, puh. 03-782 3459

Kaikki sammuttimet tarkastettu ja huollettu 01/2019. Seuraava tarkastus 01/2021.

Lisätty myös kohde- ja poistumistiekilpiä.

6. SUOJELUORGANISAATIO

Suojelun valmisteluun kuuluvia käytännön tehtäviä hoitamaan on nimettävä **suojelujohtaja**, jonka on oltava sekä asemansa puolesta että muutoin tehtävään sopivia.

Suojelujohtajan nimi, puhelin työ, puhelin koti

Jouni Nurmi, puh.040-738 4717

Osastojen ja / tai alueiden suoje luvalvojat ja heidän varamiehensä

Suvi Lind tuotanto puh. 044-743 8092

Erkki Vainio huolto puh. 044-555 2965

Merja Koivuniemi tuotanto puh. 044- 5502 906

Suojeluryhmän tehtävät (katso myös kohta muut toimintaohjeet)	Liite nro	22-25
---	------------------	-------

Ennalta ehkäisevä palontorjunta ja kiinteistön hoidon vastuuhenkilöt
nimi, puhelin työ, puhelin koti

Jouni Nurmi, puh. 040-738 4717

6.1 Suojelumateriaali

Suojautumisessa ja pelastustoimessa tarvittava materiaali	Liite nro	26-28
---	------------------	-------

Materiaalin sijoituspaikka:

Materiaalin huoltaja:

7.1 Sisälle suojautuminen	Liite nro	29
----------------------------------	------------------	----

7.2 Vaarasta varoittaminen ja pelastautumisopaste	Liite nro	30
--	------------------	----

Kokoontumispaikat

Puhtaanpuolen lastauslaiturin edessä oleva parkkialue, jossa vihreä kyltti.

Harjoitus tehdään vuosittain laittamalla palohälytys tai kaasuhälytys päälle hallitusti ja seuraamalla henkilökunnan toimintaa ja ottamalla aikaa, kuinka nopeasta firma tyhjenee ihmisistä.

Poistumisaika n. 35 sek, paitsi siivooja 1 min. 30 sek.

7.3 Toimintaohjeet kaasu- ja säteilyvaaratilanteissa		Liite nro 31
7.4 Muut toimintaohjeet	Hätäensiapu	Liite nro 32

8. YRITYKSEN HENKILÖKUNNAN KOULUTUSSUUNNITELMA

Koulutuksesta vastaava henkilö

Esimiehet vastaavat alaistensa osaamisesta ja koulutuksesta.

Yrityksen henkilökunta on perehdytettävä turvallisuusjärjestelmään siten, että

- jokainen osaa tehdä tilanteen mukaisen hätäilmoituksen
- tietää alkusammuttimen sijainnin ja osaa käyttää niitä
- tuntee rakennuksen kaikki poistumistiet
- tuntee muut rakennuksen turvallisuusjärjestelyt ja niiden edellyttämät toimenpiteet
- tuntee vastuunsa huolehtia ihmisistä ja heidän poistumisestaan tulipalon sattuessa
- tietää miten toimitaan säteilyonnettomuuden tai kaasunnettomuuden sattuessa
- yrityksen suojelujohtajat ja koko organisaatio tuntee hyvin tehtävänsä, jotka tähtäävät sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn että rajoittamiseen

Turvallisuuskoulutus**Liite nro** 33

Turvallisuustoimeen liittyvä koulutus toteutetaan

1 kerran vuodessa ☒ 2 kertaa vuodessa ☐ 1 kerran kuukaudessa ☐

Yrityksen turvallisuuskoulutuksen toteutus

päiväys

kouluttaja

9. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TARKISTAMINEN JA JAKELU

Suunnitelma on saatettava koko henkilökunnan tietoon. Vastuuhenkilöiden on tunnettava tehtävänsä ja vastuunsa suunnitelmassa mainituissa tilanteissa.

Palotarkastusten yhteydessä pelastusviranomainen tarkastaa suunnitelman ja siihen liittyvän koulutussuunnitelman toteutumisen.

Suunnitelma tarkistetaan vuosittain ja tapahtuneet muutokset kirjataan kaikkiin kappaleisiin.

10. LIITTYMINEN KUNNAN PELASTUSTOIMEEN JA VÄESTÖNSUOJELUUN	
10.1 Normaaliolot	Kunnan palolaitoksen osoite
	Soramäentie 27 15880 HOLLOLA
10.2 Poikkeusolot	Ahtialantie 9 15150 LAHTI
11. LISÄTIEDOT	
Yhteystietoja: Palosuojeluasiat ja suunnittelu, henkilön nimi ja puhelin Jouni Nurmi, puh. 040-738 4717	